B103|c|19|4

National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 30
DIV DES JO N

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 48 SESTDIENA, 1983. GADA 26. NOVEMBRIS 33. GADS SATURDAY, NOVEMBER 26, 1983.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Brīvību Latvijai

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Latvijas lielā diena jau aizvadīta. Daudzās svinībās runātāju valoda bijusi skaudri asa. Tur vārdā sauktas parādības un personas, kas kaitē mūsu nacionālpolitiskiem mērķiem. Atklāta valoda vēlama. Tā daudz iespaidīgāka par slepeniem čukstiem. Manuprāt ļoti zīmīgs ir Kanadā atskanējušais aicinājums būt modriem, bet nenomaldīties neattaisnojamās galējībās, meklējot ienaidnieku tur, kur tāda nemaz nav.

Mēs esam darījuši savu tiesu mūsu tautas un valsts interešu aizstāvēšanas laukā. Tieši aizvadītais gads mums bijis daudziem panākumiem bagāts. Varbūt tādēļ, ka radušies jauni apdāvināti darbinieki, kas apzinās mums uzlikto sūtību un uzskata par pienākumu kalpot savai tautai.

Mūsu aktīvu līdzdalību patvēruma zemju politiskā laukā jau gadiem sludināja tālredzīgais sabiedriskais darbinieks Voldemārs Korsts. Viņš kopā ar Dr. A. Berķi bija pirmie mūsu politiskie aktīvisti, kam pavērās Baltā nama durvis.

Prezidenta Rēgena šī gada deklarācijas Baltijas valstu brīvības jautājumā ir nozīmīgi dokumenti, kas dod mums ticību un spēku ne vien te trimdā, bet arī tautā Latvijā. Vai mēs varējām iedomāties, ka pienāks diena, ka rietumu pasaules politiskais vadonis amerikāņu prezidents neskaitāmu foto aparātu priekšā nostāsies ar atlokam piespraustu zīmi, kuŗā rakstīts: ,,Brīvību Latvijai — Freedom for Latvia.'' Tas ir noticis; lai pateicamies par to Valdim Pavlovskim un viņa tuvākajiem palīgiem.

Valsts svētku priekšvakarā ASV ārlietu ministrs Džordžs Šulcs nosūtīja Latvijas sūtniecības vadītājam apsveikumu, kuŗā no jauna norādīts, ka ASV nav nekad atzinusi un neatzīs varmācīgo Latvijas okupāciju. Ārlietu ministra vēstījumu sūtniecības vadītājam A. Dinsbergam varat lasīt šī laikraksta slejās oriģinālvalodā. Tas darīts tādēļ, lai dotu jums iespēju iepazīstināt savus angliski runājošos draugus un paziņas ar ASV nostāju noziedzīgā Pad. savienības izrīcībā, nolaupot mūsu tautai un valstij brīvību.

Arī Kanadā 19. novembŗa preses pieņemšanā Toronto konservātīvo partijas līderis Braiens Malrūnijs turpat 200 žurnālistu klātienē apliecināja darīt visu iespējamo mūsu nacionālpolitisko mērķu sekmēšanai. To pašu 13. novembŗa lielajā svētku sarīkojumā teiktajā runā deklarēja viņa ārlietu padomdevējs Sinklērs Stīvens.

Pieminot Toronto latviešu organizāciju kopīgi rīkoto valsts svētku sarīkojumu universitātes aulā, jāpiemin kāds zīmīgs starpgadījums. Kā zināms, Ontario premjēru Viljamu Dēvisu sarīkojumā pārstāvēja ukraiņu izcelsmes deputāts Jurijs Šimko. Viņš ir viens no neatlaidīgākiem pretkomūnisma cīnītājiem. Svētku akta laikā ļaundaŗi ar nažiem sagrieza deputāta Šimko automašīnas riepas. Kad šie politiskie vandaļi mēģināja pielikt rokas arī Sinklēra Stīvena automašīnai, kāds gaŗāmgājējs viņus iztraucēja. Piekritīgās iestādes meklē vainīgos. Stīvena un Šimko piedalīšanās svētkos bija zināma apm. tikai 20 cilvēkiem. Nav šaubu, ka riepu sagriešanas nolūks bija kaitēt mūsu valsts svētku norisei. Kāds kauns būtu, ja atklātos, ka gļēvais terrorists nāktu no pašu latviešu vidus.

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

November 14, 1983

Dear Mr. Chargé d'Affaires:

It is with great pleasure that I extend to you and to the Latvian people the sincere greetings and warmest best wishes on the sixty-fifth anniversary of the independence of Latvia.

I am also pleased to be able to take this occasion to reiterate that the Government of the United States does not recognize the forcible incorporation of Latvia, Estonia and Lithuania into the Soviet Union which took place in 1940. The American people remain steadfast in their determination to uphold the right of the Baltic peoples to determine their own national destiny, free of outside interference and coercion. We look with admiration on the continued efforts of the Latvian people and their Baltic neighbors to maintain their unique cultural heritage and national identity in spite of all the forces arrayed against them.

We know that these are difficult times for the Latvian people and we will continue to support their efforts for freedom, liberty and human dignity that are theirs by natural right. We commend the efforts of all Latvians who are struggling to preserve and protect the patrimony of their nation, and we look forward to a future when those efforts will reach a proper and just fulfillment.

Sincerely yours,

George P. Shultz

George P. Shultz

Dr. Anatol Dinbergs,
Chargé d'Affaires of Latvia.

Nupat okupantu prese veltī gaŗu gaŗos cildinājumus kādai Rīgas apmeklējuma laikā mirušai latviešu izcelsmes Kanadas pilsonei. Viņa ilgus gadus esot bijusi dedzīga cīnītāja par mieru un iestājusies par Kanadas un Pad. savienības draudzību. Daudzi Toronto latvieši varbūt viņu atcerēsies no tā, ka viņa piegādāja un izkārtoja čekas izraudzīto filmu izrādīšanu šejienes lielākos latviešu centros.

Trimdas gaŗie gadi ir atstājuši savas pēdas arī mūsu starpā. Tās ir nelūgtas emigrācijas pavadones — jauktas laulības ar to konsekvencēm, fizisks pagurums, zināma neziņa vai šaubas, sardzēm mainoties. Mums tās jāpieņem kā skaudra dzīves īstenība. Tajā pašā laikā tas nozīmē, ka mūsu ticība taisnās lietas uzvarai nedrīkst mazināties. Mūsu spēks jākāpina.

Politiskai ainai starptautiskā klimatā strauji mainoties, mūsu izredzes kļūst tikai labākas. Laiks vairs nav mūsu ienaidnieks. Laiks jau strādā mūsu labā. Mūsu uzdevums ir izmantot politiskās vētras mūsu mērķiem. Mēs spējam lielas lietas, ja vien gribam. Latvijas Brīvības Fonds ar gauži mazu mudinājumu jau sasniedzis viena milj. dol. robežu. Mūsu turpmākā darbā ir jācenšas aktīvitātes saskaņot un kāpināt. Labu piemēru devusi Detroita, kur kopējas lietas labad divas draudzes izšķiruŠās par apvienošanos.

Arī daudzi eksistējošie fondi apvienojoties savus uzdevumus varētu veikt daudz sek-

(Turpinājums 20. lp.)

Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš

notiks š.g. 3. decembrī no pl. 10—6 vak. un 4. decembrī no pl. 10—4 pēcp. DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

- ROTAS
- LATVISKI AUDUMI
- KERAMIKA
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI
- GLEZNAS
- GRĀMATAS
- SKAŅU PLATES
- PIPARKŪKAS no pašu ceptuvēm
- KAFIJA
- MEDUS
- PUĶES
- GARŠĪGAS PUSDIENAS
- BAZĀRS
- DV KLUBS jūsu rīcībā

Ziemas svētku vecītis un fotografs gaidīs mazos draugus sestdien no pl. 2—3 pēcp., svētdien no pl. 12—1 pēcp.

Laipni ielūdz RĪCĪBAS KOMITEJA.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1983. GADA 26. NOVEMBRIS, 48. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlešanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION OF CANADA

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

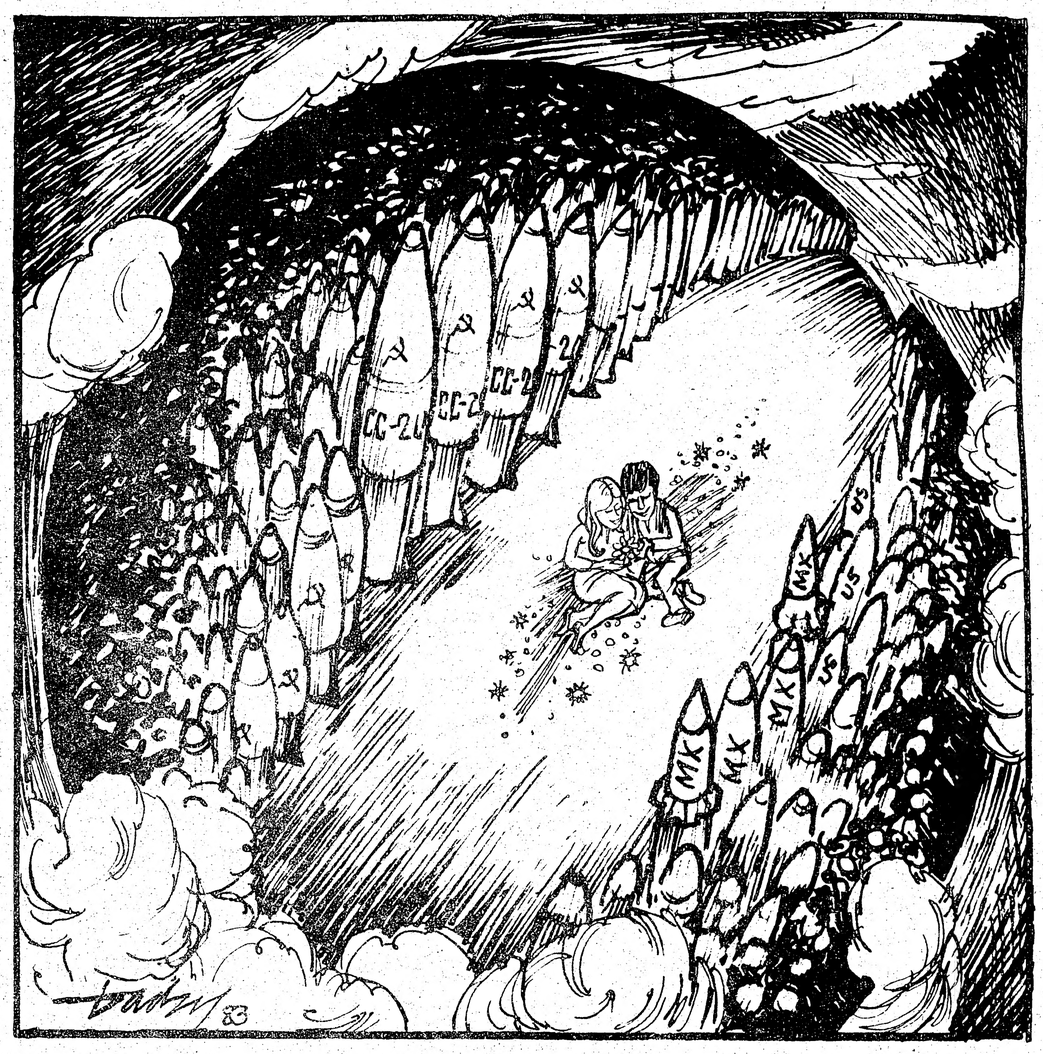

Pasauli pēc 20 gadiem melnā brīdī bildē iemūžinājis Dadzis — Dadža zīm. LA.

P.Grods

Posta zīmes

No okupētās dzimtenes uz brīvās pasaules novadiem aizvien skaļāk kauc briesmu sirēnas par mūsu tautas likteņa straujo pasliktināšanos. Tie, kas pēdējā laikā, riskēdami un nebīstoties sadistiskās kontroles, devušies skatīt dzimteni vaigā, pārved vēstis, kas liecina baigu ainu par mūsu tautas stāvokli tagadnē un izredzēm tuvākajos gados. Šīs pārvestās ziņas ir pieņēmušās ļaunumā, jo sevišķi pēc jaunā cara uzkāpšanas tronī. Nemitīgi turpinās svešķermeņu iepludināšana Latvijā, pakāpeniski nospiežot pie malas latviešu darba spēku un izredzes nākotnē. Pat mazākās pilsētās, ja tur vēl kaut cik pienācīgi eksistē latvieši, Andropovs iešļāc spēcīgu krievu vilni, kas pilnīgi no darba un dzīvokļa iespējām izspiež latviešus.

Aizvien biežāk vadošos posteņos novietojas krievi, un dažkārt latvieši, kārtodami darīšanas vai meklēdami kādu informāciju, spiesti savas vēlmes izteikt krievu valodā, jo atbildētāji un paskaidrotāji ir krievi. Lēni, bet neatlaidīgi un pakāpeniski latviešu valoda tiek nospiesta otrā vietā, kādēļ ir vietā uzsvērt, ka tādā kārtā tiek ignorēta arī latviskā kultūra un savainota tautas etniskā seja. Kā ielās, tā citās pulcēšanās vietās dzirdama vai vienīgi krievu valoda. Kāda uzņēmīga, pat drošsirdīga dzimtenes apmeklētāja vairākas stundas uzkavējusies Rīgas apstādījumos, sēžot atpūtas solos kopā ar svešiem cilvēkiem, lai saklausītu viņu sarunu valodu. Ja tā krievu, tad ir skaļa, bet čukstēšana ir saruna latviešu valodā. Bieži gadas, ka latvietis darīšanu lietās uzrunā krievu ierēdni latviski. Pēdējais tad nemaz neatbild, jo krievu ierēdņiem latviešu valoda nav jāmācās.

Ignorējot latviešu valodu, krievi ignorē arī pašus latviešus. Tas pēdējiem ir lielākais apkaunojums un nicinājums. Latvieši taču ir iedzimtie — viņiem pieder latviešu zeme. Bet ienācēji no ārpuses nekaunās uzkundzēties ar valdības ziņu un visādos veidos notēlot sevi par valdošo šķiru. Nav nekādas izejas no šī ačgārnā stāvokļa. Tas vēl tiek pastiprināts tādā kārtā, ka pauninieki no Iekškrivijas novadiem ātrāk iegūst darbu un dzīvokļus nekā vietējie latvieši. Ar to uzsvērts, ka iesūtīto tūkstoši nostādīti privilēģētākā stāvoklī.

Nav nekādu iespēju šo stāvokli grozīt. Ceļot kaut mazākos iebildumus, čeka daudz modrāka nekā agrāk, un cietumi vēl nav pārbūvēti dzīvokļu blokos.

Noskaņojums latviešos ļoti nospiedīgs. Stāvokli neatvieglo arī tas, ja okupētās Latvijas dzejniekam vai rakstniekam palaimējas savos darbos starp rindiņām iespraust kādu cerības stariņu labākai nākotnei, kas likstas padarītu vieglākas.

Arī šiem gara darbiniekiem, lai pastāvētu genocīda žņaugos, jādod mesli iekārtai. Bez visas šīs drausmīgās nomāktības un bezcerības padomju vara ne tikai fiziski degradē latviešus, viņu stāvokli darbā un dzīves apstākļos, bet arī raida uz ārzemēm aģitātorus un spiegus.

Šī noziedzīgā akcija turpinās daždažādos veidos. Tā atgādina komūnistu varas okupācijas sākumu 1940/41. gados, kad okupanti no Latvijas uz Krieviju sūtīja izlaupīto fabriku iekārtas un citas piesavinātas mantas. Pēc to izkraušanas kaut kur Iekškrievijas stacijās, tukšo vagonu sastāvi atkal ripoja pāri robežai uz Latviju, bet uz vagonu sāniem un durvīm bija rakstīts: "bada cietējiem Latvijā". Arī šodien varam vērot, kā Latvijas okupanti pārcenšas pierādīt režīma pozitīvos ieguvumus un parādības, bet plosa Latvijas tautu un zemi turpat veselas četras dekadas.

Diemžēl, mūsu pašu vidū ir cilvēki ar radikālu noslieci, kas komūnistu bungu rībināšanai un viņu meliem pievērš uzmanību, gan paklusām, gan atklāti organizējot viltus praviešu braucienus un ciemošanos pie tautiešiem rietumos. Vai nebūtu jānosarkst, ielaižoties draudzībā un domu apmaiņā ar tiem, kuŗu uzdevumus diktē čeka, lai ne tikai kā ārdītu latviskās kopības apziņu un cīņas spējas svešumā, bet lai liktu klausīties vissaltā-

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju vēstules

SĒTNIEKS

Vēlētos dalīties ar svešatnes tautiešiem neoficiālā informācijā, ko nesen saņēmu no okupētās Latvijas:

,,Andropovs apmeklēja inspekcijas nolūkos vienu no valsts trako mājām, kuŗas padomju režīms sauc par slimnīcām. Visi iemītnieki tika sadzīti pagalmā un bija apmācīti skaļi kliegt: ,,Ilgu mūžu mūsu varenajam biedram Andropovam.''

Viss ritēja pēc plāna un grafikas, līdz čekisti novēroja, ka viena persona neievēroja noteikumu un stāvēja klusu un mierīgi. Čekisti tūliņ to sagrāba un pratināja: ,,Kādēļ tu negavilēji un neizteici uzticību dārgajam biedram Andrupovam?'' — ,,Tādēļ, ka neesmu traks; es strādāju te par sētnieku.''

G.O. Berijā.

LAI CENTRU NEAPDRAUDĒTU

Toronto sabiedriskā darbiniece Biruta Rubeša cita starpā publiski deklarējusi:

,,Sakarā ar ,,Dardedzes jautājumu'' aprādīju, ka atbildīgi valdes locekļi nevar mētāties ar emocionāliem lozungiem, jo Kanadas Latviešu Centrs Toronto, tāpat kā visas publiskas organizācijas, ir padots Kanadas cilvēku tiesību likumiem, kuŗu pārkāpšanas gadījumā Latviešu Centrs var zaudēt labdarības statusu un $600.000 Vinterio piešķīrumu. Reizē ar to, lai Centru neapdraudētu, par Dardedzes tiesībām Centrā es publiski varētu atbildēt tikai ar advokāta padomu.

Pēdējā darbības gadā Latviešu Centrā ienākušas ļaunas baumas un nesaskaņas. Prāti tā satricināti, ka es esmu saņēmusi dažādus draudus.''

Būtu jāievēro vārdi ,,Lai Centru neapdraudētu, par Dardedzes tiesībām varētu runāt tikai...''

Par Dardedzi Centra valde acīm redzot ir runājusi un vietā būtu valdes oficiāls paskaidrojums.

R. Ābelīte Toronto

KUR PALICIS GREDZENS?

Lasīju Toronto Latviešu Biedrības 35 gadu darbības jubilejas izdevumā ,,Paaudzes paaudzēm'' rakstu par Annijas Simsones dāvināto māsas Tusneldas jubilejas gredzenu, ko kā ceļojošu balvu reiz saņēmusi aktrise Milda Bērziņa 1957.g.

Rakstā teikts, ka Annija Simsone savas piemiņu gribējusi saglabāt latviešu skatuves māksliniekos.

Man rodas jautājums, kur ceļojošais balvas gredzens ir palicis, jo kopš tā laika nav dzirdēts, ka tas būtu ceļojis tālāk un pasniegts kādai citai aktrisei vai aktierim.

Vai tiešām gaŗajā gadu gājumā neviena cita aktrise vai aktieris nebūtu bijuši cienīgi to saņemt?

Kādēļ tad tas tika saukts par ceļojošu balvu?

Par to brīnās neviens vien skatuves darbinieks.

Ērika Krēmane.

NAV DŪMU BEZ UGUNS

LA 15. oktobŗa numurā A. Ruņģa paskaidrojumā par jaunāko un visjaunāko autoru debiju dziesmu svētkos Milvokos būs vien jāņem vērā V.I. konstatējums, un pie tam nopietni. Nav pirmā reize, kad jaunie, pārcenzdamies un sacenzdamies oriģinālitātē, pārkāpj robežu. Lai viņi neņem ļaunā, kad to tā sakām, jo gribas dzirdēt tīru, skaidru un aistētiski tvertu domu kā dzejā, tā prozā. Ka gluži tā tas nav bijis Milvokos, to bez V.I. atzīst arī citi, kas šai rakstnieku vakarā bijuši klausītāju pulkā.

V.I. ir bijis pietiekami uzmanīgs, pat iecietīgs, visu dzirdēto nenosaukdams īstajos vārdos. Ja viņš to būtu darījis, tas ieskrambātu vienu otru jauno autoru, kas nenāktu par svētību viņu vārdam nākotnē.

Varbūt nākotnē derētu pašai Latviešu rakstnieku apvienībai pacenzēt literāro devumu, pirms jaunie rakstnieki un dzejnieki ar to stājas klausītāju priekšā?

P. Grods

Rez. plkv. Vilmārs Kukainis

Kapitāldarbs par Latvijas bruņotajiem spēkiem

EDGARS ANDERSONS — LATVIJAS BRUŅOTIE SPĒKI UN TO PRIEKŠVĒSTURE. DAUGAVAS VANAGU APGĀDS, 1983.

Vēl nekad nav parādījies tik plašs apraksts par Latvijas militāro spēku kā mūsu izcilajam vēstures prof. Edgaram Andersonam — 832 lp. biezs sējums, sadalīts 24 nodaļās ar īsu angļisku kopasvilkumu nobeigumā. Grāmatas vāku gaumīgi zīmējis mākslinieks Gvido Augusts, un tā ir ilustrēta ar daudziem reti redzētiem attēliem, kam sniegti paskaidrojumi latviešu un angļu valodā. Grāmatas nosaukums pilnībā neietver visu tās bagātīgo saturu, jo tajā ir nodaļas par Latvijas un pārējo Baltijas valstu militārā potenciāla aprakstiem, tāpat arī par militārām attieksmēm ar citām valstīm un tās pārstāvju vērtējumiem.

Aprakstīta ne vien Latvijas bruņoto spēku priekšvēsture, bet arī to bojā eja, ieskaitot secinājumus par tās iemesliem. Sīki aprakstītas arī visas latviešu paramilitārās organizācijas, tāpat atsevišķas nodaļas ir satiksmes ceļiem un līdzekļiem, civīlai aviācijai un tirdzniecības flotei. Ja vēl plašajām aprakstam būtu pievienoti pasta, telefona un telegrafa ierēdņi, kā arī ugunsdzēsēji, tad tiešām būtu aprakstīti itin visi Latvijas valsts un pašvaldību uniformētie darbinieki. Bet tas nebija vajadzīgs, jo kaut kur bija jāvelk robeža, lai visu varētu ietvert vienā sējumā.

Apskatot tiešo Latvijas bruņoto spēku uzbūvi, vispirms ir trīs vispārējās nodaļas par to nepieciešamību, kā arī valsts aizsardzības un karaspēka daļu organizāciju. Tālāk seko atsevišķas nodaļas par Kara skolu, kājniekiem, jātniekiem, artileriju, tehniskām vienībām un kara floti. Armijas aviācija aprakstīta kopā ar citām tehniskām vienībām. Tas arī ir pareizi, jo pēc manā rīcībā esošās 1940. g. izdotās Karavīra rokas grāmatas, Latvijas aktīvais karaspēks sastāvējis tikai no armijas un flotes. No galvenajām armijas atbalsta paramilitārām organizācijām atsevišķas nodaļas ir robežsargiem un aizsargiem, kā arī valsts drošības iestādēm. Tādas ir veltītas arī militārās apgādes problēmām un kara plāniem.

Grāmatas tekstā, it sevišķi beigu daļā, autors secina, ka Latvijas bruņotie spēki nebija spējīgi aizstāvēt valsti pret Sarkanarmijas iebrukumu galvenokārt trīs iemeslu dēļ. Viens no tiem bija trūcīgā apgāde ar moderniem ieročiem, otrs — nepilnīga aizsardzības plānošana ar nevēlēšanos laikus izdarīt pietiekami lielu daļēju mobilizāciju un trešais — neveiksmīga militārā sadarbība ar Lietuvu un Igauniju, lai kopīgiem spēkiem vismaz īsu laiku varētu sekmīgi pretoties daudz spēcīgākā pretinieka uzbrukumiem.

Autors pie grāmatas piestrādājis tik daudz, ka viņam grūti kaut ko nopietni iebilst vai mēģināt papildināt. Varbūt vienīgi varētu pieminēt diezgan vienpusīgos, galvenokārt negatīvos, aprakstus par ārzemju militārām intrigām, it sevišķi zīmējoties uz Igauniju un Lielbritaniju. Ar to nav domāts apstrīdēt autora minētos faktus, bet tikai to, ka viņš nav pārāk pūlējies diplomātiski aprakstīt dažus notikumus un personas arī no pozitīvā viedokļa. Negatīvo aprakstu ziņā laikam ASV ir tikusi visvieglāk cauri, bet tas tāpēc, ka tās militārie sakari ar Latviju ir salīdzinājumā aprakstīti ļoti īsi. Ka autors ir spējīgs vispusīgi apskatīt Latvijas militāros sakarus ar citām valstīm, pierāda savilkums angļu valodā grāmatas beigās.

Runājot par sīkām neuzmanības kļūdām tekstā, tādu ir samērā daudz, bet tās ir vismaz daļēji drusku paviršas korrektūras vaina. Ir nevienādība pulkveža-leitnanta pakāpes dažādajos saīsinājumos. Visneveiklākais no tiem ir pulkv.-ltnt., kam vismaz būtu jāatmet pēdējais burts. Angliskos tulkojumos zem illustrācijām šī pati pakāpe saīsināta, vidū lietojot savienojuma zīmi — pareizi būtu jāraksta ,,Lt. Col.'' Dažas no illustrācijām ir techniski tik vāji izdevušās, ka būtu bijis labāk tās neievietot. Runājot par specifiskām sīkām neuzmanības kļūdām, būtu jāpiemin sekojošās: DV apgāda vadītāja Bērziņa priekšvārdi pareizā kārtībā ir Alfrēds Jānis, ne otrādi (11.lp), lietuviešu ģen. Raštikis, ne Baštikis (67. lp), plkv. Grigorijs Ķikulis, ne Ķikkulis (73. lp.), pat tāds labs Abrenes apr. pazinējs kā maj. Vilis Hāzners liecina, ka attēlā redzamais piemineklis kritušo karavīru piemiņai nav bijis Balvos, kā apakšā parakstīts (109. lp.), Zemgales divīzijas stāba priekšnieks bija toreizējais plkv. Artūrs Silgailis, ne ģen. Nikolajs Dūze, kas bija komandiera palīgs (117. lp.), Aleksandrs Plensners vēlāk bija plkv., ne plkv.-ltn. (141. lp.), Latvijas flotes virsnieku priekšgalā soļojošais vēlākais adm. Teodors Spāde attēlā ir tērpies jūras kapteiņa uniformā (151. lp.), angliski flotes pakāpe ,,Commodore'' ir nākamā augstākā aiz ,,Captain,'' kas ir pareizais jūras kapteiņa tulkojums, bet ne abi (155. lp.), feldfēbeļa pakāpe pareizi jātulko angliski kā ,,Sergeant,'' atmetot nepamatoto apzīmējumu ,,Major'' (193. lp.), plkv. Arvīda Krīpena priekšvārds nebija Arturs (200. lp.), pazīstamais čechu fabrikas nosaukumu angliski raksta ,,Skodas,'' ne ,,Škode'' vai, ,,Škoda'' (215. un 217. lp.), Visvaldis Dūms vēlāk bija plkv., ne ģen. (247. lp.) kalibrs angļu 11, 93 cm. lielgabaliem angliski jāraksta ,,4.5 in.'' (270. lp.),Techniskā divīzijā melni tērpi bija tikai Auto-tanku un Aviācijas pulkos, bez Sapieru pulka arī tās Sakaru bataljonā bija aizsargkrāsas uniformas (279. lp.), ģen. Oskars Dankers, ne Osvalds (795. lp.). Visi pieminētie labojumi tomēr ir tikai maznozīmīgi sīkumi, kas nesamazina grāmatas lielo vērtību.

Kā militārists ar 34 gadu pieredzi varu no sirds ieteikt šo viegli lasāmo grāmatu iegādāties visiem latviešiem, kas paši ir bijuši karavīri vai arī interesējas par militārām lietām. Tāpat tai vieta grāmatu plauktos ir tajās ģimenēs, kurās tēvi — Latvijas armijas karavīri ir jau piebiedrojušies aizsaules pulkiem. Visvairāk par visu ieteicu šo grāmatu dāvināt Ziemsvētkos vai citā piemērotā gadījumā jaunās un vidējās paaudzes karavīriem aktīvā vai rezerves dienestā brīvās pasaules valstu bruņotajos spēkos. Anglisko papildinājumu dēļ to varēs saprast pat tie, kam tēvu valodas prasme vairs nav pārāk laba. Autoram pienākas pelnīta pateicība par militāras rokas grāmatas radīšanu referencēm par Latvijas bruņotajiem spēkiem, kādas parasti var atrast tikai par lielvalstīm.

DV vīri dzied

Nesen iznākusi DV Toronto vīru koŗa 8. karavīru dziesmu plate. Koris dibināts 60 gadu sākumā, ir nepārtraukti strādājis visus šos gadus, uzstādot par savu uzdevumu iemūžināt latviešu karavīru dziesmas. Jau kopš dibināšanas šī koŗa dvēsele, visu dziesmu un to pavadījumu aranžētājs ir komponists Imants Sakss, kas pats bijis karavīrs, izcietis gūstu, un tagad ar īstu karavīra degsmi un neatlaidību tur rūpi, lai mūsu karavīru dziesmas neaizmirstu.

Jūsmīgu mūzikāli iejutīgu un intelliģentu koŗa diriģentu pēc Arnolda Saulītes pēkšņās nāves koŗa vadība ir atradusi spožā tenora īpašnieka Ausekļa Pērkona personā. Viņš daudz piestrādajis koŗa dikcijas, skaņu gradāciju un labi pārdomātu dinamisku kāpinājumu izveidošanā.

Korim ļoti labi izlīdzināts balsu sastāvs: spoži, dzidri tenori, labas, noturīgas vidus balsis, un it sevišķi iepriecina ar skaistu tumšumu iekrāsotie 2. basi — tādus pēdējā laikā nevienā korī nedzird!

Uz plates vāka redzams dalībnieku liels krāsu uzņēmums. Vīru vidū sēž arī dzimtenes meitene Skaidrīte Darkēvica (kas bez šīs lomas bieži vien koncertos veic arī visus klavieŗu pavadījumus) un soprāna soliste Ariāna Liepiņa. Plates 1. puse iesākas ar pāris sekunžu ilgo imitēto kara troksni, kam seko koŗa a capella dziedātā tautasdziesma Karavīri bēdājas. Sāpēs un dzimtenes ilgu smeldzē izskan Skumjā dziesma skani Par manu tālo dzimteni (Heimat, Deine Sterne) ar Ausekļa Pērkona solo dziedājumu un koŗa jūsmīgo piedziedājumu. Seko īsti brašā karavīru solī dziedātas dziesmas: Mazais pasta balodīti, Atceries, meitenīt' un sērīgā Gaujas dziļā lejā. Atmiņā negribot uzpeld tielaiki, kad latviešu jaunekļi ar sava karoga vairodziņu uz piedurknes un Latvijas saulīti pie cepures drasēja savās vienībās, lolojot cerību par savas valsts un dzimtenes neatkarības atgūšanu.

Kopš tām dienām ir aizritējuši turpat 40 gadi... Jautāsim savai sirdsapziņai, ko esam darījuši, kādos pienākumos un pasākumos esam iesaistījušies, lai ne mēs paši, ne tauta dzimtenē nepiekustu cerēt, ka ilgi vairs nebūs jāgaida, kad atkal varēsim Rīgā dziedāt ,,Tā zeme ir mūsu, tās pilsētas mūsu...?'' N. Kreišmaņa meldiju Drīz tiksimies mēs, izjusti dzied A. Brants, kam balss jau labi paskolota.

It kā nāves jausmās bijušais korists nel. Edgars Kraujiņš uzrakstījis dzejoli Rudens roze, kas nobeidzas ar vārdiem ,,Jānozied un jāmirst klusi Rudens rozei pēdējai...'' Šim dzejolim Im. Sakss devis tik skumju un tekstam piemērotu mūzikālo ietērpu, ka koŗa izpildījumā to gribas klausīties vēl, vēl un vēl — it sevišķi šajās drūmajās novembŗa dienās, kad visas tautas atceras savus aizsaulē aizgājušos cīnītājus. Īsta pērle gan mūzikālā ietērpā, gan izpildījuma ziņā!

Plates 1. pusi nobeidz brašā kareiviskā solī dziedātā Tie mūsu zēni austrumos ar H. Jākobsona solo dziedājumu, kam seko pūtēju orķestŗa izpildījumā latviešu parādes maršs — tautas dziesmas sabalsojumi.

Plates 2. pusi ievada Jāņa Norviļa Dzied latvju zēni svešumā: Sudetengau,heidā, heidau! Šai dziesmai seko populārā Tālāk tik trauc, tad Ariānas Liepiņas sirsnīgā skandējumā dziesma Mamačī (soprāna solo), kur zēns jau no mazotnes tīko pēc spēļu zirdziņa, vēlāk īsta zirga, bet — kad ievainotajam karavīram piedāvā zirgus, kas velk līķa ratus, jaunais zēns dziesmas pēdējā strofā izmisīgi sauc: ,,Tādus zirgus es negribēju!'' (Solche Pferde wollt' ich nicht!)

No skumjajām pārdomām izrauj jautrā koŗa dziesma Rīga, kam seko 1. pasaules karŗa pārstāve — dziesma Uz pakalna vientulis ozols. N. Kreišmaņa komponēto Latviešu bataljona dziesmu duetā dzied Andis Cers un Alberts Vītols. Garā, humoristiskā un daudzpantainā Gūsta dziesma nobeidz plates 2. pusi.

Ar mūsu karavīru dziesmu iemūžināšanu mūsu Toronto DV vīru koris padara nemirstīgu latviešu tautas archīvu, kurā izteikta visa karavīru dzīves ziņa, dzimtenes ilgas, sapņi un nebeidzamā dzimtenes mīlestība. No ikvienas dziesmas uz klausītāju runā dzimtenes balss ar jauneklīgu smeldzi un sāpi — Latvijas sāpi sirdī.

Austra Andersone-Plampe

K. LESIŅA

— Miķelis Geistauts —

monografija

iznākusi un tiek izsūtīta pasūtinātājiem.

Monografiju vēl var pieprasīt un to izsūta uz pēcmaksu nekavējoties. **Cena $45.-**

MIKART CO
9042 S. JAMES AVE.
MINNEAPOLIS, MINN. 55431

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

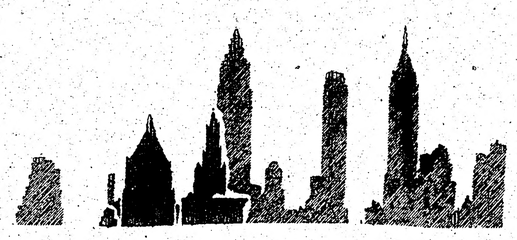

Copyright by Jānis Širmanis

(14. turpinājums.)

Tur vairs nepietika ar sīkstu latviešu neatlaidību un naglainām kurpēm. Abas Ikšķu nogāzes veidoja apmēram 30 gradu lenķī atvērtu grāmatu, ieeju gravā noslēdza milzīgās Prizmas rietumu puse, stāva kā siena.

Bez virves, bez vadžiem stāvo sienu pārvarēt man nebija nekādu cerību. Atlika Ikšķu nogāzes, bet uz tām skatoties — man likās, ka biksēs šļūk uz leju. Gribējās saraustīt. Domīgs staigāju pa Prizmas virsotni.

Arī tāda skumja staigāšana dažreiz atmaksājas. Kādā robā atradu tukšu konservu kārbu kaudzīti, virves gabalus un kapli bez kāta. Tā varēja būt Olivera Koleti nometnes vieta.

Šis atradums atbrīvoja mani no bikšu raustīšanas. Atteicos gar nogāzēm snaikāties:

»Oliveram bija virves, konservi un septiņi palīgi. Vienalga, vai viņš sasniedza Divu Ikšķu gravu un nekā neatrada, vai arī kalna sienas palika nepieveiktas, man nebūtu vērts cita neveiksmes atkārtot. Būs pašam savas.«

Vecajā pergamentā minētās ceļa zīmes zināju vārdu pa vārdam:

»Divu Ikšķu ēnā liels akmens ar iecirstu krusta zīmi. Simts soļu uz ziemeļiem mazāks akmens ar divi krustiem. Pie sienas akmens ar trim krustiem. Virs tā klintī pakavveidīgs iedobums. Izlietojot akmeni par pakāpienu, var sasniegt alas ieeju, ceļa sākumu uz Aizu.«

Viss tas bija viegli saprotams, pašam tik vajadzēja uzminēt, kur šīs ceļa zīmes meklējamas. Divu Ikšķu gravā? Ārpus tās?

Nometne Prizmas virsotnē vedināja domāt, ka Olivers Koleti pūlējies ap Divu Ikšķu gravu. Gribēju būt prātīgāks par neveiksmīgo Oliveru un sāku aplūkot akmeņus gar gravas ārpusi. Trīs dienas turēju pacietību grožos. Ceturtajā dienā atzinu, ka indiāņu pamācība liekama vērā: nevērtē kaimiņu, kamēr neesi staigājis viņa mokasinos. Nebiju veiklāks par neveiksmīgo Oliveru. Kalna sānā akmeņi rindām, gubām, kaudzēm. Sameklē nu, kurā iecirsts krusts, uz kuŗa vajadzētu pakāpties! Laikam aizmirstu izdotos astoņus simtus, Noslēpumu aizu un brauktu atpakaļ uz Čikāgu, bet tad es kļūtu Olivers II. To gan nevēlējos. Zilā kalna puisis. Stiprināju sevi ar pēdējām sviestmaizēm un devos jaunā izlūkgājienā. Nu vairs netaustīju akmeņus. Soļoju lejā uz Valridu ar nolūku ievākt ziņas par senajiem laikiem. Gribējās dzirdēt, vai valridiešiem zināma kāda teika. Kā piemērotākā vieta man likās Valridas vecu ļaužu mītne. Un izrādījās, ka beidzot esmu pareizi tēmējis. Vecu ļaužu mītnē sastapu Henriju Olsenu, kam gadu skaits sniedzās pāri deviņdesmit, bet dzirde vēl laba. Mēs varējām ērti parunāties.

»Pazemes alas? Jā tādām tur — augšā vajag būt. Pats gan neesmu mēģinājis meklēt. Nepatīk mošķi un izdzimumi,« Henrijs saviebās.

»Kas to saka, ka alās mošķi un izdzimumi?« biju pārsteigts.

»Tā ļaudis runā.«

»Un baidās?«

»Daži baidās, citi ne. Pirms kādiem piecdesmit vai septiņdesmit gadiem — skaidri neatceros, divi pārdrošnieki ielīduši pazemē un pazuduši. Par to neviens nebrīnījas. Teica — pazemē dzīvojot briesmīgi radījumi: pa pusei cilvēki, pa pusei ķirzakas. Šo nezvēru ķetnām neviens nevarot izsprukt. Tie divi tā arī nekad neatgriezās. Lai pasargātu kristīgu cilvēku dvēseles, mācītājs esot licis Nezvēru alu ar akmeņiem aizsprostot.«

Satikšanās ar veco Henriju uzlaboja manas izredzes. Nu sapratu, ka uzmanība jāpievērš aizsprostam. To cerēju atrast, jo cilvēku darbi arvien mēdz atšķirties no Dieva darbiem. Sagatavojos jaunam atvēzienam. Divkāršoju pārtiku, iegādāju kabatas spuldzīti, virvi, nelielu kapli un dažus citus kalna vīram nepieciešamus sīkumus. Bagātīgi apkrāvu sevi: mugursoma, sainis uz pleca, sainis padusē. Ar smagajām nastām tik tikko spēju kalna sānā uzrausties. Lai saīsinātu elsošanu, apmešanās vietu izraudzīju pāris simts soļu lejpus Prizmas austrumu sienas. Pirmā Ikšķa nogāzes krauja bija pārliekusies gludam laukumiņam un izveidoja nelielu nojumīti. Zem tās uzslēju telteni un centos sevi noskaņot tā, lai beigās varētu pasmaidīt tiklab par panākumiem, kā arī par neveiksmēm. Ar humoru sāku. Bet dienu pēc dienas gar akmeņiem un klinšu sienām klimstot, arī humors pārakmeņojās. Akmeņi, akmeņi, akmeņi. Pat sapņos man tie rādījās kā ragaini bulļi.

»Kalna gars ar saviem puišiem,« man patika tā sapni tulkot. Un ievērojot, ka bulļi nebija nikni, turpināju kāpelēšanu, kamēr vairs nezināju, uz kuŗu pusi griezties. Prāvā apkārtnē jau biju aplūkojis visas spraugas, izcilņus, akmeņu kaudzes un bedres. Nekādu zīmju par aizsprostu. Tikai Dieva darbi. Īgni nosaucu sevi par Oliveru II, pievācu telteni un gurdi vilkos lejā uz Valridu, bet nedomāju teikt kalnu garam ardievas.

»Sūnainais Ragaini, nepiemini ar ļaunu! Es vēlreiz pazemīgi meģināšu ar tevi tikties,« pamāju uz kalnu pusi. Acis apstājās tai vietā, kur nesen vēl atradās mana telts.

»Ābā tētīt!« aiz prieka iekliedzos. »Jau dažu nakti esmu pavadījis pakavveidīgajā iedobumā!«

Atkāpos vēl vairāk lejā. Nu vairs nebija šaubu. Pakavveidīgais iedobums apmēram kādu ceturtdaļu jūdzes izliekumā. Nometu nesamos un kā apsvilis rāpos atpakaļ kalnā. Acis durstīja pakavveidīgo sienu. Vai būs akmens pakāpienam? Jā! Liels makāns pie klints pieplacis. Nemeklēju, vai zem sūnas atrodas trīs krusti. Sviedos augšā uz akmeņa. Kad nostājos taisni, mans deguns atradās tieši pie cilvēku roku darba — rūpīgi aizkrautās alas ieejas. Nu īsti atskārtu, kāpēc Olivers Koleti un septiņi palīgi neatrada ieeju pazemē. Kam gan varēja ienākt prātā meklēt ceturtdaļu jūdzes garu pakavveida iedobumu? Arī es nebiju apķērīgāks par saviem priekštečiem. Man palīdzēja mājiens Sūnainajam Ragainim....

Kaut gan pārtikas soma izskatījās stipri sarukusi, tomēr ķēros pie cilvēku roku darba nojaukšanas. Tas bija sasodīti grūts darbs. Cēlu, vēlu, grūdu, vilku. Cimdi noplīsa, nagi aplūza,tomēr neatkāpos. Katrā ziņā gribēju atbrīvot nelielu spraugu, lai pats varētu ielīst. Un to panācu.

Alas sākums izskatījās kā prāvs desas līkums. Pa to varēja itin ērti staigāt. Protams, es arī nekavējos. Atpūsties un vakariņas ieturēt cerēju savā jaunajā īpašumā — Noslēpumu aizā. Tā domāju, jo tad vēl nezināju, ko nozīmē pastaigāšanās pazemē. Aiz pirmā alas pagrieziena sāku iepazīties. Mērenā attālumā spīdēja divas lielas sarkanas acis.

»Dzīvs kalnu gars...« man pēkšņi sāka kutēt kāju pēdas. Kā lai nekut? Ieroču nekādu. Vienīgi pie jostas karājās sīks skautu duncītis, ko ieguvu reizē ar mugursomu un telteni.

»Tādu skabargu nav vērts cilāt,« roka palaida duncīša spalu. Brītiņu stāvēju, gaidīju uzbrukumu. Kāju pēdas ne tikai kutēja, bet svila. Tā kā uz mukšanu gatavas.

(Turpinājums sekos)

Jau trīsdesmit gadu

Iznācis Daugavas Vanagu organizācijas illustrētais 1984. gada sienas kalendārs, kas reizē ir šīs publikācijas 30. izdevums. Izdevēja DV ASV valde, bet kalendāra sakārtotājs, ''sirds un dvēsele'', Vilis Zobens. Izplatīšanai visās divpadmit organizācijās darbības zemēs un vēl ārpus tām metiens ir 2500 eks.; cena 2.50 dol. (ASV).

Kalendāra sākumi meklējami 1955. g. DV apvienības Linkolnā toreizējā priekšnieka V. Zobena ierosmē, kad apvienība sāka kalendāru izdot un izplatīt arī citām apvienībām 500 eks. Turpmākos gados eks. skaitu palielināja. Četrus gadus vēlāk to sāka pasūtināt arī DV Kanadā. Tālākā gaitā kanadiešu piemēram sekoja organizācija Rietumvācijā, Zviedrijā, Anglijā un beidzot arī Austrālijā.

Sākumā kalendāru iespieda Linkolnā, tad Denverā, vēlāk Čikagā, bet tagad Laikmeta spiestuvē Mineapolē. Visumā apdare ir laika gaitā uzlabojusies; arī formāts palielināts, vienīgi palaikam mocījis ''drukas velniņš''.

Arī šim jubilejas izdevumam vāku zīmējis (reizē zīmējumu ziedojot) pazīstamais grafiķis Ansis Bērziņš Kolorādo Springā. Bez kalendārija, vārdu un svinamās dienas ieskaitot, ievesti arī patriotiski mudinātāji teksti. Tā piem. decembŗa lappusē lasāmi Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes priekšsēža V.Roņa vārdi: ''Neaizmirsīsim nekad, ka esam vienas tautas locekļi. Mums visiem rūp mūsu tautas un tēvzemes liktenis. Mūsu darba gala mērķis ir mūsu tautas nākotne un tēvzemes brīvība. Strādāsim šim mērķim, runājot vienu valodu, sadarbībā vienoti, ejot kopēju ceļu. Augsim stiprumā un cīņā par Latvijas brīvību!''

Organizācijas dzīves un darbības notikumus illustrē 44 uzņēmumi. To starpā gan nav neviena no Zviedrijas un mazo zemju saimēm: šai ziņā arī centrālā valde aizmirsusi sevi atgādināt. Pielikumā ir nodaļu, apvienību, kopu dibināšanas datumi, mūsu vēsturisko notikumu datumi, sākot ar pirmā kalendāra iznākšanu latviešu valodā 1788. g. Jelgavā, un beidzot ar 4. glob. DV dienām Melburnā, 1981.g.aprīlī. Pievienoti arī mēri un svari resp. attiecīgi salīdzinājumi.

Jubilejas izdevumam pirmā lappusē zīmīgus vārdus veltījis DV goda priekšnieks Vilis Hāzners: ,,Daugavas Vanagu kalendārs nu jau mūs iepriecina trīsdesmito gadu! Un ne tikai iepriecina vien, bet arī stiprina vienībā, kuŗas pēdējos gados it kā sāk mums trūkt. Kur vaina meklējama? — Mēs katrs, kas sirdī nesam nacionālisma garu, ticību Latvijai un tās brīvībai — to zinām. Un tāpēc vīri, sievas un jaunā audze, — atveriet beidzot visi acis un ticiet, ka nākotne pieder mums!''

J. Frišvalds

Prof. Dr. Paula Kundziņa piemiņai

Šā gada 8. novembrī Halifaksā no mums šķīries ievērojamais latviešu architekts prof. Dr. Pauls Kundziņš. Dievs viņam šūpulī bija ielicis izcilus spēkus veikt svarīgus un atbildīgus uzdevumus architektūras mākslā, zinātnē un pētniecībā, kā arī universitātes darbā, architektūras praksē un sabiedriskā dzīvē— latviešu kultūrai par svētību un godu.

Pauls Kundziņš iestājās Rīgas Politechniskā institūta architektūras nodaļā 1907.g. rudenī un to nobeidza 1913. g. pavasarī ar inženiera-architekta gradu ar uzslavu.

Studentu vidū viņš izcēlās ar intelliģenci, apdāvinātību architektūras mākslas novadā un ar reālu, precīzu domāšanu. Smalka gaume bija saskatāma jau viņa pirmajos spalvas zīmējumos, akvarelos un krāsainās dekorātīvās kompozicijās. Jau kā students viņš centās lietot mākslas elementus kā vērtīgus līdzekļus celtņu architektūras izteiksmei. Kā architektūras veidošanas ievērojamu līdzekli viņu arvien interesējusi telpa. Ar laiku viņš tiktāl izkopa savas zināšanas un izpratni senlatviešu architektūrā, ka 1933. gadā varēja ļoti sekmīgi aizstāvēt disertāciju par tematu Dzīvojamā rija Latvijā, par ko Latvijas universitāte viņam piešķīra doktora gradu architektūrā.

Kundziņa interešu sfaira neaptver tikai latviešu lauku senceltniecību, tā iekļauj sevī arī Latvijas vēsturisko celtniecību vispārīgi. Kā Latvijas universitātes architektūras profesors Pauls Kundziņš radīja un izveidoja Latvijas architektūras disciplīnas katedru, lasīdams lekcijas arī par pieminekļu uzturēšanu.

Latvijas universitātē Kundziņš darbojās līdz tās izveidošanā, palīdzēdams nodibināt un noorganizēt architektūras fakultāti un vairākkārt to vadīdams kā dekāns. Architektūras fakultātē viņš organizēja un vadīja savu architektūras studiju darbnīcu, kur viņam bija dota iespēja parādīt savas nosvērtā paidagoga spējas. Darbnīcā izaudzis liels skaits jaunās paaudzes latviešu architektu, kas daudzkārt parādījuši savu labo skolu ne tikvien Latvijā, bet arī trimdā.

Savā architekta praksē P. Kundziņš veidojis gan dievnamus, gan sabiedriskas, gan privātas celtnes — arvien labi pārdomātā, mākslas apgarotā kompozicijā un dotās celtnes būtībai pieskaņotā izteiksmē.

Pauls Kundziņš bija atzīts ne vien Latvijā, bet arī ārzemēs. Viņš bija Gustava Ādolfa akadēmijas loceklis Zviedrijā kopš 1935. gada.

Trimdas gaitās prof. P. Kundziņš nonāca Vācijā, nodibinot Baltijas universitāti

*

Trimdas gaitās prof. P.Kundziņš nonāca Vācijā. Nodibinot Baltijas universitāti Hamburgā (Pinnebergā), viņš aktīvi piedalījās šīs augstskolas organizācijas darbā. Viņš bija viens no visaktīvākajiem līdzstrādniekiem architektūras un inženierzinātņu fakultātes veidošanā un dekāns no 1946.—48.g.

Šai universitātei darbību izbeidzot, prof. Kundziņš devās uz Zviedriju, kurp viņu aicināja draugs prof. Sigurds Eriksons darboties līdz viņa vadītajā Institutet for Folklivsforskning Stokholmā. Četros gados šī Institūta pētniecības darbā gūtie atzinumi atspoguļojas viņa turpmākajos etnoloģiskajos apcerējumos. Stokholmā prof. Dr. Kundziņš blakus pētniecības darbam vēl sarakstījis un publicējis dažus apcerējumus par savas dzimtenes etnoloģiskiem jautājumiem. Stokholmā viņš arī palīdzēja no Latvijas uz Zviedriju emigrējušos architektus apvienot slēgtā apvienībā.

1952. gada vasarā prof. P. Kundziņš ar savu ģimeni un brāli, arch. Haraldu Kundziņu , izceļoja uz Kanadu pie dēla arch. Andŗa Kundziņa.

Visos prof. Dr. Kundziņa daudzpusīgajos darbos izpaužas viņa izcilus organizātoriskās dotības.

Līdz šim publicēti vairāk nekā 85 prof. Dr. Kundziņa darbi. Viņa pēdējais publicētais darbs — Latviešu emigrācijas sākumi Albertas provincē, Kanadā.

Par nopelniem prof. Dr. P. Kundziņš saņēmis Tautas Balvu.

Jau ar 1950. gadu LAB sāka izdot ,,Architektu''. Prof. Kundziņš organizēja tā piedzimšanu un bija par žurnāla šefredaktoru.

Mūsu mīļā profesora vairs nav mūsu starpā, bet viņa gars dzīvos mūžīgi.

Vieglas smiltis!

Eižens Janišs,
Latv. Arch. Biedrības priekšnieks.

Robertu Bērziņu pieminot

Londonā,Ontario, 23. oktobrī 77 gadu vecumā savā mājā negaidot acis uz mūžu slēdzis tautsaimnieks un kreditsabiedrību darbinieks Roberts Bērziņš.

Roberts Bērziņš dzimis 1906. g. 13. jūnijā Valmieras apriņķa Mujāņu pagastā, lauksaimnieka ģimenē. Pēc Valmieras vidusskolas beigšanas studējis Latvijas universitātē tautsaimniecību. Studiju laikā pievienojies korporācijai Fraternitas Lataviensis. Latvijā strādājis par grāmatvedi dažādos uzņēmumos.

Trimdas sākumu pavadījis Eslingenā, Vācijā. 1949.g. izceļojis uz ASV ar dzīves vietu Ņujorkā. 1958. gadā pārcēlās uz Kanadu, Londonā, Ont., kur arī pavadīja visus dzīves pēdējos gadus.

Robertam arvien bijis tuvs sabiedriskais darbs. Ņujorkas posmā viņš bija L!K!A! žurnāla Universitas komisijas priekšsēdis, Londonā aktīvs Korporāciju Kopā un Daugavas Vanagu organizācijā, veicot dažādus amata pienākumus. R. Bērziņa ierosmē 1961. g. nodibināja Londonas latviešu kreditsabiedrību, kuŗā viņš bijis par priekšsēdi un pārvaldnieku 22 gadus, līdz aiziešanai mūžībā.

Par Roberta Bērziņa izvadīšanu sestdien, 29. oktobrī, no F. Millard George apbedīšanas nama rūpējās Frat. Lataviensis, fil! P. Pipasta izkārtojumā, jo Roberts pēc dzīvesbiedres Elfrīdas aiziešanas mūžībā 1983.g. jūnijā bija palicis viens.

Viņu pēdējā ceļā izvadīja Londonas latviešu draudzes māc. Jānis Prauliņš, pieminot aizgājēja dzīves gājumu. No korp. Frat. Lataviensis atvadījās Roberta tuvākais konfilistrs P. Pipasts, sen., Alberts Čerņavskis un no krāsu brāļiem J. Gaigulis.

No Londonas Korp. Kopas atvadījās sen. A. Vinters, lett., Daugavas Vanagu Kanadas valdes un Londonas Daugavas vanagiem — R. Alksnis; no Latviešu kreditsabiedrības — A. Legzdiņš, no Londonas pensionāru apvienības — Līvija Zandersone, no Londonas latviešu kopas — prof. A. Dreimanis.

Roberts Bērziņš ar savu sirsnību bija ļoti iecienīts, tāpēc liels bija pavadītāju pulks, starp pavadītājiem ļoti kuplā skaitā Frat. Lataviensis locekļi. Krematorijā pāri šķirstam liecās korporācijas melni-balti-zelta karogs, kuŗa dāvinātājs bija aizgājējs. Vēl izskanēja korporāciju locekļu atvadu dziesma: ,,Ja kādu brāli vest uz kapu klusu...'' Pēc izvadīšanas pavadītāji pulcējās Hooks Supper Club uz bēŗu mielastu un kavējās atmiņās par aizgājēju.

Roberta Bērziņa pelnu urnu pārvedīs uz Rotas brāļu kapiem Katskiļos, kur jau atdusas viņa dzīvesbiedre Elfrīda Karlsone-Bērziņa, korp. Spīdola goda filistre, pēc kuŗas Roberts ļoti sēroja un savas dzīves pēdējos mēnešos neatguva vairs dzīvesprieka.

Vieglas smiltis Tev, mīļo Robert, svešas zemes smiltājā!

E. Lazda

Jāņa Širmaņa grāmatas

Zilā kalna puisis, romāns..... $10.00
Mana pasaule, pasakas..... $15.00
Velns ar savējiem, pasakas..... $15.00
(Pasta izdevumiem 7% piemaksa)

Piedāvā autors: 210 Academy Place
Syracuse, NY 13207

Kārlis Veics izvadīts pēdējā gaitā

Zem Augusta Annusa zeltainās altāŗa gleznas Trimdas draudzes baznīcā stāv pelēks, slēgts zārks. Tur Dailes teātŗa aktieŗa un režisora mirstīgā daļa. Patālu no šķirsta Latvijas nacionālais karogs, uz zārka daži vainagi, kāds no tiem mūsu nacionālo ziedu sakārtojumā. Ar bēriniekiem aizņemta tikai puse baznīcas. Radio Amerikas Balss bija pavēstījusi sēru ziņu arī mūsu tautas brāļiem dzimtenē.

Kārļa Veica mūžs latviešu teātrī saistījies, tāpat kā viņa tēvam Reinholdam Veicam, ar leģendāriem panākumiem. Varbūt tāpēc pats liktenis viņa izvadīšanu iekārtoja Lāčplēšu dienā, 11. novembrī, lai viņš pievienotos tautas varoņiem, kas krituši par brīvu Latviju. Tikai retam zināms, ka Kārlis Veics kopā ar tēvu 1919.g. beigās iestājās brīvprātīgi Latvijas armijā. 18 g. vecu viņu apmācīja ieroču mākslā Grīziņkalnā, un drīz Daugavmalā cīņā pret Bermontu kāds pretinieka šrapnelis ievainoja viņam kāju. Latgales frontē pret komūnistiem viņš piedzīvoja kontūziju. Pa to laiku ar nāvi Rīgā cīnījās viņa slavenais tēvs Reinholds. Toreiz nepazīstamā gripa viņu uzvarēja, un dēls no frontes tikai 2 stundas pirms tēva bērēm varēja ierasties, lai no viņa vēl varētu atvadīties. Šis mazais ievads bija vajadzīgs, lai saprastu likteņa vientulību, kas nelaiķi pavadīja viņa pēdējā izvadīšanā. Vientulības sajūta, tāpat kā viņa trimdas dzīve bez teātŗa pēdējos 28 gados... Arī viņa dzīvesbiedre Hermīne Kope slimības dēļ nevarēja būt bērinieku pulkā.

No nelaiķa atnākuši atvadīties teātŗa ļaudis, intelliģence, kas vēl režisoru atceras vai pazīst. Jaunajai paaudzei viņš bija nezināms, un par viņu jau jautāja — kas viņš bija?

Solu pirmajā rindē sēž režisors Jānis Lejiņš ar kundzi un meitu. Sēru ērģeļu mūziku atskaņoja J. Ansbergs ar tautasdziesmu motīviem.

Māc. Imants Kalniņš aizlūgumā izvērtēja Kārļa Veica biografiju, ievadot to ar 139. psalmu — Esiet gaismas bērni!

Kārlis Veics uzaudzis īstā aktieŗu ģimenē.

Kaŗa laikā Veics ar savu dzīvesbiedri un citiem latviešu aktieŗiem dodas nezināmā svešumā. Līdz izceļošanai uz Bostonu darbojas Eslingenas teātrī par režisoru un nometnēs sniedz bagātas izrādes. 1949.g. Veics kopā ar Eslingenas aktieŗiem ierodas Bostonā, kādu laiku kopīgi īrē namu Bruklinā, kur dzīvo trīs režisori un teātŗa lielais gars glezniecībā — Jānis Kuga. 1950.g. viņa režijā notiek pirmā izrāde — No saldenās pudeles, kur arī viņš spēlē savu pēdējo lomu, vēlāk palikdams vienīgi par paidagogu pie Jaunatnes teātŗa, kas nodibināts pie DV. Tie, ar ko viņš strādāja, viņu atceras, jo viņu starpā nodibināta īpaša tradicija katru gadu pulcēties kopā 5. maijā.

Dziedāja baritons K. Grīnbergs un dubultkvartets Tēvija. Kā pirmais no nelaiķa atvadījās rež. Jānis Lejiņš. Atspiedies uz spieķa, viņš aizkustināts teica: ,,Tu biji viens no spējīgākiem un intelliģentākiem aktieŗiem. Tu mīlēji mākslu, savu tautu un jaunatni, bet liktenis tev bijis nežēlīgs. Nesu tev pēdējos sveicienus no savas ģimenes un meitas Lolitas.''

S. Lambergs atvadījās no DV Jaunā teātŗa un atcerējās nelaiķi kā pacietīgu paidagogu. No skautiem — A. Oga, ALA — A. Lambergs, I. Galiņš — Trimdas draudzes, R. Skujiņš — Tēvijas. Dzejniece Valda Dreimane kā pēdējā tuvāk pakavējās pie laikiem, kas Bostonā sākās priekš 30 gadiem, kad Veics sācis viņus apmācīt teātŗa lomās. Viņš teicis: ,,Aktieŗus no jums visiem nevarēšu iztaisīt, bet labākus teātŗa sapratējus gan''. No M. Zīverta Āksta monologus nodeklamēja S. Andersone. Nākamā dienā Veicu kremēja.

O. A.

Dailei, tautietei

STUDENŠU KORPORĀCIJA GUNDEGA JUBILĀRE

Atzīmējot korporācijas Gundega 60 gadu dibināšanas atceri, gundegas kuplā skaitā pulcējās Toronto 11., 12. un 13. novembrī. Toronto atrodas arī Gundegas globālais prezidijs.

Ceturtdien, 10. novembrī, prezidijs nolika baltus rožu ziedus uz nelaikes filistres Annas Vēveres kapa, tā simboliski noliekot ziedus arī uz pārējo mūžībā aizgājušo gundegu kapu kopiņām gan brīvajā pasaulē, gan Latvijā, gan izsūtījumā.

Svinības ievadīja ar svētku konventu un komersu piektdien, 11. nov., Royal York viesnīcā. Piedalījās pāri par 100 gundegu, ieradušās no Anglijas, Vācijas, Kalifornijas, Halifaksas, kā arī no ,,tuvākām kaimiņu'' pilsētām — Ņujorkas, Bostonas, Milvokiem, Čikagas un citurienes. Svētku konventā pasniedza divas stipendijas: vienu — filistrei Sarmai Eglītei, kuŗa studē teoloģiju Luterāņu Teoloģijas Seminārā, Vaterlū, otru — filistrei Katrīnai Pipastei, kuŗa studē latviešu valodu (pilnu laiku) Rietummičigenas universitātē.

Sestdien, 12. novembrī, bija dievkalpojums Sv. Jāņa dievnamā. Archibīskaps Arnolds Lūsis un Gundegas filistre stud.theol. Sarma Eglīte ievadīja gājienu pārpildītajā dievnamā. Viņiem sekoja Gundegas prezidijs, apm. 120 gundegas un S!K!K! prezidiji. Svētrunu teica Sarma Eglīte, savā runā iesaistot Gundegas krāsu dziesmu, kur zaļā krāsa simbolizē dzimtenes zaļos laukus, zilā krāsa — ilgu tāles un sudrabs, kluso darbu, kas vijas cauri ikdienai. Sarma aicināja gundegu saimi nesastingt tradicijās. Lai krāsu dziesmā pieminētais sidrabstrautiņš tecētu kā dzīvais ūdens, un nekad nekļūtu par sastāvējušu purva dūksti!

Archibīskaps Arnolds Lūsis savā lūgšanā aizlūdza, lai Dievs latviešu akadēmiski izglītotai sievietei piešķirtu gudrību, kā izvērtēt vecās tradicijas, lai, šķietami metot prom pelavas, mēs neaizmestu arī graudus. Spēlējot Integer vitae, pieminēja mūžībā aizgājušās gundegas.

Dievkalpojumu kuplināja Gundegas filistres ērģelniece Rūta Āze un arpiste Margareta Upeniece-Logan. Aizkustinošu korāli bija Gundegai 60 gadu jubilejā veltījusi filistre Indra Gubiņa. Pacilājoši skaists bija brīdis, kad, varenām ērģeļu skaņām izskanot, gundegu saime un viesi atstāja dievnamu.

Dievkalpojumam sekoja akts dievnama sarīkojuma telpās, kuŗu atklāja seniore Inta Apse ar Dievs, svētī Latviju. Savā svētku runā seniore pakavējās pie laika, kad 24 Latvijas universitātes studentes 1923. gada 29. novembrī nodibināja korporāciju Gundega kā otro studenšu korporāciju pie Latvijas universitātes. Tas bija laiks, kad latviešu studenti bija lepni ar savu jauno valsti un latviešu sieviete tiecās pēc augstākās izglītības. Dibinātājas Gundegas šūpulī lika skaistas devīzes: Dailei, tautietei — daiļuma izjūta saistīta ar nacionālo pašapziņu. Otrā devīze: Kas mums ir skaists, to tālāk dosim, to neskaisto mēs pārveidosim, lai vairāk spētu citiem dot. Trešā devīze: In necessariis — unitas, in dubiis — libertas, in omnibus — caritas; nepieciešamās lietās vienprātību, neizšķiramās — brīvību, pāri visam — mīlestību.

Pārdomājot šīs devīzes, liekas, tās ir tikpat piemērotas latviešu akadēmiski izglītotai sievietei šodien kā toreiz. ,,Kas saista jaunās studentes pie korporācijas Gundega šodien?'' jautāja seniore. Tā ir vēlēšanās saglabāt latviešu valodu, satikties ar citām latviešu studentēm un iepazīties ar latviešu tradicijām. Pirms 60 gadiem, kad dzīvojām savā valstī, latviešu valodas saglabāšana bija pati par sevi saprotama lieta, šodien mēs par to cīnāmies visos latviešu centros. Kā jubilejas ziedojumu latviešu sabiedrībai korporācija Gundega nodod pārspiesto A. Melnalkšņa un K. Martinovska grāmatu Rotaļas, izdotu Rīgā 1931. gadā. Šo grāmatu Gundegas konvents dāvina visām latviešu skolām, nometnēm un bibliotēkām.

Viceseniore Māra Amoliņa nolasīja darbības pārskatu. Latvijā Gundegas krāsām solījumu bija devušas 330 Latvijas universitātes studentes. Trimdā gundegas darbību atjaunoja 1953. gadā Ņujorkā, uzņemot pirmo meiteni. Atjaunotā darbība, kas ir jau ilgusi 30 gadu, norit 12 kopās: 6 Sav. Valstīs, 2 Kanadā, 3 Austrālijā un viena Zviedrijā. Pie Gundegas konventa šodien pieder 375 locekles.

Gaŗo apsveicēju rindu ievadīja LNAK priekšsēdis T. Kronbergs, sveicinot arī no PBLA. Gundegu gan ziediem, gan balvām un aploksnēm, gan atzinīgiem vārdiem un visa laba vēlējumiem sveica krustmeitas auroras, S!P!K!,S!K!K! un pārējo korporāciju prezidiju pārstāvji. Sekretāre Ligita Šteinmane nolasīja rakstveida apsveikumus.

Studenšu korporācijas Gundega globālais prezidijs. No kr.: viceseniore M. Amoliņa, seniore I. Apse un sekretāre L. Šteinmane. **Foto U. Amoliņš**

Pēdējais apsveicējs bija gundegu vīru komitejas pārstāvis Eduards Pētersons, kas izsacīja pateicību par veikto darbu, pieminot, cik daudz laika, pūļu un piespiešanās nepieciešams, lai aktīvi darbotos kādā organizācijā. Ar savu darbību gundegas ir parādījušas godu latviešu tautas raksturīgākai īpašībai — izturībai, kas latviešu tautas turpmākai eksistencei ir ļoti svarīgi. Pārstāvis pasniedza gundegu vīru jubilejas ziedojumu — čeku par 3.000 dol. ar novēlējumu — vienu trešdaļu ziedot stipendijai latviskai izglītībai, otru trešdaļu — Brīvības Fondam, trešo trešdaļu — konventa dzīvokļa izdaiļošanai. Akts beidzās ar Gaudeamus.

Vakarā apm. 220 gundegas un viesi piedalījās svētku ballē Royal York viesnīcā. Svētdien, 13. novembrī, gundegas ar viesiem pulcējās Latviešu Centra vidējā zālē brokastīs, kā arī pakavējās Gundegas konventa dzīvoklī.

Gundegas 60 gadu jubileja ir izskanējusi, bet katra gundega, atgriežoties savās ikdienas gaitās, ir paņēmusi līdz svētku mirdzumu, siltos acu skatus un roku spiedienus un vēlēšanos labāk un sirsnīgāk kalpot latviešu tautai.

Hedviga Pētersone

Studenšu korporācijas Gundega saime 60 gadu dibināšanas atceres svinībās Toronto. **Foto U. Amoliņš.**

No kr.:
re L.
holiņš
aiļošanai.
eamus.
) gunde-
ās svētku
viesnīcā.
brī, gun-
ējās Lat-
zālē bro-
jās Gun-
klī.
jubileja
tra gun-
ās ikdie-
nusi līdz
iltos acu
dienus un
sirsnīgāk
.
Pētersone

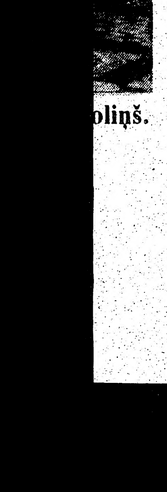

oliņš.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 103

Aizvadītā sešdesmit piektā 18. novembŗa gaisotnē pametīsim teātrālu patosu, uz brīdi paškritiski un taisnīgi ieskatīsimies katrs pats sevī: kas es esmu, kur es stāvu un kāda ir mana šīsdienas dzīves ziņa?

Kas es šodien esmu — Amerikas latvietis jebšu latviešu izcelsmes amerikānis? Vai es vēl apzinos, ka manī rit sirmsirmās latviešu cilts asinis, ka cauri gadsimtiem un manu senču paaudzēm esmu audzis un veidots par latvieti un ka man ir sava atbildības un pienākuma daļa pret manu tautu? Kas gan man devis atlaidi no uzticības pienākuma tēvzemei Latvijai, kuŗas brīvība tagad krustā sista, un mana tauta nes smagu un sāpīgu ērkšķu vainagu?

Vai asins ziedi, ko gadu simtiem latvju brīvības cīnītāji devuši manas tautas mūžībai, manā dzīvē jau kļuvuši nenozīmīgi? Vai tad es neko, itin neko, neesmu parādā Kurzemes cietokšņa latviešu leģionāriem, kas man pavēra ceļu uz brīvības aizvēju?

Ja savu valsti nenosargājām, vai tagad ļausim tikpat mierīgi arī savai tautai aiziet postā? Vai esmu pieteicies par brīvprātīgo palīdzēt trimdas vadībai grūtajā cīņā pret komūnisma kluso uzvaras gājienu visās četrās debess pusēs? Kur palikusi un izgaisusi mana ciešā apņemšanās, uzsākot bēgļa gaitas, visu mūžu cīnīties pret manas personiskās dzīves un manas tautas brīvības un augšupejas izpostītājiem?

Vai šeit savas brīvā cilvēka dienas pieticībā vadot, es kādreiz arī padomāju, kā pašreiz klājas latvjiem izsūtījumos, darba nometnēs un valdonīgo krievu pārspēka piesātinātajā tēvzemē? Viņi tur ir tie, kas, sīksti pieķērušies latvietībai, varonīgi iztur visas pārestības, pazemojumus un, zobus sakoduši, tur rūpi, lai slavu kolonizētā latvju tauta vēl elpotu! Cik tad stipra un nopietna šodien, šeit, ir mana ticība Latvijas brīvībai un griba ar visu sirdi iestāties par to?

Vai man ir skaidrs, ka kangari — kolaboranti, pakalpiņi un ķipariņi, kas lakstās, biedrojas un patīgas godkāres mudināti, pakalpo manas tautas nomācējiem un tādējādi atbalsta un veicina viņu cildeniem saukļiem nomaskētos komūnistu partijas pasākumus, nesekmē trimdas nacionālo stāju un drupina apspiesto latvju uzticību un cerību mūsu gribēšanai un strādāšanai tautas brīvības labad? Tad kādēļ, to zinot un visu itin labi izprotot, man ,,nav ērti'' nostāties pret to, prasīt disciplīnu no visiem un visur, palīdzēt trimdas nacionālajām rosmēm nodibināt vienotu, saliedētu, bezkompromisa cīņas fronti?

Vai, līksmojoties un priecājoties, esmu draugiem atgādinājis mūsu tautas slavas dienas pagātnē, sāpīgo likteni tagadnē, rosinājis tos uz pārrunām, ko vēl mums šeit vajadzētu darīt Latvijas augšāmcelšanai, lai tad savas domas pateiktu trimdas vadībai, kas darbojas un runā visu mūsu, arī manā un tavā vārdā un uzdevumā?

Vai es šodien esmu ar visu sirdi un prātu klāt pie latviešu lietas, jebšu vairāk pievēršos pats savai labklājībai, ērtību iegribām un naudas makam? Vai esmu kādreiz padomājis par vietējo baltiešu sadarbības nepieciešamību cīņai šodien, par Baltijas savienības ideju nākotnē?

,,Dievs, piedod man manu vienaldzības grēku, ka manai tautai trūkst brīvības un taisnības! Piedod man tieksmi pēc ērtas dzīves un tieksmi klusēt, kad akmeņi brēc!'' (A. Lūsis, archibīskaps). — ,,Kādu mierinājumu apspiestie latvji mūsu tēvzemē gūst no tā, kad mēs šeit skaistas svētku runas teicam, viens otram balvas piešķiŗam un šad un tad atceramies arī dzimteni ar tās mocekļiem?'' (P. Kļaviņš, Gaismas akcija, Bonnā).—

,,Mums jāsaslēdzas ciešā lokā cirst ceļu uz brīvību! Kaut tikai mums nepietrūktu spēka! Daudz asiņu būs jānolaiž, lai kaunā nosarkušo zemi baltu nomazgātu!'' (igaunis Arvīds Vīrlands, Kapi bez krusta).

Šis, draugi ir *mūsu 18. novembris!* No svētkiem mums jāpaņem līdz ikdienai nešaubīga ticēšana, ka latvju tauta nedrīkst iznīkt, ka Latvija reiz atkal atgūs brīvību. Dzīvosim šajā ticībā un audzināsim tajā savus pēctečus, lai tēvzemē mūsu nacionālais karogs atkal uzvijas taisnīgā slavā! Ar šo pārliecību slēgsim sirdīs apņemšanos sekot 18. novembŗa aicinājumam un pildīt savus patriota pienākumus, ko Latvija tiesīga prasīt un sagaidīt no ikviena!

Mūsu okupētās galvaspilsētas Brīvības pieminekli vēl arvien kvēlo iekaltā pavēle latvjiem: ,,Tēvzemei un Brīvībai!'' Akmens raudās rūgtas asaras, ja latvietis, lai kur tas atrastos, aizmirstu šo mudinājumu, paliktu vienaldzīgs, neatsaucīgs vai pat nodevīgs!

18. novembris mums pavēl atjaunot ciešu uzticību savai tautai un krievu okupantu važās apjostai tēvzemei! Kamēr mūsu sirdīs degs šī svētā apņemšanās, mums netrūks spēka izturēt it visu! Bet laika ir maz, kā mums šeit, cīņas frontē, tā tautai maskaviešu kakla kungu cietumā!

,,Es visas domas aizmirstu, to vienu domājot, ko Tev vēl varu, Tēvzeme, par sirdi vairāk dot!'' (Andrejs Eglītis).—

Pareizticīgie pie Svēto ikoniem dedz svecītes savām lūgšanām. Žīdu patrioti Jeruzalemē piespiež pieres pie Raudu mūŗa, soloties dzīvot savai tautai. Šajās novembŗa dienās mums vajadzētu klusi piestāt Latvijas karogam, piekarties tam un domās zvērēt: ,,Manai uzticībai tici Tu!'' ,,Klusi rokas uzliekam, brīvās Latves karogam: Tavi bijām, Tavi esam, Tavi būsim mūžībā!'' (J. Rainis).

,,Dzīvosim tā, lai mūsu dvēseles pieder Dievam, mūsu sirdis Latvijas brīvībai! Ziedosim savus spēkus un rosmes latviešu tautai kā šeit, tā tur — dzimtenē!'' (kapt. V. Jansons-Juraids, Daugavas vanags).

,,Mēs apsūdzam Padomju savienību noziegumā pret Latviju — kolonizācijā, pārkrievināšanā un tautas iznīcināšanā, nospiežot to savā tēvzemē minoritātes līmenī! Mēs prasām PSRS atvilkt no Latvijas territorijas savus militāros spēkus un savu administrāciju, atbrīvot vergu un darba nometnēs ieslodzītos! Latviešu tautai atjaunojamas valstiskas pašnoteikšanās tiesības!'' (ASV un Kanadas Daugavas vanagu valžu apvienotā rezolūcija 1983.g. oktobrī Sidrabenē).—

,,Mēs nepiederam sev vien, mēs piederam savai tautai un Latvijai! Klausīsim savai sirdsapziņai, ieliksim darbā, atbildības sajūtā, savas spējas strādāt valsts un tautas labā! Mums nepietiek ar vienu mūžu un vienu paaudzi! Mums jādzīvo tautas kopībā, kuŗas saknes ir senā pagātnē un kuŗas soļi ies uz priekšu tālā nākotnē! Mēs un mūsu paaudzé esam tikai viens vienīgs loceklis tautas dzīves un mūžības ķēdē, tādēļ mums jācenšas būt stipriem, lai nākamās paaudzes neteiktu, ka šis loceklis ir bijis tas vājākais!'' (Kārlis Ulmanis).

Par Tevi, vaidu Latvija, kas, krievu varas apspiesta un Rietumvalstu pamesta, mēs domāsim ikbrīd!

* * *

21. novembrī pagāja piecdesmit rudeņu kādam nozēlojamam vēsturiskam notikumam Latvijas sirdī — Rīgā, kuŗu pie mums ,,laikmetiskos strāvojumos'' plunčātāji tagad labprāt vēlētos izravēt no tautas atmiņas. Tas tomēr iemūžots agr. Jāņa Daģa monografijā (42. lp.), ko 1975. gadā izdeva viņa studentu sabiedrība Fraternitas Rusticana, kur vārdu pa vārdam lasām: ,,Lai Latvijas parlamentā valdītu miers un beigtos destrukcija pret Latvijas valsti un tās demokratisko iekārtu, Latvijas Saeima 1933. gada 21. novembŗa sēdē nolēma, pret sociāldemokratu un komūnistu balsīm, nodot komūnistu frakcijas deputātus tiesai. Pret šo lēmumu protestējot, Latvijas sociāldemokratu un strādnieku frakcijas deputāti, kopā ar saviem idejas biedriem — komūnistu frakcijas deputātiem, kājas piecēlušies un pacēluši dūres pret Latvijas ģerboni, nodziedāja sarkanās Krievijas himnu. Tik cieša bija sociāldemokratu un komūnistu draudzība!

Tas reizē bija arī nedzirdēts apvainojums Latvijas demokratiskajai un neatkarīgajai valstij! Šo draudzību Latvijas sociāldemokrati vēlreiz apliecināja pēc Latvijas okupācijas, 1940.g. 17. jūnijā, nodibinot ar komūnistiem kopēju saeimas vēlēšanu sarakstu un kopēju frakciju, kas nelikumīgi pievienoja Latviju sarkanajai Krievijai...'' Cik daudzās mūsu trimdas bibliotēkās tagad gan vēl atrodama šī J. Daģa grāmata?

* * *

Kad 1980.g. ,,mazajiem latviešiem'' Gaŗezerā atklāja Krikša ciemu, ciema krusttēvs rakstnieks J. Širmanis teica vārdus, kas lieti iederas kā ceļa rādītājs visām mūsu trimdas latviešu sestdienas skolām, kas patlaban pašaizliedzīgi, ar pilnu jaudu, darbojas katrā lielākā latviešu pagastā: ,,Mēs esam maza trimdas latviešu saliņa svešuma milzīgajā jūrā, atbalsta punkts latvju nākotnes cēlājiem, tautiskās dzīves ziņas saglabātājiem un turpinātājiem. Mūsu tautas apspiedējiem, Kremļa valdniekiem, tas, protams, gauži nepatīk. Tie labprāt mūs apklusinātu, bet Krikša ciema iemītnieki to nepieļaus, nekad un ne mūžam! Tie šeit rūdīs izturību, pacietību un stipru gribu!''

Tā vien liekas, ka visvairāk stipras gribas, pacietības un izturības vajaga pašiem trimdas rosmju spēka vīriem! Neatmiekšķināsim savu cīņas stāju nekad un ne mūžam!

Latvijas valsts svētku rīcības komiteja, kas šogad organizēja atceres sarīkojumu universitātes aulā Toronto. Vidū komitejas priekšsēde Inta Purva. Foto V. Plampe

Toronto Latviešu Centra valde: no kr. — B. Rubesa, I. Kalniņa, S. Zeltkalna, A. Leksere, A. Kārkliņa; stāv: A. Zeibots, A. Zaķis, V. Vāgners, R. Gregors, A. Kalns, H. Jansons, Z. Grundmanis, V. Upeslācis.

TORONTO ZIŅAS

● Baltijas tautu federācijas Kanadā vadību rotācijas kārtībā oktobrī pārņēma igauņi. Federācijas jaunais priekšsēdis ir Lāss Leivats, lietuviešu vicepriekšsēde Džoana Kuras-Lasis, latviešu vicepriekšsēdis Dr. L. Lukss. No latviešiem prezidijā vēl darbojas kasiere Ināra Leimane. Federācijas vadībai šoruden vēl paredzēta vizīte ārlietu ministrijā Otavā. Federācija iecerējusi algot pilna laika darbinieku Otavā.

● Ap 200 dalībnieku pulcināja Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas akts 19. novembrī Latviešu Namā, no tiem pāri par simt bija skolas audzēkņi, bet pārējie skolotāji un bērnu vecāki. Svētbrīdi vadīja māc. A. Celms. Pēc skolas pārzines M. Matīsas uzrunas visi kopīgi nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Svētku uzrunu teica skolas 5. izlaiduma absolvents Kaspars Dzeguze, žurnālists, pazīstams ar saviem rakstiem Toronto lielajā dienas laikrakstā The Globe & Mail un žurnālā Maclean. Viņš sacīja: „Šodien mēs svinam Latvijas dzimšanas dienu. Ne es, ne jūs, bērni, Latvijā neesam bijuši. Mūsu Latvija ir tās vietas, kur mēs par to dzirdam un mācāmies — skolās, nometnēs, sarīkojumos un citur. Latvija ir mūsu, lai cik paaudzēs mēs to nebūtu paši redzējuši, ja vien esam tai uzticīgi." Priekšnesumos bija astoņu klašu skolēnu kopdeklamācijas, Ed. Virzas, Z. Lazdas, A. Kvāļa, J. Jaunsudrabiņa, I. Kalnāres un A. Melliņa dzejoļi un tautasdziesmu skandējumi, kā arī A. Liepiņas aranžēti koklētāju grupas priekšnesumi, pirmskolas, 1.—5. kl. audzēkņu kora dziesmas un 1. klases tautas dejas sniegums. Aktu, ko vadīja skolotāja E. Pētersone, beidza ar V. Plūdoņa Dziesmu brīvai Latvijai un skolas himnu. Klavierpavadījumus spēlēja Irma Ķeniņa. Par cienastu bērniem augšējā zālē bija gādājuši bērnu vecāki. Galdi bija dekorēti ar Latvijas standartiņiem. Tautas dejas un rotaļas vadīja Dace Cielava.

● Leonīda Breikša piemiņas pēcpusdienā 27. novembrī Latviešu Namā Silvija Tinta nepiedalīsies ar deklamācijām, kā kļūdaini ziņots iepriekšējā LA numurā.

● Pensionāru apvienības 17. novembŗa saņāksmē pulcējās ap 240 pensionāru. Sarīkojums bija veltīts Latvijas valsts dibināšanas atcerei. To Latviešu Nama lielajā zālē ievadīja ar karoga ienešanu, ko izdarīja E. Koks ar Aneti Benconi un Mariju Pērkoni tautas tērpos. Sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis pieteica svētku runātāju red. A. Kundratu, kas saistošā stāstījumā apskatīja mūsu sadzīves aktuālitātes un mudināja uz ciešāku kopību, kas pēdējos gados ievirzījusies dažādās nosliecēs. Viņš atgādināja lietuviešu saukli brīvības gados: „Mēs bez Viļņas nenorimsim!" Tas tagad būtu ievērojams arī mūsu attieksmē uz Latviju. Anete Bencone skandēja savas meitas Indras Gubiņas, Zinaīdas Lazdas un Elzas Ķezberes dzejoļus, veltītus 18. novembrim un Latvijai. Biruta Senkēviša sveica ar vārdiem: „Piemini Latviju" un kādu savu dzejoli par 18. novembri. Apvienības koris J. Beloglāzova vadībā nodziedāja trīs dziesmas. Pēc K. Taņņa pateicības vārdiem un apvienības priekšnieka A. Retiga uzrunas visi vienojās valsts himnā, pakavējoties vēl pie dāmu komitejas kafijas galda. Nākošā saietā 1. decembrī adv. Sarmīte Bulte paskaidros par testamenta sastādīšanu.

● Jau otru gadu Latviešu Centrā bija rīkota Lāčplēšu un Varoņu piemiņas dienas atceres pēcpusdiena ar azaidu 20. novembrī. Bija aicināti kaŗa veterāni — LKOK, kalpakieši, ziemeļnieki, strēlnieki un kaŗa invalidi, ierodoties 39 veterāniem ar dzīvesbiedrēm. Klāt bija arī LKOK igauņu majors B. Lēmans. Centra sarīkojumu daļas vadītāja A. Leksere sveica Latvijas brīvības cīnītājus un ar viņiem iepazīstināja, norādot, ka viņi ir goda ciemiņi un kāda nozīme viņiem bijusi Latvijas valsts tapšanā priekš 65 gadiem. Kaŗa invalidu apvienības biedrs Oskars Ķlavenieks visu klātesošo cīnītāju vārdā pateicās Latviešu Centram par viņu uzņemšanu un nopelnu atcerēšanos. Pēc pusdienām Centra vidējā zālē bija rīkots īpašs akts, ko atklāja Centra valdes priekšsēdis H. Jansons, sveicinot mūsu brīvības cīnītājus un Otrā pasaules kaŗa varoņus, kas aizstāvējuši mūsu zemi pret tās vairākkārtējiem apdraudētājiem un apspiedējiem. Viņš aicināja ar klusuma brīdi pieminēt visus cīnītājus, kas ziedojušies tēvzemes brīvībai. Atceres dienas runā plkv. J. Rucelis norādīja uz apstākļiem, kas veidoja mūsu valsts izcīnīšanu, tās zaudēšanu un apskatīja iespējas mūsu brīvības atgūšanai. Pulkvedis savu uzrunu nobeidza, aicinot visiem nodziedāt Dievs, svētī Latviju. Dzejniece Biruta Senkēviča skandēja divus savus Latvijas cīnītājiem veltītos dzejoļus. V.Krauja pēc tam izrādīja DV Toronto nodaļas Vēstures mūzeja skaņu filmu par brīvības cīņām, kas labi iederējās šīs dienas noskaņā. Sarīkojuma ieņēmumi ziedoti Latviešu Kaŗa invalidu apvienībai Kanadā invalidu aprūpei.

● Toronto Latviešu Centrā no 11. līdz 13. novembrim bija rīkota gleznotāja Jūlija Popeļa darbu izstāde, pēc skaita jau septiņpadsmitā — katru gadu pa vienai. To atklāja Toronto tirdzniecības pārvaldes (Board of Trade) locekle M. Blake-Booth, kuŗas intereses un aktīvitātes ietver plašas kultūras, mākslas un saimnieciskās jomas, iegūdama Ontario premjēra goda titulu „Outstanding Woman of Ontario." Viņas mazdēls runājot latviski, jo māte latviete. Lai gan atklāšanas vakarā Toronto piemeklēja pirmais bargais ziemas negaiss ar lietu un sniegu, uz atklāšanu bija ieradušies pāri par 80 Jūlija Popeļa gleznu cienītāju, jau pirmajā vakarā iegādājoties 12 darbu. Trijās dienās izstādi apmeklēja vairāk nekā 220 interesentu, nopērkot 15 gleznas.

21. novembrī Toronto mirusi Lonija Turlais (Dumpis). No viņas var atvadīties Turner & Porter bēŗu namā 436 Roncesvalles Ave, sākot ar 23. novembri pl. 14. Izvadīšana Prospect krematorijā, 1450 St. Clair Ave, West, 24. novembrī pl. 11.

● Strēlnieku zvaigžņu pulkiem nupat piepulcējies vecais strēlnieks Pēteris Zariņš, Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības Kanadā valdes priekšsēdis, dzimis 1897. g. 29. janvārī Aizkalnē, Latgalē. Viņš pēkšņi miris 10. novembrī, Hamiltonas pensionāru sanāksmē, tikko piesēdies pie klavierēm un uzsitis pāris akordus dziesmai Daugav's abas malas. 13. novembŗa vakarā Dadsworth Brown bēŗu namā aizlūgumu vadīja prāvests Dr. B. Kokins. No Sv. Jāzepa baznīcas nelaiķi izvadīja vietējais priesteris. Ērģeles spēlēja aizgājēja mazdēls Pēteris Zariņš, solo dziedāja mazmeita Laura Zariņa. Kapsētā atvadvārdus teica strēlnieku biedrības kasieris Krišjānis Galvāns, pastāstot par aizgājēja kaŗa gaitām. Pēteris Zariņš iesaukts kaŗa dienestā 1916. gadā un nosūtīts uz 131. strēlnieku rezerves pulku Krievijā, bet pēc apmācībām — 1917. gadā uz 5. Zemgales strēlnieku pulku Latvijā, kur piedalījies vairākās kaujās. Latvijā strādājis par skolotāju Latgalē. Svešumā darbojies arī latviešu skolā Hamiltonā. Atvadvārdus teica strēlnieku biedrības goda biedre Biruta Senkēviča. No DV Kanadas valdes pēdējos atvadvārdus teica priekšsēža vietnieks A. Kalupnieks, arī priekšsēža G. Brikmaņa vārdā, no DV Hamiltonas nodaļas — V. Dāboliņš, Hamiltonas latviešu biedrības — priekšsēdis V. Rudzītis, Hamiltonas pensionāru apvienības — priekšnieks F. Petrovskis. Izvadītāji pulcējās Latviešu biedrības namā uz bēŗu mielastu. V. Rundāns minēja, ka pēdējos dziesmu svētkos Toronto Pēteri Zariņu apbalvoja kā vecāko koŗa dziedātāju. Jāzeps Grodnis izteica līdzjutību no konsula Dr. E. Upenieka. Visiem izvadītājiem pateicības vārdus sacīja aizgājēja vedekla Kornelija Zariņa.— Pēteris Zariņš strēlnieku biedrības priekšnieka amatu pārņēma pēc priekšnieka A. Tirzīša nāves. Biedrībā vairs tikai palikuši 16 biedri. Nelaikis Hamiltonā atstāj sievu Annu, meitu Lidiju, znotu Edgaru Jēgeri, meitu Ināru, dēlu inž. Leonu Zariņu, vedeklu Lidiju ASV, Toronto mirušā dēla Evalda dzīvesbiedri Korneliju Zariņu un 10 mazbērnus.

● 56 g. vecais Mario Purmalis miris traģiskā nāvē Toronto 14. novembrī. No rīta viņu uz ietnes atraduši dzīvokļu augstceltnes iemītnieki. Purmalis slimības dēļ atradies depresijā. Viņš strādājis Austrālijas konsulātā Toronto, jo pārzinājis vairākas valodas, arī ķīniešu un krievu. Viņš dzimis 1927. gada 7.janvārī Ķīnā. Nākot pie varas Maocetungam, Mario Purmalis sarkano Ķīnu atstājis un kopā ar māti Hermini izceļojis uz Austrāliju. 1957. gadā pārcēlies uz Kanadu un strādājis kādā kuģniecības sabiedrībā Montrealā, bet pēc mātes nāves septiņdesmito gadu sākumā pārnācis dzīvot Toronto. Aizgājēju 19. novembrī Sv. Džemsa krematorijā izvadīja archibīskaps A. Lūsis. Pie šķirsta stāvēja korporācijas Cursika goda sardze. Atvadvārdus teica seniors M. Pūliņš. No Austrālijas konsulāta bija ieradušies nelaika darba biedri.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienu Centrā 9. novembrī ievadīja mācītājs J. Cālītis ar kopdziedāšanu un nobeidza ar lūgšanu. Mācītājs A. Celms referēja par svētuma sargu Mārtiņu Luteru, kam šī gada 10. novembrī atzīmēja 500. dzimšanas dienas atceri. Mācītājs referātā apskatīja Lutera biografiskos datus un svarīgākos datumus Lutera dzīvē. Viņš studējis likumzinības, bet pēc kāda reliģiska pārdzīvojuma devis solījumu kļūt par mūku, sākot studēt teoloģiju un 1512. gadā jau bijis teoloģijas doktors, lasot lekcijas universitātē. Virtembergas universitātē viņš 1515/16. g. lasījis par romiešu vēstulēm. Rokraksti 1930. gadu sākumā atrasti Berlīnes bibliotēkā. Viņš piespraudis arī 95 tezes pie Virtembergas baznīcas durvīm. Studenti tās pārrakstījuši un izdalījuši pa Eiropas universitātēm. Luters aicināts šīs tezes atsaukt, draudot ar sārtu par ķecerību, kādā nāvē miris Huss. Luters tomēr nepiekāpās katoļu baznīcai. Viņa mācībai vēstures gaitā radās miljoniem piekritēju, saraujot viduslaiku cilvēku važas. Nākošā reliģisko pārdomu pēcpusdiena 23. novembrī pl. 13 Centrā, kur mācītājs K. Kuškēvics runās par tematu: Ziedošanās.

● Sidrabenes pilnsapulcē 6. novembrī Sv. Andreja baznīcas telpās piedalījās 28 dalībnieki, no kuŗiem 22 bija apbūves gabalu īpašnieki. Sapulci vadīja M. Blūms. Tā kā Vilis Ozols un Eduards Tiltiņš savas kandidātūras noņēma, Sidrabenes pārvaldē ievēlēja: Ādolfu Raģi ar 20 balsīm, Loniju Kleperi (19), A. Intu (16), Edvardu Ūdri (15), Arni Zariņu (14), Žani Šmitu (13) un Uldi Maksiņu (11). Sidrabenes pārvaldē no Sv. Andreja draudzes vēl darbosies mācītājs J. Cālītis un draudzes priekšnieks U. Ķiesners, kā arī draudzes locekļi Vismonts Eglīte, Irmants Zamlovskis un Edgars Skujiņš,sen. Pārvaldes konstruēšanās sēde 20. novembrī pl. 12.30 Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Latviešu Nama gaisa dzesināšanas un vēdināšanas iekārtas izdevumu segšanai ienākuši ziedojumi līdz 12. oktobrim, kā ziņo nama valde, pavisam 23.264 dolari. Šinī summā ieskaitīts arī dāmu komitejas devums — 1000 dol.

Visiem bijušajiem Jātnieku pulka kaŗavīriem pirmā tikšanās 27. novembrī pl. 13.00 DV klubā, 125 Broadview Ave, Toronto. Vltn. Alberts Bērziņš stāstīs atmiņas par pulka dzīvi un notikumiem.

Visiem būs iespēja kavēties atmiņās, satikties un iepazīties. Apmeklējiet sanāksmi ar saviem draugiem un paziņām. Visi pārējie ir gaidīti. Pēc vēlēšanās būs iespēja piedalīties kopējās pusdienās.

Ratas Optical

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 19—18
sestdienās 10—15

- Pēc receptēm gatavo brilles, rāmjus un kontakta lēcas;
- *Speciālisti visjaunākā acu kopšanā;*
- Rāmji lielā dažādībā un izvēlē';
- Izkārto acu pārbaudes;
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

Pateicība

Atbalstot latviešu skolu sasaukšanos pāri robežai, Latviešu Kultūras Centra dāmu komiteja bija klājusi bagātīgu atvadīšanās pusdienas galdu 23. oktobrī Klīvlandes latviešu draudzes svētdienas skolas viesiem un TLB sestdienas skolas četru klašu bērniem, kuŗu vecāki bija viesiem devuši naktsmājas savās mājās.

Paldies LKC cilvēkiem par šo jauko draudzības brīdi.

M. Matīsa

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(16. turpinājums.)

Daudzi latvieši esot krituši abās pusēs. Par ko un pret ko — nevarēju aplēst. Ja krievs pret vācieti, tad rēķins skaidrs: ienaidnieki. Ka mani brālēni būtu bijuši ienaidnieki, to neticēju. Atcerējos, kā no Jelgavas iebraukuši, viņi Ķīpsalā draudzīgi sasmēķēja un pat mums to iemācīja. Krievs sit vācieti ar Dieva palīgu, vācietis sit pretī un kliedz: Gott mit uns! — Lai Dievs ar viņiem abiem! Bet ja divi latvieši sit viens otru, tad ar kāda Dieva palīgu viņi to dara?

Mans tēvs stāvēja barikādēs pret kazākiem un melno sotņu tai gadā, kad es piedzimu. Sapratu, ka jācīnās pret baroniem un krievu kungiem. Vai baltie cīnījās par baroniem un sarkanie par krieviem?

Putra, ka ne izstrēbt.

Tēvs ar brāli ieradās reizē ar pirmajiem vižņiem Ņevā, kad bijām jau gandrīz zaudējuši vai katru cerību viņus vēl dzīvus redzēt. Izskatījās gan vairāk pusdzīvi kā dzīvi — noplīsuši, nosaluši, bārdaini un utaini. Esot izbēguši un laiviņā kopā ar vižņiem laidušies lejup. Tēvs nekā nestāstīja, bet brālis gan, ka esot vadāti no cietuma uz cietumu, badā mērdēti un spīdzināti. Pa ceļam laimējies dabūt drusku maizes un kartupeļus, un nodurt pāris sīgas. Sava tiesa iznāca mums visiem. Ļeņingradā mira badā tāpat bez mērdēšanas.

Ticis vaļā no lupatām un utīm, tēvs naski ķērās pie darba, lai tiktu kaut vai „iekš dienas" laukā no Krievijas, bet šķēršļu radās tik daudz, ka zaudēju cerību Ķīpsalu pirms pastardienas ieraudzīt.

Uz mājām (1921.g. decembrī)

Esam atkal visi kopā Ļeņingradā un gatavojamies ceļā uz mājām. Tēvs ar brāli, izvazāti pa dažādiem cietumiem, ir tikuši brīvībā un vairs nevienu lieku mirkli negrib kavēties Ļeņina paradīzē. Tagad taču mums pašiem ir sava valsts un Mūsējais var lepni doties jūrā zem Latvijas sarkanbaltsarkanā karoga.

Mūsējais guļ iesalis Ņevas ledū, un būtu jāsteidzas laukā, pirms aizsalst jūra. Ir nolemts, ka sievieši brauks mājās ar vilcienu, bet mēs — četri vīrieši — ar Mūsējo. Šis tas vēl ir jāpielabo un jāsakārto.

Kad sākām no Ņevas laužties ārā, izrādījās, ka ledus Mūsējam jau ir par biezu, jo Mūsējais bija iesalis augšpus tilta, kur lielie ledlauži netika klāt.

Māte gan domāja, ka mēs visi varētu braukt ar vilcienu un Mūsējo atstāt līdz pavasarim, kas man likās prātīga doma, bet tēvs ar to ausi nemaz neklausījās.

Decembŗa sākumā krievu lielais ledlauzis Jermaks (nosaukts slavenā Sibirijas iekaŗotāja vārdā) ar pēdējo kuģu karavānu izies jūrā un mums — lai tur lūzt vai plīst — tai jātiek līdz! Sākām lauzt ledu. Vietējās avīzes šo izrīcību trāpīgi apzīmēja ar virsrakstu: „Mazs āzītis ar pieri pret mūri."

Uz tilta un krastmalā skatītāju netrūka, kad mūsu „āzītis" pilnā sparā triecās pret ledu. Gan iztrieca priekšgalu līdz pat stūres mājai uz ledus, bet kuģītis bija par viegļu, lai vairāk nekā pēdu biezo ledu ielauztu. Tā nu, lai „āzītim" nedarītu kaunu, naktīs ar vergām cirtām ledū šauru spraugu. Tad ledum bija kur padoties, un tas varēja pa gabaliem atlūzt. Vergas lietojām arī, kad Mūsējais, uz ledus uztriecies un mašīnām strādājot pilnā sparā, gaidīja, kad ledus zem kuģa svara padosies. Vergu triecieni, īstā vietā trāpīti, tad lika ledum iesprāgt un atlūzt. Tā cīnījāmies divi dienas un naktis, kamēr tikām cauri vienam vienīgam tiltam. Lielākie ledlauži iežēlojās par „āzīti" un lauza ledu lejpus tiltiem tik tuvu, cik vien to augstie komandtilti atļāva. Beidzot arī tikām ledlaužu salauztajā ledū un 9. decembrī pievienojāmies kuģu karavānai, kas likās uz mums vien gaidām.

Agrā rīta stundā karavāna sakārtojās braucienam: Jermaks ierindojās priekšgalā, vidējie ledlauži gar sāniem, ar mieru palīdzēt, ja kāds kuģis iestrēgtu ledū, un Mūsējais pašā astē aiz citiem, kur ledus, daudzo kuģu samalts, mums neradīja nekādas grūtības.

Varējām justies bez rūpēm, jo Mūsējais patiešām labi apgādāts tālajam braucienam. Mašīnas labā kārtībā, ogļu pilni bunkuri un pārtikas mums, četriem vīriem, pietiktu kaut vai nedēļai. Patika klausīties, kā lielie kuģi savā starpā sarunājās rupjām balsīm. Patika noskatīties, ka Ņevas krasti palika aiz mums kopā ar Putjilova kuģu būvētavas vēl nepabeigtajiem abiem kaŗa milzeņiem. Izzuda bailes, ka mūs kāds vēl gribētu noķert vai aizturēt, līdzko bijām tikuši plašākos ūdeņos. Kad slīdēja gaŗām Kronštate ar zaļo katedrāles kupolu, moļiem un bastioniem, atmiņas vien uzvandīja. Krasti nozuda tālumā kopā ar daļu no dzīves.

Atklājoties priekšā vaļējai jūrai, ledlauži no mums atvadījās ar gaŗiem atvadu svilpieniem. Lielie preču kuģi, smagi vilnī cilādamies, no mums attālinājās, un tumsai iestājoties, redzējām tikai dažas uguntiņas tālumā un zvaigznes augšā un apakšā, kur tās šūpojās līdz ar viļņiem.

Tā kā mēs bijām četri, varējām mainīties pa divi: viens augšā pie stūres, otrs — iemest krāsnī ogles un ieeļļot mašīnu. Nevienam miegs nenāca. Jūra norāmoja un sals pieņēmās. Gar kuģa priekšgalu jaunais ledus strinkšķēja kā plīstošs stikls. Pret rīta pusi viss līcis pārklājās ar cietu ledu, kas brīžiem ar šāvieniem līdzīgu troksni pārsprāga un sagrūdās mazos valnīšos.

Gaismai austot, panācām lielo krievu tvaikoni Arguņ. Tas plāno, bet cieto ledus kārtu nevarēja salauzt, jo kuģa deguns bez slīpuma iegāja stāvus ūdenī. Piebraucām klāt. Tēvs piedāvājās tam taisīt ceļu, ja viņi dotu mums ogles. Arguņa kapteinis piekrita un lika Mūsējo piebērt ar oglēm pilnu. Divas diennaktis taisījām Arguņam ceļu un dedzinājām viņa ogles. Trešās dienas rītā gaŗš vilnis, nākdams no Baltijas jūras, ledu salauza, un Arguņš aizgāja bez mūsu palīdzības.

Žēli noraudzījos, kā lielais kuģis ātri attālinājās un varbūt jau rīt vai parīt sasniegs savu mērķi, kur ostas neaizsalst un jūra vienmēr brīva no ledus. Arī Mūsējais, no viļņa uz vilni slidinādamies, žirgti šķēla ūdeni kopā ar ledus plāksnītēm, ko tas it kā rotaļādamies svaidīja uz visām pusēm. Ilgi nostāvēju kuģa priekšgalā priecādamies, cik viegli Mūsējais uzrāpās viļņa mugurā, lai tad otrā pusē laistos lejā kā ar ragutiņām tik ātri, ka elpa aizrāvās un sirds palika karājoties kaklā.

(Turpinājums sekos)

LATVIJA AMERIKA

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00

☐ 6 mēnešiem $21.00

☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Edvarts Tūters

Zeme mana — Vidzemīte

Zeme mana —
Vidzemīte,
Kad pie tevis
Atkal kļūšu;
Dēla kapu,
Mātes kapu,
Tēva kapu
Noglāstīšu? —

Zeme mana —
Vidzemīte,
Tevī augu,
Tevī gulšos.
— Baltie flokši
Mēļie virši, —
Dieva stundā
Gaidiet mani.

Bez Dieviņa
Ceļavēja
Nevarēšu
Ir no savu
Pelnu sauju
Kapu kalnā —
Vidzemītē —
Noguldīti.

Zeme mana —
Vidzemīte,
Tu vēl dzīva
Manā sirdī,
Dziesmā manā.
Dieva stundā —
Sirds kad stāsies,
Tu vēl būsi
Paliks dziesa —
Mūžos tevi
Mīlēdama.

... Zeme mana —
Vidzemīte,
Kam man citas
Zemes mīlēt;

* * *

Marija Urnežus

Ceļa galā

Lūdzieties, brāļi... Kāds ceļnieks
šorīt atgriežas svinīgs
pie altāŗa pēdējo reiz,
rožainās ziedlapu plēnes
ar zemes putekļiem reizē
nokratījis no kājām.

Dzimtenes karogs to sedz,
tālu ko svešumā nesa
šīs rokas un sirds,
ar taisnības sāpi ik solī.

Karoga ēnā nu dus
Latvijas brīvības sapņa
sapņotājs, ticētājs, saucējs,
daļa no Latvijas zemes,
no debess ar cīruļu dziesmām,
piekusis svešuma kalnos
Latvijas lūgšanu pacelt...

Lūdzieties, brāļi, lai gaisma
raisīto dvēseli apņem
un miers, kas pasaulei svešs.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

* **Izvērtē**
* **Novērš valodas kļūdas**
* **Rediģē**
* **Sagatavo salikumu**
* **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
* **Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Sarīkojumu Kalendārs

26. novembrī Latviešu Namā Toronto katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums ar loteriju.

26. novembrī DV namā kaŗavīru daudzinājums.

27. novembrī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15 vidējā zālē Latviešu ārstu un zobārstu apvienības Kanadā izkārtojumā Dr. V. Dindzāna referāts Veselīga dzīvošana.

27. novembrī (svētdien) pl. 15 Latviešu Namā literāri mūzikāla pēcpusdiena — Lūgšanā un Brīvībā ar Leonidu Breikšu.

27. novembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā jauniešu koncerts — Tam Kungam jauna dziesma.

1. decembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē advokāte S. Bulte runās par testamentiem.

3. un 4. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

4. decembrī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15 vid. zālē māc. A. Celma referāts Dievatziņa latviešu prozā.

5. decembrī (pirmdien) pl. 19.30 Latviešu Centrā sociologs Auseklis Šķēris referēs — Es nāku no Polijas. Ieeja pret ziedojumiem. Atspirdzinājumi.

11. decembrī Zelta svētdiena Centrā. Pēdējais azaids 1983.g. pl. 11.30—15.00. Pl. 15 lielā zālē Ziemas svētku dziesmu dziedāšana svētku ieskaņai māc. J. Cālīša vadībā. Centra dāmu komiteja pārdos piparkūkas. Godalgos labākās piparkūku mājiņas. Vēlama to iepriekšēja pieteikšana.

11. decembrī pl. 15 Latviešu Namā Latvisko zināšanu semināra stud. E. Kiršs referēs par tematu: ,,Latvijas saeima Eiropas politikas fonā no 1920. līdz 1940.g.'' un K. Zenaitis par tematu ,,Latvijas ārpolitika no 1920. līdz 1940.g. un tās ārlietu politikas vadītāji Z. Meierovics un V. Munters.''

11. decembrī DV namā DV bērnu eglīte.

17. decembrī DV namā DV Toronto nod. biedru eglītes vakars.

18. decembrī (svētdien) pl. 15 Sv. Andreja baznīcā Ziemas svētki vārdos un dziesmās. Piedalās draudzes koris.

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšanas balle.

31. decembrī pl. 20.00 Latviešu Namā Jaunā gada sagaidīšana.

21. janvārī pl. 19.00 — Satiksimies jautrā vakarā ar viesturiešiem un ,,Prāģeriem no Mērnieku laikiem'' no Montrealas pie ,,Lielā pulksteņa'' Latviešu Centrā. Runči.

BĒRZAINE

26. novembrī pl. 11 tītaru šaušanas sacensības.

SV. JĀŅA DRAUDZES SARĪKOJUMI

26. novembrī, sestdien, no pl. 9—16 tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš.

10. decembrī, sestdien, pl. 19 Ziemas svētku ieskaņai — Lailas Saliņas un Lalitas Saliņas-Sīpoliņas koncerts.

TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS 25. SEZONAS KONCERTI

1984.g.

13. februārī pl. 20 (pirmdien) Rasma Lielmane — vijole, Town Hall.

13. martā pl. 20 (otrdien) Melita Mičule — mecosoprāns, Town Hall.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466—1514 465—7902

Majors Eduards Stīpnieks aizsaules pulkos

Tālajā Austrālijā 8. novembrī ar sirdstrieku miris majors Ed. Stīpnieks. Novembris ir varoņu mēnesis. Stīpnieks bija viens no tiem, kuŗa vārdu Latvijas cīnītāju pulkos rakstīs zelta burtiem.

Viņš dzimis 1902.g. 23. septembrī Valkas apriņķī, 1923. g. beidzis Rīgas vakara vidusskolu. Iesaukts kaŗa dienestā 6. Rīgas kājnieku pulkā. 1925. g. iestājas Latvijas kaŗaskolā, kuŗu beidz 1928. gadā. Līdz 1941. gadam dienējis 2.Ventspils kājnieku pulkā. Izglābies no Litenes nometnes, pievienojies pltn. Aperāta partizānu grupai Gulbenē, 1943.g. paaugstināts par kapteini un iecelts par 3. bataljona komandieri 43. grenadieŗu pulkā. 1944.g. piedalās atkāpšanās kaujās no Volchovas.

Paaugstināts par majoru, jūlijā pārņem 43. gr. pulka komandēšanu. Kurzemes kaujās komandē 106. latviešu pulku un piedalās visās lielkaujās līdz 1945.g. martam, kad viņu ieceļ par valsts kontrolieri Latviešu nacionālajā komitejā Liepājā.

1945.g. 9. maijā viņam izdodas izkļūt no ielenkuma un nokļūt Vācijā. Par varonību apbalvots ar Dzelzs krusta II un I šķiru, Vācu krustu zeltā un daudzām citām varonības un goda zīmēm. Nokļuvis Vācijā, iesaistās bijušo cīnītāju organizēšanā, un tā 1947. gada 26. oktobrī Vircburgā nodibinājās pati pirmā Daugavas Vanagu nodaļa organizācijas pastāvēšanas laikā.

31. oktobrī Vircburgā notiek pirmā delegātu sapulce, kuŗā pulcējas 25 delegāti no 14 DV nodaļām, lai ievēlētu joslas pag. valdi. Sapulcē ierodas Cēdelgēmā vēlētais DV priekšnieks pulkv. V. Janums, dodot norādījumus DV mērķiem. Stīpnieku ievēl par joslas pag. valdes priekšnieku, vēlāk par joslas priekšnieku.

DV amerikāņu joslā uzsāk ļoti aktīvu darbību, kārto aprūpes jautājumus, kaŗavīru tiesību lietas un izveido pašu organizāciju. Lai nodaļu darbs labāk sekmētos, pieaicina dāmas sarīkojumu un palīdzības lietu kārtošanai. Šo Stīpnieka ierosmi var uzskatīt par pamatu Daugavas vanadžu izveidošanā.

Tāpat viņa ierosmē izdoti divi rakstu krājumi — Daugavas Vanags — pamats vēlākam DV mēnešrakstam. DV CV uzdod Stīpniekam izkārtot DV nozīmes konkursu, kuŗa rezultātā rodas DV krūšu nozīme, ko mēs visi ar lepnumu nesam. Arī DV zelta nozīme ir Stīpnieka netiešs ierosinājums. Tā kā DV nozīmes tika kaltas Vircburgā, tad draugi kā dāvanu, Stīpniekam aizbraucot uz Austrāliju, lika izkalt vienu nozīmi zeltā. No šī precedenta DV CV izveidoja DV organizācijas augstāko apbalvojumu. Protams, Stīpnieks bija viens no pirmajiem, kam DV CV šo nozīmi oficiāli piešķīra.

Ap 1948.g. aktīvitāti izrādīja grupas, lai no jauna organizētos vai pārorganizētos. Tā bijušā ,,Oša valdība'' mēģināja atjaunoties, radās domas par 19. divīzijas — kurzemnieku organizēšanos u.t.t. Stīpnieka lielais nopelns tā laika vienības saglabāšanā bija visu šo tieksmju apslāpēšana, kā vienotāju kaŗavīru organizāciju uzskatot Daugavas Vanagus un politiskā laukā Latviešu Centrālo Padomi.

1950.g. Stīpnieks izceļo uz Austrāliju, strādā smagu fizisku darbu, tomēr nenogurstoši atsāk DV organizēšanu un ir pirmā posmā Austrālijas DV priekšnieks. Kā kaŗavīrs viņš bija kluss varonis, kā cilvēks sirsnīgs, vienkārši draudzīgs, saticīgs un vienības ideālu pārpilns.

Vieglas smiltis, Džimi!

Alfrēds Puķītis

Biruta Senkēviča

Dzejnieka Leonīda Breikša piemiņai

Šogad dzejniekam L.Breikšam piepildās 75 mūža gadi, tādēļ TLB viņa piemiņai rīko atceres dienu.

Koks nezin, kad viņš vētrā lūzīs,
Ne sirds, kad viņa kvēlot stās...

Leonīds Breikšs dzimis 1908. gada 8. aprīlī Krievijā, Maskavas guberņā. Krievija bija arī tā zeme, kur Leonīds Breikšs spēra pirmos soļus un pavadīja bērnību, bet tā bija arī pēdējā, kur lielais latviešu patriots izcieta necilvēcīgās čekas mocības Astrachaņas cietumā un 1942.gadā beidza elpot.

1920.g. Leonīds ar ģimeni atgriezās dzimtenē. Rīga palika viņa dzīves vieta, te Leonīds pabeidza pamatskolu. Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā, kur viņš mācījās vienā klasē ar dzejnieku archibīskapu A. Lūsi, Leonīds Breikšs ierindojās pirmajā vietā starp domrakstu sacerētājiem.

Jaunajiem dzejniekiem daudz palīdzējis latviešu valodas skolotājs dzejnieks V. Plūdons. Viņa dotos padomus Leonīds visu mūžu atcerējies un licis lietā. Viņam patika skanošais pantmērs, dzīvi plūstošā valoda.

Pēc ģimnazijas beigšanas 1927.g. L. Breikšs iestājās Latvijas universitātes juridiskā fakultātē un 1929.g. pievienojās studentu korporācijai Fraternitas Lataviensis.

1931.g. iznāk viņa pirmā dzejoļu grāmata Skanošie ūdeņi, pēc tam viņa autobiografiskais romāns Malduguns; 1935.g. — dzejoļu grāmata Mana sapņu zeme un ideoloģisks darbs — Mūsu ģimene.

Pēdējais dzejoļu krājums Dziesmas zemei un debesīm publicēts 1942. un 43. gadā. Šis darbs aptver dzejnieka pēdējo gadu dzejojumus, ko viņš bija sakopojis iespiešanai un kas iznāca ar Anšlava Eglīša ievadvārdiem.

Dzejnieka Leonīda Breikša krājumos daudz patriotisku un reliģisku dzejoļu, kas iesilda sirdi. Daudzi uzņemti baznīcas dziesmu grāmatā, bet komponisti likuši dzeju rindas skaņās — V. Ozoliņš, L. Garūta, V. Baštiks, H. Berino, Kn. Lesiņš, Br.Skulte, J. Barušs u.c.

Pēdējos gados dzejnieks stāvēja savā dzīves pilnbriedumā — gaišs, brīvs un jūsmīgi atraisīts, savā raksturā īpatnējs, nesaprotams.

Draugu vidū Leonīds bija gaidīts un iemīļots, asprātīgs.

Pusgadu pēc dzejnieka aizvešanas piedzima viņa dēls Leonīds, kas ar ģimeni dzīvo Vankuverā.

Pēc daudziem nemiera skrējieniem jaunības jūsmā un steigā dzejnieks beidzot atrod īsto meiteni — Annu Bilderi, un 1940.g. ziedošā maija svētdienā Sv. Jāņa draudzes baznīcā Anna sniedz Leonīdam roku mūžīgai draudzībai. Bet viņu laimīgais ģimenes dzīves laiks bija īss. Sarkanarmija iebruka Latvijā. 1941.g. 15. aprīļa naktī čekisti viņu paņēma, pat ardievas vecākiem neatļaujot pateikt. Dzejnieku aizveda uz neatgriešanos.

Dzejnieka Leonīda Breikša iemītās pēdas dienu smiltis aizputinās, bet viņa darbi dzīvos.

Latvju tautai palikusi viņa darbi un dziļa cieņa.

HAMILTONA

Hamiltonas pensionāru sanāksmē HLB namā 10. novembrī pēkšņi miris Pēteris Zariņš, dzimis 1897.g. 29. janvārī Višķu pagastā. Bijis skolotājs. Cīnījies latviešu strēlnieku pulkos. Latvijas brīvvalsts laikā bijis mazpulku vadītājs. Visu mūžu dziedājis latviešu koŗos un bijis ļoti rosīgs sabiedrisks darbinieks. Darbojies strēlnieku biedrībā, katoļu savienībā, Daugavas Vanagos, HLB, kā arī Hamiltonas pensionāru apvienībā. Aizlūgumu bēŗu namā svētdien, 13. novembrī, noturēja prof. Kokins no Toronto. Pie zārka stāvēja Daugavas vanagu goda sardze. P. Zariņu pēdējā gaitā izvadīja pirmdien, 14. novembrī, no kanadiešu katoļu baznīcas Lock un Herkimer ielu krustojumā. Bija ļoti daudz pavadītāju. Bēŗu mielasts notika HLB namā. **J.G.**

Kaŗavīru daudzinājums

sestdien, 26. novembrī, plkst. 19.30

DV NAMĀ, 125 BROADVIEW AVE, TORONTO

Programmā:

TONIJAS KRŪKAS ,,LATVIEŠU KAŖAVĪRA SŪTĪBA UN TRAĢĒDIJA''

DV VĪRU KORIS KANADĀ AR DZIESMĀM UN DZEJĀM.

Diriģents: *Auseklis Pērkons, Skaidrītes Darkēvicas klavieŗu pavadījumi.*

Programmas vadītājs *Eduards Tiltiņš.*

PILNA BUFETE. KOPĪGAS DZIESMAS

Ieeja: 6 dolari.

AICINA DV TORONTO NODAĻAS VALDE

RAIBĀ NEDĒĻA

RĒGENA SEPTĪTAIS VILNIS

Kā Rēgena piekritējiem, tā arī viņa kritizētājiem ir jāatzīst, ka prezidents īsā laikā panācis vairāk nekā to varētu iedomāties. Nemaz nav pārspīlēts apgalvojums, ka pēc Granadas akcijas, Āzijas ceļojuma un nenoliedzamiem panākumiem iekšpolītiskā frontē, it sevišķi amerikāņu saimnieciskās krizes pakāpeniskā likvidēšanā, Rēgens patlaban šūpojas uz popularitātes septītā viļņa galotnes.

Demokratu dūzis Tips Onīls vēl nesen mēļoja, ka Amerikai Rēgena personā esot tikai jāsamierinās ar daļēja laika prezidentu, kas labi, ja trīs vai trīs ar pus stundas veltījot atbildīgajam darbam. Tagad tas pats Onīls ir spiests atzīties, ka Rēgens esot atdevis amerikāņiem ticību un paļāvību.

Vēl nav aizmirstas pasaules lāpītāju vaimanas par Rēgena izšķiršanos Granadas akcijā. Prezidents neesot sazinājies ar sabiedrotiem, lauzis starptautiskus līgumus un tradicijas un varaskārē nekrietni nožņaudzot mazo valstiņu Karaību jūrā. Šiem vaimanātājiem par pārsteigumu drīz vien atklājās, ka Granada Rēgena personā saskata īsto glābēju īstā laikā un amerikāņu bruņotos spēkus uzņem kā patiesus atbrīvotājus. Granadas tālākais liktenis tagad ir pašu granadiešu rokās. Gubernātors Skūns jau ievedis amatā pagaidu valdību, kas sagatavos demokratiskas vēlēšanas, kuŗās varēs piedalīties arī kubiešu nogalinātā marksista Bišopa partija.

Granadas pasākumam tomēr ir daudz dziļāka nozīme. Te Rēgens aizlika kāju priekšā komūnistu tālākai ekspansijai ne ar retoriku vai diplomātiskiem manevriem, bet ar kailu amerikāņu militāro spēku. Rēgens pierādīja, ka amerikāņu tauta savu spēku vajadzības brīdī ne tikai spēj, bet arī liek svaru kausos. Protams, ka tieši šī patiesība tūliņ bija jāiegaumē Kubas diktātoram Kastro un arī Nikaragas sandinistiem.

Pašreizējie amerikāņu bruņoto spēku manevri Hondurā nav tikai demonstrācija vien, un tādēļ notikumus šajā tālajā saules apmirdzētajā krastā pavisam nopietni vērtē tieši Kremlī.

Lai gan Kremlis atbalsta demonstrācijas par amerikāņu ieroču noraidīšanu Eiropā, Vecā kontinenta valstis ir tomēr izšķīrušās par labu Vašingtonai un nav ļāvušas pūļa saukļiem sevi ietekmēt.

ANDROPOVA TRONMANTNIEKI

Pār Kremli vēl joprojām klājas mistiski neziņas mākoņi. Solītā Andropova parādīšanās atklātībā kavējas, un līdz ar to pieaug dažādās valodas par viņa slimības apmēriem un troņa tīkotāju sacensībām pašā imperijas galmā.

Ja patiesi 69 g. vecā Andropova bēres vairs nav tālu vai arī viņš pats nokāpj no troņa,

Gorbačevs

Čerņenko

Romānovs

Ustinovs

četri kandidāti jau lūkojas spogulī, lai redzētu, kāds varētu izskatīties jaunais Pad. savienības valdnieks.

Michaels Gorbačevs ir tikai 52 g. vecs, un viņš ir jaunākais polītbiroja loceklis. Viņa iespaida akcijas sāka strauji celties tieši pēc Andropova nākšanas pie varas. Gorbačevam ir plāni par padomju lauksaimniecības restaurēšanu, un viņš nav bērnudārznieks arī ārpolītiskās lietās.

Grigorijs Romānovs ir 60 g. vecais bijušais polītbiroja prokonsuls Ļeņingradā. Tikai pagājušā jūlijā Andropovs viņu aicināja uz Maskavu. Romānovam esot stipra dūre un liela ticība ortodoksālai komūnistu dogmai. Ļeņina nāves dienas ceremonijā visa polītbiroja vārdā runāja tieši Romānovs.

Konstantīns Čerņenko, lai gan 72 gadus vecs, bija Brežņeva uzticības vīrs. Kaut Andropovs viņam atņēmis vienu otru atbildīgu amatu, no polītbiroja viņš nav izmests. Čerņenko iespaids polītbiroja vecīgo locekļu starpā vēl joprojām esot liels, bet viņa veselība esot tādā pašā stāvoklī kā kolchozu sistēma komūnistu režīmā.

Maršals, pareizāk sakot, superpoļītruks aizsardzības ministrs Dimitrovs Ustinovs šajā pasaulē jau noturējies 75 gadus. Viņa personā daudzi iedomājas pārstāvētus Pad. savienības militāros spēkus. Droši vien arī pēc Andropova pēcteča izraudzīšanas sarkanarmijai būs sakāms savs vārds. Var gadīties, ka tieši Ustinovam, vismaz pārejas laikā, būs ļoti liela nozīme.

Ārzemju diplomāti par Andropova slimību spriež pēc tā, ka pēdējā laikā Kremlis izvairās no jebkādiem nozīmīgiem lēmumiem.

ARAFATS PIE SIENAS

Vidējos austrumos jāatzīmē divi svarīgi notikumi — Sirijas atbalstītie dumpinieki PLO vadoni Jaseru Arafatu piespieduši jau atkāpties uz Tripoles pilsētas robežām. Arafats vēl tam pretojas, bet viņa dienas ir skaitītas. Otrs svarīgs notikums ir Izraēlas gaisa spēku atmaksas uzlidojumi dziļi Lebanonas territorijā Irānas šiaitu musulmaņu sektes briņotām vienībām, kas esot bijušas vainīgas lielos terrora aktos nodarītos asiņainos zaudējumos Izraēlas spēkiem un arī amerikāņu un franču miera nodrošināšanas sargu kazarmām. Arī franču lidmašīnas devušās dažās atmaksas akcijās, bet amerikāņi, neņemot vērā Rēgena draudus, savu vārdu vēl nav teikuši.

Lebanonas prezidents Gamajels pagājušā nedēļā apspriedās Saudi Arabijā, un domājams, ka tuvākās dienās viņš varēs doties uz Damasku, lai varētu tikties ar Sirijas prezidentu Asadu. Šie divi apmeklējumi var izšķirīgi ietekmēt Lebanonas tālāko nākotni.

TRUDO TIEKAS AR ARBATOVU

Kanadas ministru prezidents Pjers Trudo turpina savu iesākto miera misiju. Pēc Eiropas apmeklējuma viņš devās uz Tālajiem austrumiem — Indiju un Bangladešu. Japānā Trudo esot ticies ar Kremļa propagandistu centrālkomitejas locekli Arbatovu. Pēdējais, protams, visu vainu par lielvalstu atbruņošanās neveiksmēm un saspīlētām attieksmēm piedēvējis nevienam citam kā ASV prezidentam Rēgenam. Uz Pekingu un Maskavu Trudo izsūtījis savus misionārus, to starpā arī bij. sūtni Maskavā kādreizējo ministru prezidenta L. Pīrsona dēlu. Pentagons Trudo pasākumu vērtē ļoti kritiski, bet pats Trudo apgalvo, ka Rēgens neesot nekā iebildis. Trudo polītiskie pretinieki Kanadā mēļo, ka ar šo misiju ministru prezidents vēlētos izpelnīties Nobela miera prēmiju vai arī nogludināt ceļu uz Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra amatu. Trudo gan vairākkārt norādījis, ka pēc aiziešanas no liberāļu partijas vadības viņš došoties uz Montrealu, lai veltītu vairāk laika saviem trim augošiem dēliem.

Trudo emisāri uz Pekingu un Maskavu.

Granadieši pateicas amerikāņiem.

Arafats no cīņas neatsakās.

GRUPU LIDOJUMI UZ

DZIESMU DIENĀM MINSTERĒ

1984.G.

Pavadonis prof. Dr. Gunars Šubiņš

NR. 1 — 29. JŪL. — 6. AUG. $1190.00 (US $975.00)
NR. 2 — 29. JŪL. — 12. AUG. $1330.00 (US $1090.00)

Ieskaitīts lidojums turp un atpakaļ, viesnīca un brokastis, visi transferi u.c.

* Iespējama atgriešanās arī vēlāk — bez piemaksas
* Pieejamas daudzas Eiropas tūres, Oberammergauas spēles, Euralpases un Studentu pases.

Rezervācijas jau pieņem

ATLAS TRAVEL SERVICE

103 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT. M6R 2K9

Tel.: (416) 531-3519

Runājam latviski

***Jauns* ASTRAS APGĀDA izdevums**

Novembrī iznākusi **māksl. J. SOIKĀNA** grāmata

Mākslas kritika un esejas

Rakstu izlase (524 lp.) par latviešu māksliniekiem, to darbu, saturu, formu un citām mākslas problēmām; ar rakstu chronologiju un vārdu reģistru.

Grāmatas cena **ASV 30.00 dol.**, Kanadā 32.00 dol.

No agrākiem izdevumiem vēl dabūjami:

A. Lūša *Ceļinieks*, Z. Mauriņas *Dzelzs aizbīdņi lūzt* u.c.

Grāmatas dabūjamas **latviešu grāmatnīcās vai Astras apgādā.**

ASTRAS APGĀDS
Mrs. A. Tichovskis
P.O. Box 365, Postal St. D,
Toronto, Ont. M6P 3J9, Canada.

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

RM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

GRĀMATA LABĀKĀ DĀVANA

Vai alņi ēd suņus? Bērnu gr.	$ 5.50
K. Arums — Ačgārnā māja, pasakas	$ 7.50
N. Kalniņš — Dāvis Dievputniņš, humor	$15.00
J. Veselis — Māras sauciens	$15.00
Ticības spēkā, rakstu kr.	$12.00
Dīķa Sienas kal. 1984.g.	$ 2.40
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki	$38.00
K. Krūklītis — Tā tas bija toreiz, atm.	$30.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz.	$14.50
V. Mangulis — Latvia in the wars of the 20th C.	$26.25
L. Gulbis — Jāiztur, dz.	$10.00
M. Lorbergs — Gruzdošais nemiers, dz.	$ 9.00
G. Ikona — Patiesības medības, dz.	$10.00
A.P. Mierkalns — Zvaigznājs, dz.	$ 9.75
M. Grīns — Latviešu gads, gadskārta un godi	$35.00
O. Šmits — Žēlastības brīnumi	$ 4.00
A. Vīrlaids — Mežos vēl brīvība elpo, rom.	$18.00
Dz. Zeberiņa — Es esmu visur	$13.00
Anšl. Eglītis — Homo Novus, rom.	$16.50
K. Ķezbers — Skābaržu nams, rom.	$13.50
E. Alka — Gaigala — Dzīves mozaīka, dz.	$12.00
J. Babre — Svētā gara baznīca, mīl. der.	$14.00
L. Venta-Dobrovoļska — Mīlestība, dz.	$12.00
I. Gubiņa — Uz vienpadsmito stāvu	$13.00
Edg. Andersons — Latvijas vēsture 1920—1940 Ārpolītika I d.	$41.00
V. Strēlerte — Pusvārdiem, dz.	$12.00
A. Eglītis — Mana banka	$16.50
Z. Mauriņa — Trīs brāļi, rom.	$15.50
E. Grīslis — Dievs Kungs ir latvju stiprā pils, esejas	$15.50
Z. Liepa — Divas saules, dzej.	$ 8.50
A. Balode — Mirkļu meti, dzej.	$12.00
A. Eglītis — Caur daudzām zemju zemēm.	$ 7.00
A. Ivaska — Gaisma ievainoja, dzej.	$13.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej.	$12.00
I. Liepa — Vēja slotas, stāsti un nov.	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00
I. Gubiņa — Pār plašu jūru, dzej.	$12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.
sestdienās pl. 9—13.00 dienā

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai
no pl. 15.00—20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

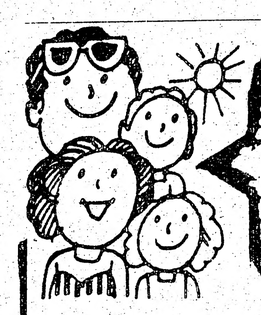

Pasūtot pirms 14. oktobŗa uz AUSTRĀLIJU no Ņujorkas, aākot ar apm. 1.600 Can. $

Austrālija

Visi, kas vēlas braukt organizētā veidā uz Latviešu jaunatnes vispasaules kongresu Austrālijā, lūgti pieteikties jau laikus, lai varētu izkārtot lētāku un izdevīgāku lidojumu.

Vasaras cenas

Londona	no $639
Frankfurte	" $739
Parīze	" $749
Losandželosa	" $299

Kanadas $ plus takse.

Cenas mainīgas, atkarībā no braukšanas datuma un personu skaita. Zvanīt Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL 884-2122 10520 Yonge St. N. Richmond Heights Plaza
AVENUE RD. N. 789-5304 1843 Avenue Rd. (6 blks. North of Lawrence)
UNION STATION 368-7451 65 Front St. West Arrivals Concourse

VANKUVERA

● Rietumu krasta 10. dziesmu svētku 1985. g. rīcības loks 15. oktobrī rīkoja interesantu dziesmu svētku daudzināšanas vakaru ar mudi: „Iet kā pie čigāniem."

Vakara programma sākās ar latviešu tautas dejām Sietlas Trīsdeksnīša un Vankuveras Varavīksnes deju grupu izpildījumā.

Vakara apmeklētājus ar čigānu dziesmām iepriecināja „čigāniete" Olga Griķe un divi „čigānēni;" Indra Pulciņa un Jānis Zeidaks. Pēdējais kopā ar Varavīksnes dejotājiem bija dekorējis sarīkojuma telpas rudens krāsās, radot rudens tirgus kopiespaidu, kuŗā „čigānietes," Guna Volmere zīlēja un Zenta Ozola tirgojās ar dažādām latviskai mājai derīgām mantām. Tirgū liela piekrišana bija rakstāmpapīram un krekliem ar 10. Rietumkrasta dziesmu svētku emblēmām.

Par deju mūziku rūpējās Kārlis Kinstleris. Vakara norisē notika arī mantu loterejas izloze, kuŗai mantas bija saziedojuši vietējie tautieši. Viens no daudzajiem ziedotājiem bija arī keramiķis Teodors Blosmanis no Viktorijas. Viņš vadīs daiļamatniecības un māksla izstādes dziesmu svētku laikā un jau tagad lūdz visus latviešu māksliniekus un daiļamatniekus, kas plāno izstādēs piedalīties 1985. g. jūlijā, sazināties ar viņu. Adrese: 1541 Granada Crs. Victoria, B.C. Canada. V8N 2B8 Tālr. mājās (604) 721-0441, darbā (604) 388-1843.

Dziesmu svētku rīcības loka vadītājs Alberts Pūpols pateicās rīcības loka sekretāra Ar. Vēverim un kasierim A. Griķim par pieliktajām pūlēm šī vakara rīkošanā un ikvienam, kas ar darbu, līdzekļiem un savu klātieni veicināja šī sarīkojuma labu izdošanos.

Jāz.Ruško

K. MARKITANTS CONSTRUCTION

veic visāda veida galdniecības darbus — piebūves, pārbūves, remontus. Zvanīt vakaros

222-1827

scout roofing

• repairs •
• shingles •
• flat roofs •

929-9088

E. Matiss
33 Rose Ave., Toronto, m4x 1n7

Toronto ziņas

● TLB rīko svētdien, 27. novembrī, pl. 15.00 Latviešu Namā dzejnieka Leonīda Breikša piemiņas pēcpusdienu. Archibīskaps A. Lūsis stāstīs atmiņas par dzejnieku. Māc. A. Celms — ,,Lūgšanās un brīvībā ar Leonīdu Breikšu''. J. Barušs (tenors) un A. Vītols (baritons) dziedās dziesmas ar L. Breikša tekstiem. Viņa dzejas skandēs A.Celms un prozu lasīs P. Legzdiņš. Vakaru vadīs dzejniece Biruta Senkēviča. Sarīkojums veltīts Leonīda Breikša vārda ierakstam Latvijas Brīvības Fondā.— TLB dāmu kafijas galds.

● Latviešu Kultūras Centrā 5. un 6. novembrī notika gadskārtējais Mārtiņu tirdziņš, ko rīkoja Centra dāmu komiteja sadarbībā ar Latviešu daiļamatnieku savienību Kanadā. Šī gada tirdziņa ienākums ir 12.000 dol. Pusdienās apēstas 75 ceptas zosis, 360 mārc. cūkas cepešu, 36 tortes u.c. produkti. Tirdziņā piedalījās lauksaimnieki G. Āpše un I. Zamlovskis ar saviem ražojumiem un pašceptām maizēm. Abas dienas darbojās loterija ar 600 laimestiem katrā dienā. Daiļamatniecība bija pārstāvēta kuplā skaitā: 4 rotkaļi, 5 keramiķi, ādas un kokgriezumu izstrādājumi, tautiski spilveni un cimdi, salmu izstrādājumi u.c.

● Šā rudens pirmajās tītaru šaušanas sacensībās 29. oktobrī Mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzainē piedalījās 45 tītaru šaušanas sporta cienītāji, izšaujot 70 tītarus. Sacīkstes vadīja kluba sporta daļas vad. A. Mackars ar galvenajiem palīgiem — A. Rūdolfu, I. un Lauru Eglīti, J. Birznieku u.c.Lielākais tītaru ieguvējis šoreiz bija Arturs Ozoliņš, ,,sašaujot'' 7 tītarus. Seko V. Ivāns un G. Sīpols (5), A. Plūdums ar A. Tropiņu (4), G. Paeglis, V.Krauklis (3) u.c.

Uzvarētājiem tītarus pasniedza kluba priekšn. vietn. D. Mārsons. Par sacensoņu pacienāšanu rūpējās V. Jostiņš. Nākamās tītaru šaušanas sacīkstes 26. novembrī plkst. 11 Bērzainē. Hamiltonas Mednieku un makšķernieku klubs sacīkstes savukārt rīko 4. decembrī kluba īpašumā Lielupē.

● Mednieku un makšķernieku kluba tradicionālā medību sezonas atklāšanas balle 5. novembrī Latviešu namā sakarā ar citu sarīkojumu slodzi šoreiz pulcināja mazāk ballinieku nekā agrāk, tomēr ap 100 priecīgu ļaužu pavadīja jauku vakaru. Degpunktā bija zivju un medījumu izloze, ko vadīja kluba priekšn. J. Atmata ar sporta daļas vad. A. Mackaru. Daudzi mēģināja noteikt pareizo svaru P. Grauda dāvātajam Ontario ezera lasim. To vistuvāk bija aprēķinājis Arnolds Zaķis (23 mārc. 8. unces). Zivis izlozei bija dāvājuši O. Lapensons ar O. Zvirgzgraudu, bet medījumus A. Bredovskis, M. Groskaufmans, P. Grava, D. Mārsons u.c. Par dejotāju labsajūtu rūpējās Runči no Hamiltonas ar kapelles vad. A. Grīnbergu. Kluba dāmas M. Zvirgzgrauda, L. Eglīte u.c. rūpējās par ballinieku pacienāšanu ar uzkodām. Nākamais kluba sarīkojums Zaķu balle 14. janvārī Latviešu Namā.

● Travelogs Ēvalds Lejiņš 30. oktobrī Latviešu Kultūras Centrā apskatīja tematu: Alpu valstis — Eiropas sirds. Referāta otrās daļas turpinājums 8. janvārī pl. 15 Centrā. E. Lejiņš apceļojis Šveici, Franciju, Lichtenšteinu un citas valstis, parādot tās arī krāsu slīdītēs. Viņa stāstījums par Alpu valstīm ir ļoti interesants un saistošs. Priekšlasījums bagātināts ar paša ceļojuma piezīmēm vārdos un attēlos. Priekšnesuma pirmo daļu noklausījās un noskatījās pāri par 100 apmeklētāju. Svētdien, 20. novembrī, pl. 15 Centra vidējā zālē Varoņu piemiņas dienas un Lāčplēšu dienas atcere. Runās pulkv. P. Rucelis un dzejniece Biruta Senkēviča. Izrādīs DV Toronto nodaļas mūzeja sekcijas filmu.— Svētdien, 27. novembrī, Centra vidējā zālē pl. 15 Kanadas latviešu ārstu un zobārstu apvienības izkārtojumā Dr. V. Dindzāna referāts par veselīgu dzīvošanu.

Ja nu Dēls jūs darīs brīvus, jūs patiesi būsiet brīvi. (Jāņa ev. 8:36).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Pateicība

Izsakām sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījās mūsu māmuļas

Matildes Gūtmanes

izvadīšanā no Rosara bēru mājas Toronto uz Jorkas latviešu kapiem šā gada 3. novembrī. Paldies visiem par bagātajiem atvadu ziediem un līdzjutības apliecinājumiem mūsu sāpīgajā un neaizmirstamajā zaudējumā, atminoties mūs ar ziediem un līdzjutības apliecinājumiem, piesūtot tos arī mājās, nevarēdami slimības vai citu svarīgu iemeslu dēļ paši ierasties, bet mūs atceroties un daloties ar mums mūsu lielajās sērās. Paldies mācītājam A. Briedim par mūsu māmuļas izvadīšanu pēdējā gaitā un vairākiem apmeklējumiem viņas slimības laikā slimnīcā, tāpat Dr. A. Laukai, kas vājinieci apmeklēja vairākas reizes slimnīcā un mājās, sniedzot padomus, medicīnisko palīdzību un morālo stiprinājumu viņas grūtajās stundās, tāpat mūsu ģimenes ārstam Dr. L. Upeniekam. Paldies ērģelniecei Edītei Timermanei par sēru mūziku un dziesmu pavadījumiem bēņu mājā un klātesošajiem mūsu aizgājējas dzīves posma līdzgaitniekiem viņas dzimtajā pagastā, bēgļu ceļos Lādes nometnē Vācijā, Brazilijā un tuvākajiem draugiem Toronto dzīves gados. Mīļš paldies Latvija Amerikā par sēru sludinājuma ievietošanu un Amber spiestuvei par dziesmu lapiņu iespiešanu.

Paldies visiem!

Vera un Krišs Sidars Toronto

Dieva mierā aizgājis mūsu visu mīļais

Oļegs Rauska

dzimis 1918. gada 9. augustā Krievijā, dzīvojis Rīgā, miris 1983. gada 11. novembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

sieva Alīda, meita Silvija ar ģimeni, dēls Andy ar ģimeni, un māsa ar ģimeni

Gribēju tālajos ceļos vēl iet,
Klausīties dziesmas, ko putniņi dzied,
Satumsa nakts...

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Dievkalpojumi notiek plkst. 11.

26. novembrī (sestdienā) pl. 9 rītā dāmu komitejas rīkotais Ziemsvētku tirdziņš.

27. novembrī pl. 11 1. adventa svētdienas dievkalpojums — māc. K. Kuškevics. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

4. decembrī pl. 11 2. adventa svētdienas dievkalpojums — māc. A. Dūmiņš. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Priekšiesvētes jauniešu grupas nodarbības Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudžu jauniešiem Sv. Jāņa baznīcā. Teol. kand. E. Liepiņš, Al. Elberts un S. Kurse.

10. decembrī (sestdienā) pl. 19 dāmu komitejas rīkotais Ziemsvētku ieskaņas koncerts Sv. Jāņa baznīcā.

11. decembrī pl. 11 Pateicības dievkalpojums sakarā ar draudzes 35 pastāvēšanas gadiem. Archibīsk. A. Lūsis un citi mācītāji. Priekšiesvētes jauniešu nodarbības.

18. decembrī pl. 11 3. adventa svētdienas dievkalpojums. Archibīskaps A. Lūsis. Svētdienas skolas uzvedums Kristus piedzimšana.

24. decembrī (sestdienā) pl. 17 un 19 Kristus piedzimšanas svētvakara dievkalpojumi. Archibīskaps A. Lūsis. Teol. kand. E. Liepiņš.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Calītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Calīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

27. novembrī pl. 15 1. adventa svētdiena; garīgs mūzikas koncerts: Tam Kungam jauna dziesma! Koncertu dos jauniešu koŗi, ansambļi un solisti.

4. decembrī pl. 13 dievkalpojums angļu valodā ar dievgaldu; pl. 15 2. adventa svētdiena, dievkalpojums ārmisijai. Pēc dievk. draudzes pēcpusdiena ar Balvas Kūlas referātu par ārmisijas darbu.

11. decembrī pl. 11 rītā dievkalpojums ar dievgaldu, 3. adventa svētdiena.

18. decembrī pl. 15 4. adventa svētdiena — Ziemsvētki vārdos un dziesmās: draudzes eglītes dievkalpojums, draudzes koŗa izkārtojumā. Piedalās koris, jaunieši un bērni. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bērnu eglīte.

24. decembrī pl. 17 Svētvakara dievkalpojums, dziedās koris.

25. decembrī pl. 9 dievkalpojums angļu valodā; pl. 10.30 Kristus dzimšanas svētku dievkalpojums.

31. decembrī pl. 17 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ontario M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

27. novembrī pl. 13 Adventa dievkalpojums.

4. decembrī pl. 13 Adventa dievkalpojums.

11. decembrī pl. 13 Adventa dievkalpojums.

18. decembrī pl. 15 draudzes bērnu Ziemsvētku eglīte.

24. decembrī pl. 18 Svētā vakara dievkalpojums.

31. decembrī pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont.
Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālrunis 757-2739.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ont. M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Lūgšanas sanāksmes notiek katru trešdienu pl. 19.30.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19 — 21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

27. novembrī pl. 16 1. Adventa dievkalpojums; pl. 17 dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6, P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

27. novembrī pl. 11 — 1. Adventā, svētbrīdis draudzes namā ar sekojošu sadraudzības stundu.

4. decembrī pl. 13.30 — 2. Adventā, dievkalpojums.

11. decembrī pl. 13.30 — 3. Adventā dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
28. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont. M9V 2B4
tālr. 749-0832

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no pl. 12.00 — 21.00.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905
POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Humphrey Funeral Home
A. W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)

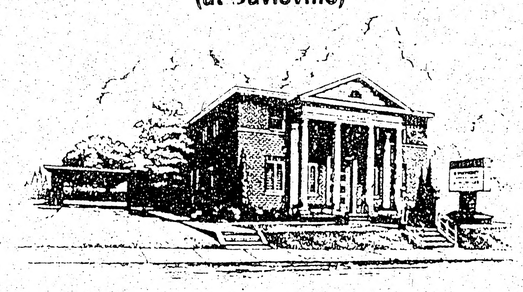

Toronto centrā vislabāk situētais bēŗu nams — tuvu Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Sv. Barnabas baznīcām. Smalkjutīgi pakalpojumi latviešu ģimenēm katrā laikā. Bēŗu namu vada Humphrey ģimene jau trešā un ceturtā paaudzē.

487-4523

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

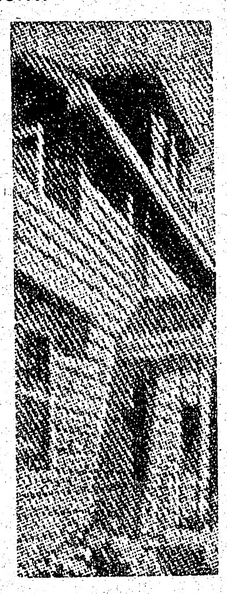

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

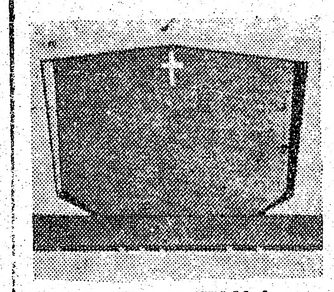

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Uzticība 18. novembŗa Latvijai

LATVIJAS SVĒTKI MILVOKOS

,,Kamēr būs latvieši ar latviskām sirdīm, tie nekad neaizmirsīs 18. novembri un Latvijas zelta laikmetu — brīvības un neatkarības gadus. 18. novembrī atjaunosim patriotismu un mīlestību pret savu tautu un tēvzemi'', ievadot Latvijas valsts dibināšanas 65 gadu atceres sarīkojumu 12. novembrī Milvokos Latviešu namā, savā svētrunā pasvītroja māc. Kr. Valters.

Latviešu nama valdes priekšsēdis O. Gebauers norādīja, ka tautiešiem dzimtenē liegts pulcēties un atcerēties Latvijas dzimšanas dienu, ,,bet viņu domas mūsu tautas apspiedēji nespēj kontrolēt, un tā arī mūsu brāļi un māsas dzimtenē šinīs dienās savās domās kavējas atmiņās un nākotnes cerībās, ka mūsu zemē atkal kādreiz spīdēs saule un mūsu tauta varēs brīvībā pacelt galvu. Ir pienācis laiks apvienot visus mūsu spēkus un līdzekļus vienam mērķim — atgūt mūsu zemes un tautas brīvību!'' uzrunas nobeigumā aicināja O. Gebauers.

Aktuāla un pārdomas rosinoša bija dzejnieka un literātūrvēsturnieka Ojāra Jēgena svētku runa. Viņš neatgādināja zināmos vēsturiskos datus par Latvijas dibināšanu, brīvības izcīnīšanu un neatkarības gadu sasniegumiem, bet drosmīgi un atklāti pieskārās problēmām, kuŗas mēs pēc viņa domām savā trimdas dzīvē risinām un kārtojam aplam. Runu iesākot, viņš atgādināja, ka pirms kādiem 7—8 gadiem mūsu tā saucamie kultūrsakarnieki ieteikuši mūsu sanāksmes nobeigt ar dziesmu Pūt, vējiņi, lai mēs justos vienoti ar tautu dzimtenē, kas to tur tā darot. Šāds ieteikums — sanāksmēs trimdā dziedāt Pūt, vējiņi ar izpratni, ka tā kļuvusi par nacionālu tautas himnu, ko latvieši dzied Latvijā sarīkojumos pēc oficiālās daļas kā vienotības un pastāvēšanas apņemšanās zīmi — dzirdēts arī pērnruden kādā sabiedriski politiskā seminārā. ,,Ne jau man ir kāds naids pret šo mūsu no līdziem pārņemto dziesmu, kas mums visiem tuva un ko mēs savā laikā un vietā labprāt dziedam, bet himnas godu tā nekādā ziņā nav pelnījusi.'' Bet tā tomēr pēdējos gados dziedāta vairāku dziesmu svētku, arī Milvokos, nobeigumā, svinīgi un kājās stāvot. ,,Vārdus jau mēs visi zinām:...teic man lielu dzērājiņu...Kuŗu krogu es izdzēru?...Pats par savu naudu dzēru...Tā dziedam tūlīt pēc Dievs, svētī Latviju...

,,Ja jau mūsu pacilātība ir tik liela, neviens mums neliedz dziedāt mūsu valsts himnu vēl un vēlreiz, bet atšķaidīt ar Pūt, vējiņi ir ļaunprātība. Ja tauta Latvijā nedrīkst dziedāt savu himnu, tad tas ir nožēlojami, bet tāpēc mums nav tīši jālien okupantu jūgā, degradējot savu nacionālo himnu. Ir jau grūti atzīt savu alošanos, bet tas ir jādara.''

,,Piecdesmitajos gados pirmo reizi dzirdējām jēdzienu—dezinformācija. Tas nāca no Padomijas puses,'' runas turpinājumā atgādināja O. Jēgens. ,,Tagad mēs visi zinām, ko tas nozīmē. Tie ir tie paši vecu vecie kultūrsakaru komitejas meli, baumas, tenkas un ķengas, ar ko līdz apnikumam ir apveltīta mūsu nacionālā emigrācija un tās darbinieki. Laika gaitā viss papildināts ar dažādām viltus liecībām un viltotiem dokumentiem, lai mums kaitētu. Reizē ar šo jēdzienu mūsu pusē nokļuva arī otrs — dekompozicija. Arī to organizē tā pati Rīgas komiteja. Sekas mēs redzam un jūtam. Mūsu trimda ir polārizējusies jau tik ļoti, ka drīz vien mums būs pagrūti sēdēt pie viena galda.'' Runātājs aicināja ,,saglabāt nacionālo kodolu un emigrāciju vispār, jo tikai šeit mūsu nacionālā apziņa var veidoties un saglabāties.''

Pats atbildēdams uz jautājumu, kas ir tie, kas Latvijā rīda tautu pret emigrāciju, O. Jēgens citēja kādu rindkopu no nesen Rīgā izdotā žurnāla Māksla. Tanī savukārt citētas kāda mūsu vidū dzīvojoša dzejnieka vārsmas, ka trimdinieki sapņojot par brīdi, kad kāds latviskas izcelsmes lidotājs nometīs virs Rīgas atombumbu, un tad visi varēs atgriezties. ,,Tā ir dzimtenes kūdīšana pret trimdu,'' pasvītroja O. Jēgens. ,,Es neesmu saticis nevienu, kas to vēlētos!''

,,Kultūras darbs latviešiem bieži bijis jādara ārpus Latvijas territorijas,'' turpināja O. Jēgens. ,,Lai pieminam kaut vai tikai Raini, kas visus savus izcilākos darbus sacerējis trimdā. Arī mēs šeit esam veikuši milzu darbus. Bet nu mums cenšas iestāstīt, ka mēs neko nevaram un nespējam. Mūsu vienīgais uzdevums esot veicināt okupētās Latvijas kultūras ieviešanu Rietumu pasaulē, gan tulkojot, gan rīkojot izstādes, viesizrādes u.c. Un ir arī šim aicinājumam sekotāji. Tā nesen kādā studiju centrā risinājies seminārs ,,Kurzemītes'' autora darbu tulkošanai. Rezultāts: latviešu visu laiku lielākais dzejnieks esot Imants Ziedonis, kas esot pat lielāks par Raini! Jāatzīst, ka to pat okupētajā Latvijā nesludina.''

,,Dziesmu svētki ir mūsu lielākās nacionālās manifestācijas un reizē arī politiskās demonstrācijas,'' teica runātājs. ,,Šie svētki ir stiprinājuši kā mūsu nacionālo apziņu, tā pašapziņu. Un nav ko kautrēties, ja mēs vēlamies, lai šais svētkos dominētu nacionālā doma. Un nav ko brīnīties un uztraukties, ja šais svētkos neaicina uzstāties ļaudis, kas publicējas Latvijas kompartijas centrālkomitejas izdevumos, kas taču ir pret nacionālo 18. novembŗa Latviju, kuŗas gada dienu mēs šovakar svinam. Mūsu sirdsapziņa ir tīra — mēs esam un paliekam par 18. novembŗa Latviju un — lai Dievs to svētī,'' nobeidza savu runu Ojārs Jēgens.

Pēc Jēgena svētku runas ALA Latviešu institūta vadītājs prof. U. Inveiss paziņoja, ka šogad Tautas balva piešķirta komponistam H. Pavasaram. Viņš arī pasniedza Kr. Barona prēmiju teātŗa nozarē aktrisei Elzai Tauriņai-Mintikai, bet atzinības rakstus gleznotājai Ilgai Rekei-Andersonei, Ildzei Rudzītei un E. Brusubārdim III. Latvijas Brīvības Fonda pārstāvis J. Mintiks pasniedza fonda pateicības rakstus V. Bergim, M. Vilcānei, H. Misiņam (dievtuŗu draudzei), J. Ozolam un J. Ķēniņam, bet DV apvienības vicepriekšnieks Āris Peniķis ar vanadžu priekšnieci M. Cukuru pasniedza E. Brusubārdim III un Indrai Kalnītei apvienības biedra A. Zvaigznīša 80 gadu jubilejas balvu.

Sarīkojuma nobeigumā dziedāja apvienotie Brusubārdas un Dzimtenes koŗi, E. Brusubārža III un G. Blaumaņa vadībā. Sarīkojumu visu Milvoku organizāciju un draudžu uzdevumā bija noorganizējusi Latviešu nama valde. Telpas rotāja H. Griceviča veidotais Latvijas ģerbonis, kas greznoja vairākus sarīkojumus nesenajos Dziesmu svētkos un ko namam atdāvinājusi šo svētku rīcības komitejā. **R. Č.**

Atzinīgi novērtējot

laikrakstu Latvija Amerikā, reizē ar Ziemas svētku kartīšu ziedojumu, māsas Cecilija un Ieva Zaļups vēl piesūtījušas $100 ar atzīmi ,,Ziemas svētku dāvana mūsu laikrakstam.''

Sirsnīga Latvija Amerikā pateicība.

TORONTO LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZES
gadskārtējais
Saviesīgs vakars
ar loteriju
Latviešu Namā sestdien, 26.novembrī. Sākums pl.19.30.
Pilna bufete. *Visi laipni ielūgti.*

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

A. EGLĪTIS — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3
Tel. 537-1401

GRUPU LIDOJUMI UZ DZIESMU DIENĀM MINSTERĒ, 1984 g.

Lidojumi ar Air Canada jeb Lufthansa
Cena Kanādas dolāros **$869***
+ $12.50 Kanādas takses

Ieskaitīts

Lidojums turp un atpakaļ, speciālbusi uz Minsteri tieši no Duesseldorfas lidlauka uz Minsteres ģimnāziju. Visas apdrošināšanas, un lidojuma atsaukums iepriekš nepāredzētu apstākļu dēļ. (Busi uz vienu virzienu).

27, JŪLIJĀ.....☐
29, JŪLIJĀ.....☐
Vakara Lidojumi **$549**
Bērnu cena (Zem vienpadsmit gadiem).....

Atpakaļ var braukt kad un no kuŗas pilsētas vēlās. (Cena var mainīties) Šī informācija ir vajadzīga laicīgi.

Par tūres informāciju zvaniet Inesei Grodnei.....789-5304.

Informācija par svētkiem un naktsmājām dabūjama no rīcības komitejas pārstāves,

MONIKAS JONĀNES, 271 Rusholme Rd., Toronto, Ontario, M6H 2Y9, 536-5235

Ja vēlaties braukt, lūdzu iesūtiet formu ar informāciju un iemaksu par $122.00 no personas cik vien ātri variet.

* Līdz februārim cenas noteikti nemainīsies, bet iespējami, ka pēc februāŗa cenas tiks par 6 pāaugstinātas.

HELLO WORLD TRAVEL
1843 Avenue Road, Toronto 789-5304
UZVĀRDS: VĀRDS:
ADRESE: TEL:
LIDOŠANAS DĀTUMS: CIK NEDĒLAS PALIKS:
ATGRIEŠANĀS DĀTUMS: PILSĒTA:
IEMAKSA PIELIKUMĀ: $ JĀ ☐
1.JUNĪJĀ IR JĀSAMAKSĀ BALANCI JA IZVĒLĀS GAIDĪT. (VAR MAKSĀT AR KREDĪT KARTI VAI ČEKU UZ HELLO WORLD TRAVEL LTD. VĀRDU).

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Lāčplēšiem veltītā sarīkojumā 12. novembrī DV namā pianiste Aina Lidena skaņās izsekoja karavīru gaitām, atskaņojot kādas 30 karavīru melodijas, kas izteica latviešu cīnītāju gaitas. Sarīkojumu atklāja un vadīja DV apv. priekšn. A. Braunfelds. Nikolajs Kalniņš referēja par karavīriem latviešu literātūrā, stāstījumu saistot ar vēstures notikumiem un ievērojamu personu nostāju, minot Mārtiņu Luteru, Kārli Ulmani un citus. Latviešu karavīri cīnījās ar lielu ticību un ieguva Latvijas valsts neatkarību.— Sarīkojumā bija ieradušies ap 50 apmeklētāju, to vidū lāčplēši A. Jurka un E. Vuškalns. Nobeigumā vanadžu rīkotas vakariņas.

● Džamaikā māc. L. Saliņš pēc dievkalpojuma 13. novembrī stāstīja par teoloģijas studentu ceļojumu pa Baltijas valstīm 1982. gada maijā un jūnijā, kurā piedalījušies 15 studenti no ASV un Kanadas, apciemojot Tallinu un Rīgu. Stāstījumu papildināja ar slīdītēm. Pēc tam Skaidrīte Zāda stāstīja par savu un savas meitas pieredzi pēdējā Rīgas apciemojumā, arī papildinot to ar bildēm. Apmeklētāju ap 50, kas pēc tam pakavējās pie novada dāmu komitejas rīkotās kafijas.

● Amerikāņu laikraksti ziņo, ka federālā tiesā ievadīta apsūdzība pret Boļeslavu Bogdānovu, jo viņš it kā esot ieguvis ASV pavalstniecību nelikumīgi. Apsūdzībā norādīts, ka Bogdānovs noklusējis, ka viņš piedalījies žīdu iznīcināšanā Latvijā. Sūdzība ievadīta 1. novembrī Hartfordā, Konektikatā.

● Ņujorkas latviešu biedrības mēneša sapulcē 12. novembrī DV namā pārrunāja parastos jautājumus. Pēc tam sekoja saviesīgs vakars, kurā dalībniekus pacienāja ar Mārtiņu tītaru. Ziemas svētku sarīkojumu nolēma rīkot kopā ar DV 17. decembrī DV namā.

● Piecdesmitos gados Ņujorkas latviešu biedrības priekšniekam R. Eglem bija kurpju veikali četrās dažādās vietās un dažādos laikos Ņujorkas pilsētā. Tas bija Royal Princess Shoes veikals Otrā avēnijā Manhatenā, Kolumba avēnijā un 96. ielas Manhatenas ziemeļu daļā un Burnside avenijā Bronksā. Bēgļu laikā Vācijā R. Egle izgatavoja kāzu kurpes Anglijas princesei Elizabetei, saņemot princeses pateicības rakstu. Kāzas notika 1947. gada 20. novembrī. Vēlāk princese kļuva Anglijas karaliene Elizabete II. Kurpes bija melna ziemišķa ar zelta apšuvumiem. Šis notikums ietekmēja Egli izvēlēties sava veikala vārdu.

● Pēc dievkalpojuma 13. novembrī Jonkeru baznīcas lejas zālē Ziemeļu novada dāmu komiteja pie kafijas atcerējās lāčplēšus. No vecajiem lāčplēšiem bija ieradies tikai A. Jurka, bet E. Vuškalns un A. Padegs bija saslimuši.

Vk

ČIKAGA

● Čikagas vanadzes gatavojas Ziemas svētku tirdziņam. Kā ik gadus, arī šogad 5. novembrī Priedulāju ģimenes mājā notika piparkūku cepšanas talka, kurā bez vanadzēm piedalījās arī vanagi, mīklu sagatavojot, mīcot un rullējot, — kopā 10 vanadzes un 6 vanagi. Cītīgi strādājot līdz vakaram, bija paveikts liels un svētīgs darbs. Dažas vanadzes piparkūkas cepa arī savās mājās. Būs dabūjami pelēkie zirņi un putraimi. Vanadzes gatavo arī dažādus rokdarbus un citas vērtīgas mantas loterijai un Ziemsvētku vajadzībām. Būs arī siltas pusdienas. Visi laipni aicināti.

● 11. novembŗa vakarā vanadžu rīkotais Mārtiņu vakars bija labi apmeklēts, kaut tanī pašā laikā notika vēl divi citi nozīmīgi sarīkojumi, ČLOA rīkotais 18. novembŗa pieņemšanas sarīkojums un Mārtiņa Lutera 500 g. dzimšanas atcere. V. Dāboliņa pastāstīja par Mārtiņu svinēšanu, kā tā sākusies, tāpat tika dziedātas arī mūsu skaistās rudens dziesmas I. Grigolates vadībā. Mārtiņiem piemērotas dzejas lasīja I. Grigolate, Z. Polīte un V. Dāboliņa. Par atspirdzinājumiem rūpējās A. Dāboliņš. Vanadzes bija sarūpējušas cienastu.

● Čikagas Daugavas Vanagu apvienības Lāčplēšu atceres sarīkojumu 12. novembrī Latviešu namā ar uzrunu ievadīja apvienības priekšnieks A. Bārda. Svētbrīdi vadīja prāv. B. Baginskis, uzsvērot mūsu cīnītāju varonību un nozīmi. Svētku runu teica Otrā pasaules kara cīnītājs maj. Voldemārs Baumanis. Viņš arī atcerējās notikumu gūsta nometnē Beļģijā Cēdelgēmā, kad plkv. A. Krīpens, lai netiktu izdots varmākām, izdarījis pašnāvības mēģinājumu, ieduŗot nazi krūtīs.

Viņš nolasīja tiešā aculiecinieka majora Ķīlīša grāmatā citētās rindas par šo notikumu. Pulkvedis līdz ar to zināmā mērā ietekmējis sabiedroto armijas vadību, un tā tika izglābts liels skaits latviešu karavīru dzīvību Cēdelgēmas nometnē un citur. Runātājs uzsvēra DV organizācijas lielo nozīmi.

Koncertā dziedāja Detroitas Daugavas Vanagu apvienības vanadžu ansamblis Dziesma Astras Kalniņas vadībā ar Eižena Lizlova klavieŗu pavadījumu un solo.

Apvienības priekšnieks A. Bārda pateicās visiem programmas izpildītājiem, prāv. Baginskim, maj. V. Baumanim, tālajiem ciemiņiem, bet jo sevišķi atsaucīgajiem apmeklētājiem, kas turējuši par pienākumu apmeklēt mūsu varoņu—cīnītāju atceres sarīkojumu.

Latviešu Brīvības strūklaka Kolorado Springas jaunceltās pilsētas bibliotēkas apstādījumos.

● Čikagas vanadžu kopa rīko dzejnieka Ed. Virzas. 100 gadu atceres pēcpusdienu 27. novembrī pl. 15.30. Par dzejnieka dzīvi un darbiem referēs Vera Dāboliņa, būs arī dzeju skandējumi. Cepumi, kafija un vīns. Ieeja 3 un 2 dol.

Ziemas svētku tirdziņš un eglīte. — Čikagas vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš notiks 4. decembrī pl. 13.00 Latviešu namā. Loterija, R. Pūliņas keramika, daiļamatniecība, grāmatu galds u.c. Vanadzes rūpīgi gatavojas un cer tirdziņa apmeklētājiem sagādāt pārsteigumu.

Pl. 15 apvienības rīkotais Ziemas svētku eglītes vakars. Svētbrīdis. Bērnu priekšnesumi, ko sagatavo Māra Antēna. Ieradīsies arī Ziemas svētku vecītis ar dāvanām. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 3 un 2 dol. Visi laipni aicināti.

A. Z.

SIETLA

● Klusībā savu 70. dzimšanas dienu atcerējās DV ziemeļrietumu apvienības vanadze Līvija Vērzemniece.

Viņa dzimusi 1913. gada 29. septembrī Jaungulbenes Lembos. Beigusi Cesvaines ģimnaziju 1932. gadā. Kopš 1936. gada strādājusi Rīgā, Bekona eksportā par vecāko grāmatvedi.

1944. 6. oktobrī, dažas dienas pirms Rīgas krišanas, L. Vērzemniece atstāj Rīgu ar diviem maziem bērniem, no kuŗiem jaunākam nav pat mēnesis.

1951. gadā gimene nonāk ASV un apmetas Takomā, vēlāk Pjualupē. Izaudzinājusi četrus bērnus.

A. Pl.

MANČESTRA

● Mančestras ev. lut. draudzes mācītāja Paula E. Jaunzemja piemiņas dievkalpojumā 25. oktobrī baznīca bija pārpildīta. Piedalījās Austrumu apgabala garīgais vadītājs prāvests A. Ozols, bijušais Austrumu apgabala vadītājs prāv. K.A. Birznieks un ev. lut. draudžu mācītāji R. Zariņš, K. Kronis, T. Zīraks un I. Kalniņš. Runātāji izteica daudz pelnītu, cildinošu atzinību par viņa personisko dzīvi un garīgo darbību tautas labā. Ērģelniece Silvija Zeidenberga atskaņoja sēru mūziku, Rotas koris dziedāja diriģentes Irinas Kupčes vadībā.

Aizgājēja vēlēšanās bija ziedu vietā ziedot līdzekļus draudzes vajadzībām, bet bija arī krāšņi ziedi un vainagi.

Nākošā dienā māc. P. Jaunzemi izvadīja no draudzes baznīcas uz Brāļu kapiem Katskiļos. Kapos atvadījās prāv. A. Ozols, māc. R. Zariņš, māc. K. Kronis, māc. T. Zīraks, pērminderu vārdā V. Kuzmičs un bībeles stundu pārstāve E. Turķe. Atdusas vietu aizbēra draudzes locekļi. Lai vieglas šīs smiltis!

P. S.

Atbalsta Rēgena rīcību

Šā gada 30. oktobrī pie Losandželosas pilsētas valdes ēkas, atbalstot ASV akciju Grenadā, pulcējās tuvu pie 1000 cilvēku.

Demonstrācijās piedalījās arī Baltiešu amerikāņu brīvības līga. Lasot plakātu uzrakstus, klausoties skandētos saukļos, patriotiskās dziesmās, runājot ar cilvēkiem, likās, ka šeit bija pulcējušies visu tautu brīvības cīnītāji, kuŗas cietušas no komūnistu meliem un patvaļas. Līgas priekšsēdis Valdis Pavlovskis savā runā pievērsās tam, ka pašreiz ASV sabiedrotie Eiropā: Anglija, Rietumvācija, Francija, Holande asi nosoda ASV akciju Grenadā tāpēc, ka ASV lietāja militāro spēku, lai atgūtu Grenadas brīvību;—vispirms esot vajadzējis izmantot politisko sarunu procesu. Viņš atgādināja ASV sabiedrotiem, ka brīvība Francijai, Vācijai un Holandei netika atgūta ar balsošanu Hitlera Reichstagā, bet ar militāro spēku. Brīvība, ko Rietumu valstis bija zaudējušas, tika atpirkta ar ASV militāro, ekonomisko palīdzību un amerikāņu asinīm.

Niks Sorokins (Nick Sorokin)— Koalicijas pret padomju agresiju priekšsēdis, pēc tautības čechs, bija demonstrācijas galvenais organizētājs. Uzrunājot demonstrantus, viņš aicināja tos jau nākamā rītā zvanīt un rakstīt vēstules tiem kongresa locekļiem, politiķiem, televīzijas un preses pārstāvjiem, kas nosoda Amerikas valdības rīcību un kuŗiem citu tautu un cilvēku tiesības ir vienaldzīgas.

Prezidents Rēgens bija atsūtījis militāro padomdevēju Kisingera Dienvidamerikas Komisijai atvaļināto ģenerāli Samneru (Sumners), kas apskatīja Grenadas svarīgo stratēģisko poziciju Amerikas kontinenta aizsardzībā.

Visos dzīvu interesi izraisīja bijušā Grenadas medicīnas studenta stāstījums par apstākļiem studiju sākumā un vēlāk. Iesākumā viņiem ieteikts cītīgi mācīties un nejaukties politikā, ko arī studenti ievērojuši. Savās ikdienas vajadzībās esot gadījies regulāri satikties ar grenadiešiem, daudzi no tiem kļuvuši par labiem draugiem. Students savā un citu studentu vārdā izteica pateicību Amerikas valdībai un drošsirdīgajiem karavīriem, kā viņš un citi studenti laimīgi atgriezušies mājās, kā arī par palīdzību grenadiešiem nosargāt viņu brīvību.

Demonstrācijas laikā starp citu zemju karogiem pie Losandželosas pilsētas valdes plīvoja Latvijas valsts karogs, starp plakātiem, kas pievērsa uzmanību citu tautu prasībām, bija tādi, kuŗos prasīja brīvību Latvijai, Lietuvai, Igaunijai.

I.G.

UZMANĪBU!

LATVIJA AMERIKĀ APGĀDS

lūdz abonentus laikā kārtot 1984.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

Roberts Zuika

Vēstule draugiem tur un šeit

PĀRDOMAS UN PIEZĪMES AUTRĀLIJAS CEĻOJUMĀ

(Turpinājums)

Galva smaga kā akmens, miegs vēl uzbāzīgāks.

Pa to laiku Austra jo cieši iemigusi. Pulkstenis jau pus astoņi. Paveŗu loga aizkaru: ārā vēl patumšs, bet no jūras puses aug milzīgi melni mākoņi. Būs laikam liels negaiss, par ko dzirdēts un lasīts. Astoņos būs klāt Irma un Jānis, un tad dosimies pasauli skatīt. Noskujos, sapošos, miegs kā uzbrukuma kaujā aizdzīts. Laiks norunātai stundai jau sen pāri. Modinu Austru, bet viņa miegaini atbild, ka šodien nekur nebraukšot, ,,šausmīgi'' nākot miegs. Pēdīgi tomēr esam saposušies, bet Mežaku vēl nav. Zvanu. Atbild Irma. Saku, ka gaidām viņus, vai būtu kas noticis? — ,,Nē, Jānis jau gultā. Mēs rītu būsim, kā norunāts''...

Nu atskārstam, ka vēl tikai vakars. Kad runāju ar Haraldu Rutupu, bijis gulēts kādas trīs stundas. Kāda apreibusi pošanās! Pilnīgs sajukums! Ārā satumsis. Pilsēta vienās uguņīs! Kopā ar tumšajām robotajām ūdens mēlēm, ceļiem, ostu ielokiem ir brīnumjauks, neaizmirstams skats pāri Sidnejai naktī. Mēs smejam un iedomājam: vai šo maz kādam cilvēkam drīkstam stāstīt? Vai trīspadsmitais stāvs mūs šoreiz būtu tā piejokojis?

Cik labi, ka varam posties atpakaļ uz ,,čuču muižu''...

Pēc tālā lidojuma dienas un nakts pārmaiņa pilnīgi apgriezta kārtā tik drīz neizlīdzinās. Pamostamies naktī, un par gulēšanu vairs nav ko domāt. Mežaku Jānis un Irma un Bēku Arnolds ir klāt jau pirms norunātās stundas. Pārrunas par vakarvakara ,,apreibumu'', par vakara samainīšanu ar rītu šo dienu ievada priecīgā gaisotnē. Rīts saules pilns. Mūsu pirmais izbraukums pa pilsētu un laukiem. Lidojuma biļešu cenā bija paredzēts, ka Sidnejā varam dabūt auto no viesnīcas četrām dienām saviem izbraukumiem par degvielas samaksu. Sākumā šī priekšrocība likās itin vilinoša, bet nu atskārstam, ka Austrālijā visi brauc pa ceļa kreiso pusi, vienmēr jāorientējas pa kreisi, tāpat kā Anglijā. Zviedrijā šo nolikumu nesen pārgrozīja uz labo pusi. Ir vairs palikušas tikai dažas zemes, kuŗās kreisās puses braukšana. Kopš tā laika, kad dzīvojām Anglijā un tur iemācījos šoferēt, aizritējuši vairāk nekā 20 gadi. Momentāni pārorientēties atkal no labās uz kreiso un laisties svešās Sidnejas straujajā satiksmē ir vairāk nekā pārdroši. Jau ceļā uz viesnīcu atzinām, ka šis risks mūsu gados atmetams, ko daudzi ceļotāji neievērojot un ne mazums ciešot satiksmes klizmās.

Cauri pilsētai dodamies uz kādu nacionālu parku, kādas 30—40 jūdzes no Sidnejas, ar Austrālijai raksturīgo dabu, kokiem, stādiem, uz vietu, kur lauvas, lāči, ķenguri un dažādi citi dzīvnieki mīt plaši brīvā dabā aiz augstām dubultām drāšu sētām iežogoti. Tur pa īpašiem ceļiem ar auto, neatveŗot logus, piekļūstam zvēriem itin tuvu. Lauvu un tīģeŗu bari, sagūluši uz ceļa, žāvājas, slaistās, guļ, labi paēduši, un vēro arī mūs neuzticīgi. Gaidām labu laiciņu, kamēr šiem ,,iepatīkas'' mums atbrīvot ceļu. Zvēru baŗotāji un apkopēji ar šaujamiem pie sāniem tāpat pārvietojas strīpaini izkrāsotajos auto, kas atgādina iemītnieku ciltsbrāļus. Uzraugi drošības labad uzturas apmeklētāju tuvumā.

Parkā, kur daudz dažādu eikaliptu sugu, ierīkotas arī vietas ar galdiem un īpašām ugunskura vaļējām krāsnīm. Pie vienas no tām ar līdzpaņemto malku Mežaku Jānis kļūst par nepārspējamu pavāru, manu piepalīdzību neatraidīdams. Īsā laikā uzcepam sulīgu, mīkstu, varen garšīgu ,,steiku''. Irma padomājusi arī par citām bagātīgām piedevām. Uzklātais galds ar kārdinātāju smaržu, kas nav novaldāma tikai ap mums, saaicinājusi veselu baru Austrālijas ,,lepnuma'' kukaburu (kookaburra — zivju dzenis, zivju ķērājs, vārnas lieluma pelēcīgs, paplatu knābi, putns), kas ar skarbiem ķērcieniem paziņo savu ierašanos. Satupuši mums pavisam tuvu koku zaros, viņi pacietīgi gaida ko atlecam no tālo ciemiņu galda. Kukaburas tomēr, liekas, tik mācīti, ka tikai pa vienam kā bultas sakļeŗ pasviesto gaļas gabaliņu un pazūd kokā vai apēd turpat. Zvirbuļu un vārnu plūkšanās un ķīviņi līdzīgos gadījumos nav viņu dabā. Te jāpiezīmē, ka, vai tās būtu Havaju salas, Jaunzēlande, Amerika vai Austrālija, zvirbulis ar savu gaspažu visur priekšā: gan peŗas pa smiltīm, lasa pamestās maizes drupatas, gan rakņājas pa atkritumu tvertni un skaļi rājas un karo cits ar citu.

Pēc labi ieturētām pusdienām draugi nodomājuši mūs vest vēl tālāk, vismaz kādas stundas braucienā, lai redzētu arī Austrālijas ,,brīnumus'', koala lācīšus brīvā dabā, bet laiks nav stāvējis uz vietas. Ir jau pēcpusdiena. Vakarā jātiek Sidnejas operas namā uz pēdējo sezonas izrādi, baletu — Čaikovska Gulbju ezeru! Izrāde bijusi sen jau izpirkta. Šeit teicam jo sirsnīgu paldies Bēku Arnoldam! Viņš kādu nedēļu vairāk bija piestaigājis uz operas namu, taujādams pēc atpakaļ atnestām biļetēm, kas bieži negadās, un — laimējies! Šo iespēju redzēt un būt kādā Sidnejas operas nama izrādē nedrīkstam nokavēt. Būt Sidnejā un neredzēt slaveno operas namu, šķiet, būtu tikpat kā Sidneju neredzējušam, tādēļ jau laikus atgriežamies viesnīcā, lai arī kādu brītiņu atpūstos un tiktu brīvāki no dienā sakrātā noguruma.

Ap operu namiem — Bairetu Vācijā, Koventgārdenu Londonā, Metropolitenu Ņujorkā, Milānas Skālu — arvien vijušies interesanti, pat leģendāri notikumi un nostāsti, kas palīdzējuši veidot katra mākslas templa īpato, atšķirīgo seju. Pats jaunākais, visilgāk projektētais un celtais, visdārgākais un tapšanas gaitā dažādu notikumu visvairāk apvītais laikam būs Sidnejas operas nams Austrālijā. Šai slavenā nama koncertzālē sarīkoti jau divi Austrālijas latviešu kultūrdienu kopkoŗu koncerti: 1973. dziesmu svētku simtgadē un 1979. gadā. Ja Austrālijas latviešiem šī mākslas iestādījuma tapšana labāk zināma, tad citu patvēruma zemju tautiešus, kas tur nav bijuši, tā varētu interesēt vairāk.

SIDNEJAS ,,BRĪNUMS''

Tas bija 1973. gads, kad latviešu tauta atcerējās kāda liela notikuma sākumu — priekš 100 gadiem varbūt nemaz to tā neapjauda — mūsu dziesmu svētku, mūsu nacionālās pašapziņas strauju augšanu. Šai pašā 1973. gadā Lielbritanijas karaliene Elīzabete II devās no Londonas uz Sidneju Austrālijā, lai 20. oktobrī atklātu pašu dārgāko, ilgāk celto, vienu no architektoniski greznākajiem un modernākajiem ,,brīnumiem'' pasaulē — Sidnejas operas namu Jaundienvidvelsas pavalstī. Tas bija celts turpat 20 gadu un izmaksājis vairāk nekā 102 miljonus dolaru sākumā aplēsto septiņu milj. vietā. Balts, saulē mirdzošs, kolosālo izdevumu dēļ to dēvē par ,,balto ziloni''. No trim pusēm celtni apņem ūdens, un tā izskatās kā kuģu uzvilktas buras vai kā milzu balti, uz platākā gala sasēdināti gliemežvāki, kas it kā tikko būtu turpat no ūdens izcelti. Ilgajā darba gaitā bija lijuši sviedri, asaras, izjusti panākumi, kūsājis entuziasms, pārsteiguši sarūgtinājumi, skaudība un nesaskaņu postītāji brīži valdības, architekta, cēlāju, publikas starpā. Bez valdības devuma ziedoti līdzekļi, organizēta īpaša loterija (tā pastāv vēl tagad), kas patiesībā sagādājusi lielāko izdevumu daļu, pat pirkti un pārdoti daiļu un slavenu dāmu skūpsti, lai ieceres nesabruktu...

Nama, īstenībā namu grupas kompleksa, mākslas centra vajadzības un nepieciešamības ierosinātājs 1950. gadu sākumā bija toreizējais Jaundienvidvelsas konservātorijas direktors un Sidnejas simfoniskā orķestŗa diriģents Jūdžīns Gūsens (Eugene Goossens). Kopā ar citiem entuziastiem viņš iet pie premjēra un strādnieku partijas vadītāja Dž. Kāla (J.J. Kahill), lai Sidnejā celtu šādu mākslas centru, kas kalpotu visām mākslām un arī vēl kam citam: operu izrādēm, simfoniskiem, kamermūzikas, solo klavieŗu, ērģeļu koncertiem, baletiem, teātŗa izrādēm, tautiskām, estrādes, džeza grupām, priekšlasījumiem, sanāksmēm, mākslas skatēm u.c. Premjērs bija sajūsmināts par šādu domu. Viņš izraudzīja īpašu komiteju (1954.g. 30.XI), kas meklēja vietu operas namam, kā to premjērs bija domājis. Par piemērotāko kādu 30 citu skaitā atzina Sidnejas ostas līcī nelielo Bennelonga (Bennelong) pussalu. Tās aizmugurē ir plašs botāniskais dārzs un valdības ēkas. Bennelonga šķitās vēsturiska vieta, kur 1788. gada 26. janvārī varētu būt izkāpis Britu karaliskās flotes kapteinis Artūrs Filips (Fhilip), nometinot pirmos noziedzniekus. Kā sakarnieku no iedzimtajiem viņš izvēlējies ap 26 gadus veco Bennelongu, kas apguvis nepieciešamo angļu valodu un kam tur uzcelta būda. Šī vieta vēlāk nosaukta viņa vārdā.

(Turpinājums sekos)

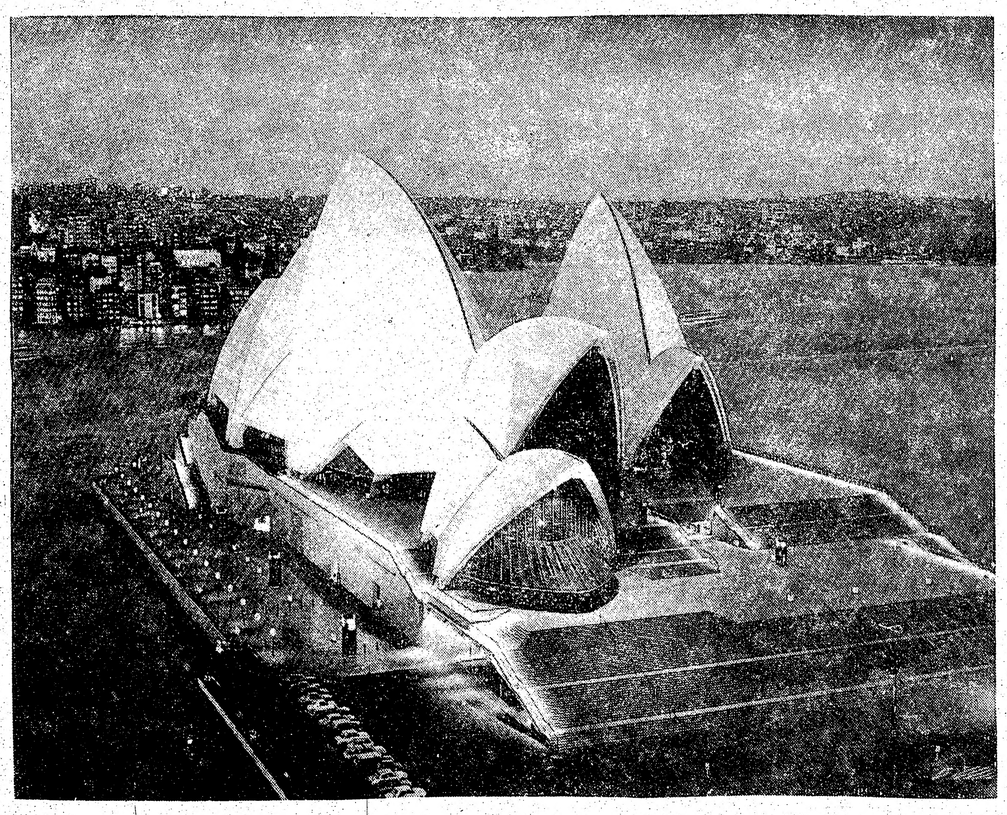

SIDNEJAS SLAVENĀ OPERAS CELTNE

Pateicība

Sirsnīgi pateicamies visiem, kas dalījās mūsu sērās, izvadot mūsu mīļo māmiņu

Emmu Zaķi

Paldies par atvadu vārdiem māc. J. Cālīša kungam un V. Upeslāča kungam. Tāpat mīļš paldies A. Plampes kundzei par sēru mūziku un atvadu vārdiem. Paldies Kanadas Latviešu Centra valdei, Sv. Andreja draudzei, korim, sidrabeniešiem un E. Timermanei, kā arī Latviešu Centra dāmu komitejai par bēŗu cienasta gatavošanu.

Mīļš paldies visiem draugiem par labajiem vārdiem un skaistajiem ziediem. Sirsnīgs paldies arī visiem, kas atbalstīja Latviešu Centra K. Ulmaņa bibliotēkas fondu ar ziedojumiem mūsu māmiņas piemiņai.

Guna, Meta un Auseklis ar ģimenēm

Lai viņu upuris nebūtu bijis veltīgs

Padomju savienības nežēlīgā izrīcība, nogāžot neapbruņotu Korejas lidmašīnu ar 269 pasažieriem, vienā naktī panāca to, ka pasaules sašutums skaļi un noteikti vērsās pret komūnisma brutālo varu. Pēkšņi rietumu pasaule it kā pamodās no illūzijas, ka Padomju savienība ir valsts, kas mīl mieru un ka ASV ir tās,kas rada visas problēmas un stāv ceļā tautu sadarbībai un mieram. Tā šis notikums ir pamodinājis pasaules sirdsapziņu, atvēris ausis, kas līdz šim nav gribējušas uzklausīt mūsu stāstu.

Bet šis noskaņojums neturpināsies ilgi, jo valstīm ir politiskas un saimnieciskas intereses, kas prasa veikalus un darījumus, tādēļ šis gadījums ir jaizmanto. Mums, trimdas latviešiem, ir jāpieliek visas pūles, lai atgādinātu pasaulei komūnisma varas nežēlīgo īstenību.

Būtībā daudzus gadus mēs esam to jau darījuši, bet tikai reti kāds mūs ir uzklausījis. Latviešu nacionālpolitisko cīņas darbu brīvajā pasaulē veic īpaši Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība. Šim darbam līdzekļus dod Latvijas Brīvības Fonds. LBF dalībnieku dāvinājumi, uzkrāti neaizkaramā kapitālā, kā arī tautiešu ziedojumi, ir devuši iespēju izveidot sistēmatisku informācijas darbību, lai dažādos pasaules forumos atgādinātu, ka latviešu tautai ir tādas pašas tiesības uz neatkarību un pašnoteikšanos kā tām daudzajām tautām, kas pēc otrā pasaules kara ir ieguvušas neatkarību. To esam darījuši dažādos veidos, no kuriem galvenie ir bijuši mūsu delegāciju apmeklējumi visās Eiropas drošības un sadarbības konferencēs.

Nenovērtēsim par zemu šī darba nozīmi un panākumus. No pirmajām konfrontācijas dienām Helsinkos 1973. gadā esam izveidojuši spēcīgu informācijas organizāciju, ko respektē rietumu valstis un kas ir kā dadzis Padomju savienības acīs. Mūsu ieteikumus ASV delegācija meklēja Madrides konferences laikā, lai ar mūsu sagādāto informāciju par cilvēka tiesību pārkāpumiem Latvijā vairākkārt konfrontētu Padomju savienību.

Mūsu darba panākumi ļoti nepatīk Padomju savienībai. Tā dara visu, lai mūsu cīņas sparu mazinātu. Mūsu tautas apspiedēji ir spiesti veltīt energiju un līdzekļus, lai traucētu un neitrālizētu latviešu un citu baltiešu organizāciju darbu šajās konferencēs.

Šis mūsu informācijas darbs gan patvēruma zemēs, gan starptautiskās konferencēs dod apspiestai latviešu tautai dzimtenē cerību un garīgo spēku izturēt pārkrievināšanas spaidus un nebrīvības nastu. Taisni tādēļ nacionālpolitiskā cīņa ir jāturpina un darbs jāvērš plašumā. Mums, trimdas latviešiem, vēsture ir uzlikusi sūtību it visur un vienmēr iestāties par latviešu tautas tiesībām uz neatkarību, uz pašnoteikšanos, uz savu brīvu valsti. Mūsu tauta dzimtenē to atklāti nevar prasīt.

Ko tad varam darīt, lai šo gadījumu izmantotu savā labā? Minimālākais, ko varam darīt, ir dot līdzekļus, kas padara iespējamu nacionālpolitiskā darba veikšanu. Šai cīņai līdzekļu nekad nebūs par daudz. PBLA valde ir iecerējusi mērķi uz 18. novembri Latvijas Brīvības fondā sasniegt miljonu dolāru kapitālu. Ar gandarījumu varam atzīmēt, ka 10. gadu laikā LBF ir pievienojušies 1500 tautiešu un latviešu organizāciju brīvajā pasaulē, kopā dodot $950,000. Paldies šiem atsaucīgajiem, bet īpaši tiem, kas LBF ideju 1973. gadā pārvērta īstenībā. To vidū ir Dr. A. Šteins Kanadā, J. Dimants sr., Dr. J. Dimants jr., A. Dzenītis un citi, kas ar savu pirmo iemaksu lika pamatu mūsu nacionālpolitiskās cīņas sistēmatiskai financēšanai.

Lai ņemam par paraugu šos atsevišķos tautiešus un organizācijas un pievienojamies LBF dalībnieku saimei. Šis 500 dol. dāvinājums tēvzemes brīvības centienu sekmēšanai ir niecīgs upuris, salīdzinot ar latviešu rūgto ikdienu dzimtenē, smokot komūnisma apspiestībā. Dāvinājumu var nokārtot arī pa daļām vai novēlēt testamentā, iemaksājot 50 dol. un norādot testamenta izpildīšanas datumu. Ja nav pa rokai iestāju kartīte,kas nesen bija publicēta laikrakstos, iesūtiet pirmo iemaksu bez tās uz LBF adresi, 400 Hurley Ave. P.O. Box 16, Rockville, MD 20850, USA vai nododiet LBF vietējam pārstāvim Kanadā.

Skaitā 269 bija nelaimīgie upuri, kuŗus iznīcināja barbariski nežēlīgā komūnistu vara. Ja līdz valsts svētkiem Latvijas Brīvības Fondam pievienotos 269 jauni dalībnieki, tas būtu ne tikvien mūsu piemiņas zieds pēdējiem šīs varas upuriem, bet arī jauka svētku dāvana mūsu tautas Latvijas valsts 65. neatkarības atcerē. Tas parādītu mūsu tautai dzimtenē, ka latvieši brīvajā pasaulē izprot savu sūtību un nepagurst cīņā pret iekārtu, kas atņēmusi tautai brīvību, kas brutāli apspiež ne tikvien savus ļaudis, bet nemitīgi cenšas šai varai pakļaut arī citas tautas.

Mēs esam jau daudz darījuši, bet mums jābūt gataviem dot un darīt vairāk. Tad vēsture atzīmēs, ka esam ne tikvien veikuši savu likteņa uzlikto pienākumu pret savu tautu un tēvzemi, bet arī to, ka esam darījuši kaut ko vērtīgu un paliekamu, atsverot šo negēlīgo notikumu, kas ierāva nāvē 269 nevainīgas dzīvības.

Tad vēsture arī atzīmēs, ka viņu upuris nebūs bijis veltīgs.

Valdis Kārklis
LBF pārvaldes priekšsēdis

Ziemsvētkos dāvinait *JAUNO*

ASTOTO LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMU SKAŅU PLATI.

Cena $10.00, pasta izdevumi $1.50

Plate pasūtināma pie DV vīru koŗa dalībnieka:
I. Helguts,
77 King St., Weston, Ont. M9N 1L4, Canada.

Lūdzu piesūtīt ASTOTO LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMU SKAŅU PLATI ..... eks.
Pievienoju čeku/money order .....
Vārds, uzvārds .....
Adrese .....
.....
Paraksts .....

Mūsu draugs un skolotājs

architekts

Prof. Dr. Pauls Kundziņš

šķīries no mums 1983. gada 8. novembrī Halifaksā.

Mirdza un Eižens Janišs

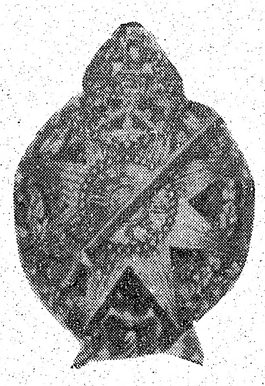

Pēkšņi mūžības pulkiem pievienojies mūsu cīņu biedrs strēlnieku priekšnieks

Pēteris Zariņš

dzimis 1897. gada 29. janvārī Latvijā,
miris 1983. gada 10. novembrī Hamiltonā.

Lāčplēsi, vai dzirdi?
Saucu Tevi ar sirdi —
Glāb latvju tautu
Ar savu garu.

Latviešu strēlnieku veterānu biedrība Kanadā

Šodien Aiviekstes krastos

Beigusi darboties Aiviekstes spēkstacija. Trīs šķiras rupjmaizes — lētāko un gandrīz neēdamo sauc par ,,cūku maizi.'' To atdod lopiņiem. Ar izmiekšķētu mēslo arī dārzus. Ziņu sniedzējs no Aiviekstes krastiem. Fragments.

Pa Aiviekstes lejas galu. Aiviekste joprojam plūst kā agrāk, aizvadot Malienas un daļu Latgales ūdeņus Daugavā. Kokus vairs nepludina. Tā bijušais Cūku krogs ir zaudējis savu nozīmi, kur agrāk bija dzīvs plostnieku centrs. Pie Cūku kroga mainījās plostnieki. Aiviekstes plostnieki nodeva plostus Daugavas plostniekiem, kas savukārt plostus pārsēja lielākus, lai varētu ērti nopludināt pa Daugavu. Pavasaros pie Cūku kroga skanēja dziesmas, valdīja jautrība un tika rādīta veiklība, kā uz viena baļķa iespējams plostot. Aiviekstē gandrīz nav vairs zivju. Zvejniekiem atkrīt šis sports. Domā, ka daudzie aizsprosti Daugavā kavē zivju ceļojumu, bet vietējie gan vaino kolchozu rīcību. Kolchozi izsēj pēc plāna mākslīgos mēslus agrā pavasarī, kad laukus pa daļai klāj sniegs. Sniegam kūstot, ūdens aiznes mēslus upēs, saindējot ūdeņus, kas ir kaitīgi zivīm.

Izbeigusi darboties Aiviekstes spēkstacija, ko savā laikā Lūša vadībā uzcēla sakritušo dzirnavu vietā par lielāko spēkstaciju Latvijā, lielāku par Ķegumu.

Spēkstacija bija iespaidīgs uzņēmumus, kara laikā nebija daudz cietusi. Aizviekstes spēkstacija apgādāja ar elektrību visu Vidzemes malienu un Krustpils, Jēkabpils, Pļaviņu apkārtni, kā arī Madonas raidāmstaciju. Slēgšanas iemesls — neatmaksājas darbināt mazas stacijas, jo tuvumā ir izbūvētas lielākas spēkstacijas. Aiviekstes pēkstacijas ēkās joprojam atrodas elektrības pārvaldes kantoŗi.

Tāpat apkārtnē nav dzirnavu. Dzirnavas pa lielākai daļai nopostīja karā. Bez tam kolchozniekiem jau nav ko malt. Maizi pērk no kooperātīvām maizes ceptuvēm. Tiek ceptas trīs šķirnes rupjmaizes. Lētāko šķirni iesaukuši par *,,cūku'' maizi,* jo to pērk, lai izbarotu cūciņām, jo tām arī trūkst graudu. Šajā pusē daudz nenovāktu veco saimniecību, sabrukušu graustu, kas apkārtnei rada postažas iespaidu.

L.N.F.

KĀRLIS ĶEZBERS

— Rumba —

romāns

... veclatvietis, kas Jonatanam bija novēlējis šos kādreiz smilšainos laukumus un pļavas... bija vērti pāri par miljonu dolaru...

Romāna varoņu darbi ir tik aizraujoši, ka tas jāuzskata par vienu no mūsu labākiem kriminālromānu virzienā. Lai to pareizi novērtētu, ir pašam jāizlasa.

Izdevējs **Daugavas Vanagi Kanadā**
Cena $12,50 Kanadā un ASV
Pasūtināma: DV GRĀMATNĪCĀ — 491 College Str., Toronto, Ont. M6G 1A5
(Kā arī savās tuvākās grāmatnīcās)

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Cūkas gaļas sacepums (6 pers.)

1 mārc. liesas cūkas gaļas, sagrieztas apm. 1 collu gabalos, 3 vidēja lieluma kartupeļi, ar visu mizu, sagriezti 1 1/2 collu gabalos, 1 16 unču maisiņš burkānu, apm. 1/2 collu lielumā sagriezti, 1 vid. lieluma zaļais pipars, sagriezts plānās šķēlēs, 1 vid. lieluma sīpols, sagriezts, 1 vid. lieluma tomāts, smalkos gabaliņos, 2 vērša buljona kubiņi, 1 tase ūdens, 1 ēdamk. miltu.

Gaļai nogriež taukus. Sajauc visas sastāvdaļas, izņemot miltus. Miltus pārkaisa maisījumam, uzliek traukam vāku un cep 350°F 1 3/4 stundu vai kamēr gaļa un saknes mīkstas. Šad tad apmaisa.

Augļu kompots (6—8 pers.)

10 unc. konzervētu bumbieru ar visu sulu, 15 unc. ananāsu, 10 unces aprikožu puses, 10 1/2 unces mandarīnu, 6 krustnagliņas, 1 kanēļa standziņa, salauzta 4 daļās, 2/3 tases salda baltvīna, 1/4 mārc. svaigu vai atsaldētu aveņu.

Notecina augļus, sulu paglabājot, un sagriež ananāsa šķēles uz pusēm. Sakārto lielā traukā.

Sulas, krustnagliņas un kanēli saliek katlā un vāra apm. 5 min. Pieliek vīnu un vāra vēl nākamās 5 min. Pārlej pār augļiem un ļauj atdzist.

Pirms likšanas galdā augļus ar visu sulu sakārto bļodā, pa starpām rūpīgi sakārtojot avenes.

Posta zīmes...

(Turpinājums no 2. lp.)

kos melos par stāvokli dzimtenē, kur mūsu tauta iet bojā, vēl tikai turēdamās kā maza saliņa bangojošā jūrā, ar kuŗu mūsu zemē aizvien vairāk iešļācas svešas masas no Iekškrievijas novadiem. Sarkanie penterētāji un režīma bungu rībinātāji, kas pa vienam vai pulciņos ierodas "ciemos pie klaida latviešiem", savos priekšnesumos un darbu lasījumos taču nekā nebilst par to, kā mokās un cieš tauta dzimtenē, pie kuŗas viņi paši pieder. Vai viņi to nezinātu? Vai viņi ir akli uz ieplūstošām krievu masām? Vai viņi ir nedzirdīgi pat svešo valodu, kas ik uz soļa skalojas Latvijas pilsētās un laukos? Vai viņi nezinātu, ka pa nakts tumsu joprojām nezināmā ceļā aiziet latviešu vīrs un latviešu māte? Pa to pašu mums tik labi zināmo sāpju taku? Paprasait šiem izlūkiem un okšķeriem kaut vienu no šiem jautājumiem. Tam nebūs patiesīga atbilde, bet gan sekos vecuvecā izlocīšanās un patiesības slēpšana.

Vai nebūtu jānosarkst arī tiem, kuŗi jau sen vairs nebrauc uz okupēto dzimteni, lai apciemotu sirgstošos piederīgos, bet gan, lai nostiprinātu idejisku draudzību ar tiem, kas joprojām neatlaidīgi strādā latviešu tautas izdeldēšanas labā.

Šī tumšā darba sekmēšanu netieši atbalsta arī tie, kuŗi no rietumiem brauc uz dzimteni sakaroties ar režīmu. Viņu vārdus un rosību mums atklāj Rīgas lapeles. Daži biežie braucēji intellektuaļi pat izdabājuši īslaicīgu nodarbošanos komūnistiskās institūcijās, arī apmešanās iespējas speciālos namos... Domu apmaiņu aktīvitātes un organizēšanas rosība ir abās pusēs. Jau sen nav vairs noslēpums, ka brīvās pasaules novados, kur novietojušies latvieši, darbojas centīgi iniciātori, kas lielāko tiesu aizklāti un neredzami izmitina savās mājās no dzimtenes atbraukušos režīma kalpus un bazūnētājus, aizrunā telpas viņu sarīkojumiem, izvadā domu biedrus savos ugunsratos, lai izrādītu jaukumus pašu pilsētā un tad šaurā draugu pulciņā, saskandinot glāzes, atrastu kopīgu valodu. Vēl vairāk. Ir pat kāds rāgulārs rakstu izdevums, kas sīki apskata un tendenciozi apraksta šādas satikšanās priekus un sadraudzību. Tā nesen Kanadā ciemojies režīma bundzinieks Māris Čaklais, intervijā viņš izteicies, ka minētais rakstu krājums esot vienīgais respektējamais...Tas arī konsekventi savā saturā piešķiŗ telpu ar padomju āmuŗu izkaltiem propagandas darbiem un rosmēm okupētajā dzimtenē.

Vai jau esam pieradināti klausīties, dzirdēt un redzēt notikumus, kas rāvuši dziļu gultni jautājumam: kurp ejam? Uz atjaunotu, neatkarīgu Latviju vai fiziskas un garīgas verdzības cellēm?

Pārdodams

64x130' apbūves gabals Yonge un 7. Hwy rajonā. Zvanīt (416) 731-3486.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**
Lūdz zvanīt **889-5076.**

Šķelšanās brīvības vārdā

23. RAKSTNIEKU DIENAS AUSTRĀLIJĀ — SIDNEJĀ

Latviešu preses dienās Kanadā cita starpā pieņēma rezolūcijas:

* uzturēt dzīvu Latvijas valsts brīvības un neatkarības domu un cīnīties par šīs domas īstenošanu.

Publicēšanās un personiska iesaistīšanās okupācijas varas iestādījumu izdevumos un sarīkojumos ir vērtējama kā ideoloģiska pašizslēgšanās no brīvās pasaules trimdas latviešu kopības.

Liekas, ka mūsu 23. Rakstnieku dienu vadītāja vai nu nebija nemaz iepazinusies ar minētajiem Kanadas un ASV kollēgu atzinumiem, vai vienkārši uzspļāva uz tiem, jo rīkojās diametrāli pretēji.

To, ko Kanadā novērtēja kā ,,ideoloģisku pašizslēgšanos no brīvās pasaules trimdas latviešu kopības," mūsu Rakstnieku dienu vadība atzina par slavējumu brīvības gara izpaudumu! Visiem labi zināms, ka ,,klaida tautas dzejnieki" O. Stumbrs un V. Krāslavietis sen jau ir sevi izslēguši no šīs kopības, vairākkārt piedaloties KSK rīkotos dzeju lasījumos Rīgā čekistu izmeklētai sabiedrībai. Dziesmu svētku rīcības komiteja Milvokos viņus kā tādus arī novērtēja, nepielaižot uzstāties literārajā sarīkojumā. Kanadā preses ļaudis, runājot visas LPB vārdā, šo Milvoku Dziesmu svētku rīcības komitejas spriedumu atzina par pareizu un akceptēja. Ja Nollendorfs vai kāds cits tam nepievienojas, tad tā arī ir un paliek viņu darīšana.

Bet ko izdarīja mūsu preses ļaudis? LAAJ KF priekšsēdis Dr. J. Ruņģis, kas noteikti bija iepazinies ar Kanadā pieņemtiem lēmumiem, jo dažus no tiem citēja, savā Rakstnieku dienu atklāšanas runā bargi nostrostēja Milvoku Dziesmu svētku rīcības komiteju, sakot, ka tā ir dzejnieku brīvības ierobežošana un brīviem cilvēkiem, kā mums, totāli nepieņemama un nosodama.

Arī šo Dr. J.Ruņģa ,,Zālamana gudrību" varētu uzskatīt par viņa personisko domu, pārliecību un personisko lietu, kaut arī tā pausta LAAJ KF priekšsēža kapacitātē, bet to reakciju, kā uz to reagēja Rakstnieku dienu vadītāja, nekādā ziņā nevar uzskatīt par kāda personisku lietu.

Sākot atklāšanas sarīkojuma otru cēlienu, 23. R.D. vadītāja E. Rodze-Ķīsele paziņoja:

,,Man starpbrīdī ienācis priekšlikums no vairākiem publikas locekļiem, kas reagējuši uz Juŗa Ruņģa teikto, un te ir jau uzrakstīta galva sveicienam, brīvu latviešu sveicienam, brīviem autoriem ASV — Olafam Stumbram un Valdim Krāslavietim. Tie, kas vēlas, savus parakstus var nodot tur pie galda. Tie, kas vēlas — nav spiesta lieta, jo mēs esam brīvi cilvēki ar brīviem uzskatiem."

Man tūlīt radās doma piecelties un skaļi uzprasīt, vai visi rīcības komitejas locekļi solidārizējas ar šādu E. Rodzes-Ķīseles rīcību? Ja kāds nesolidārizējas, lai seko man — un atstāj zāli. Bet tūlīt sāka dziedāt,,Laikmets" un pēc tam jau bija par vēlu kaut ko darīt. Tagad sāku arī pats šaubīties, vai tā būtu bijusi pareizākā rīcība. Atklāšana notika piektdien, 30. septembrī.

Svētdien, 2. oktobrī, referātu pēcpusdienā, kur arī man bija jāpiedalās (izdarīju kļūdu un pats ieprasījos!), dzirdēju no dažiem rīcības komitejas locekļiem, ka viņi šādu rīcību nosoda.

Te nu mēs esam — brīvības vārdā panākta pilnīga šķelšanās, jo lielākā daļa no Rakstnieku dienu atklāšanas vakara dalībniekiem šo apsveikumu neparakstīja. Dalībnieku bija pāri par 100, un es nezinu, cik bija to, kas parakstījās. Tas arī nav tik svarīgi, bet gan ļoti svarīgi ir tas, ka tika panākta šķelšanās, kas ir mūsu ienaidnieku galvenais nolūks. Panākta šķelšanās ne tikai Rakstnieku dienu apmeklētājos, bet šķelšanās daudz plašākā mērogā — starp LPB biedriem Kanadā, ASV un Austrālijā. Un kāda vēl šķelšanās! Pašos pamatos tieši ideoloģiskā plāksnē. Tālāki komentāri lieki.

Ed. Šmugajs

Kārļa Suntaža būvdarbi,

Metro lic. B 2494.

Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Mūsu mīļā

Valija Brūmelis,
dzimusi Ozoliņš

dzimusi 1927. gada 21. janvārī Latvijā,
Dieva mierā aizsaukta 1983. gada 11. novembrī Toronto.

Mīlestībā piemin
vīrs, bērni un piederīgie šeit un dzimtenē

Jūdziet bēŗus, jūdziet raudus,
Vediet mani smiltainē,
Pārnāks bēŗi, pārnāks raudi,
Es mūžam nepārnākšu.

Dieva mierā aizgājusi mūsu visu mīļā

Anna Ūdris, dzimusi Aleks

dzimusi 1893. gada 13. septembrī Ikšķilē,
mirusi 1983. gada 9. novembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
meita Dzidra, znots Koļa, mazmeitas Irēna un Rita ar vīru Rick, mazmazmeita Vanesa, dēls Jānis, vedeka Lote un mazdēls Andris.

Apstājušās čaklās rokas,
Apklususi mīļā balss.

Brīvību Latvijai

(Turpinājums no 1. lp.)

mīgāk. Sabiedriskā darbā būtu jāaizmirst personiskās ambīcijas un tā dēvētās solistu akcijas, kad vienu un to pašu darbu atsevišķi veic vai nu vairākas organizācijas vai atsevišķi cilvēki. Mums visiem spēkiem jāatbalsta pašu vēlētā centrālā pārstāvniecība, Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība ar tās priekšnieku Dr. O. Pavlovski. Ja mēs to nedarīsim, tad mūsu vietā to nedarīs ne amerikāņi, ne kanadieši, ne poļi, ne žīdi. Mums jāsauc vārdā tie, kas mūsu vēlētos kopējo lietu kārtotājus apiet vai ignorē. Tādu nav daudz, bet arī tikai viens tur jau par daudz.

Tāpat mums jāatbalsta latviešu baznīca trimdā. Par nožēlojamu maldu jāuzskata dažu naivu individu vēlēšanās aicināt uz Draudžu dienām okupētās Latvijas varas apstiprinātu un atbalstītu reprezentantu. Turoties pie latviešu sinodes kā mācītājiem, tā arī draudžu laicīgajiem darbiniekiem, ir jāatbalsta archibīskaps A. Lūsis viņa atbildīgajā darbā.

Un beidzot, būtu pienācīgi jānovērtē rakstītā vārda svars. Nacionālā laikraksta nozīme ir pieaugusi. To arī sabiedrība novērtējusi, un tieši pēdējās nedēļās šī laikraksta lasītāju skaits augtin aug. Kādreiz dzirdētās valodas, ka, vecākai paaudzei aizejot, zudīs lasītāji latviešu laikrakstam, ir izrādījušās aplamas. Tā, piemēram, mūsu pašu laikraksta lasītāju skaits pēdējos desmit gados nav samazinājies, bet par desmito daļu pieaudzis.

Kaut laikraksta materiālā baze ir stabila, aizkustina patriotisko tautiešu atsaucība. Ne tikai laba vēlējumi vien. Pensionāres simts dolaru velte laikraksta atbalstam ir morāli vērtīgāka par bagātas organizācijas daudz lielāku devumu.

Aizvadītos valsts svētkus pieminot, solīsimies attaisnot tās cerības, ko uz mums liek vergu važās iekaltā tauta Latvijā. Tur latviešu garu un spītīgo pretestību nesalauzīs neviena vara, sarkano velnu ieskaitot.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Par prof. T. Ķeniņa Kamerkoncerts Nr.2 pirmatskaņojumu Valtera zālē Toronto Star kritiķis Hambletons cita starpā raksta:

„Tas ir briljanti uzrakstīts, pilns ar dažādiem mūzikas efektiem, reizē krāsainiem un īpatiem, parāda T. Ķeniņa apdāvinātību instrumentu krāsu apdarē."

Kanadas apgabala konference

LELBAs Kanadas apgabala gadskārtējā mācītāju, draudžu valžu un draudžu dāmu komiteju pārstāvju konference notika 11. un 12. novembrī Otavā, Miera draudzes namā. Bija ieradies archibīskaps A. Lūsis un septiņi mācītāji, divi māc. amata kandidāti un 24 laicīgie darbinieki, kopā no apgabala 18 draudzēm pārstāvot desmit draudzes. Bez māc. K. Kuškevica vadītās bībeles stundas, archibīskapa A. Lūša un apgabala prāvesta A. Voitkus ziņojumiem par darbu un notikumiem kopbaznīcā konferences darba sekā vēl bija māc. A. Celma referāts Trimda — svētība un sūtība un māc. Ā. Čopa pārdomas par tematu Kas ir svētums?

Kanadas apgabalā 1982.g. sākumā bija likvidējusies apgabala mazākā draudze — Kalgarijas Sv. Pāvila dr. Kopējais draudžu locekļu skaits, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 31 dvēseli. Galvenais pieaugums atrodams Toronto draudzēs. Mirušo 1982. gadā bijis 138; kristīti 53 bērni, laulāti 39 pāri (no tiem 20 pāri resp. 51,2% etniski jaukti). Visas draudzes kopsummā pašu darbam un kopbaznīcas mērķiem 1982. gadā izdevušas 420.690 dol.

1983. gadu sākot, apgabalā bija 16 ordinēti garīdznieki.

Konferences darba kārtā bija arī ik pa 3 gadiem izdarāmās apgabala vadības vēlēšanas. Aizklāti balsojot, par apgabala prāvestu ievēlēja prāv. Arturu Voitku, par apgabala laicīgo pārstāvi Baznīcas Virsvaldē Jāni Konci, ar aklamāciju par apgabala sekretāru Egonu Jekabsonu (Otavas Miera dr.). Dāmu komiteju darba referente ir Līvija Jansone (Toronto Jāņa dr.)

Pēc darbinieku atsevišķajām sēdēm, kādas bija dāmu komiteju pārstāvēm un draudžu valžu pārstāvjiem, notika kopēja sēde, kurā pārrunāja vairākus ierosinājumus (piem., par vajadzību uzlabot saturu un valodu bērnu reliģ. literātūrai, t.i. mācību grāmatām, Bitītei u.c.; par mazo draudžu garīgo aprūpi u. tml.) un nodeva tos LELBAs pārvaldei tālākai rīcībai.

Konferences dievkalpojumā sprediķoja mācītājs Juris Cālītis. Par konferences dalībnieku uzņemšanu rūpējās Miera draudzes dāmu komiteja.

A. N.

Toronto ziņas

● Pēc Latviešu kreditsabiedrības valdes ziņojuma pirmajā saimniecības pusgadā līdz novembŗa beigām atlikums no darbības bijis 143.464 dol. pret 112.579 dol. atlikumu šinī pašā laika sprīdī pagājušā gadā. Pēc 19.919 dol. dividenžu aprēķināšanas un 12.130 dol. ienākuma nodokļa samaksas tīrais atlikums bijis 111.415 dol. Sakarā ar šiem ienākumiem valde paziņojusi 13 proc. dividenžu izmaksu par noguldījumiem paju kontā. Bez tam latviešu organizācijām sabiedriskajiem un kultūrālajiem mērķiem no kreditsabiedrības peļņas izmaksāts 6.000 dol. Sakarā ar Ontario valdības šī gada 16. jūnija lēmumu apdrošinājums par noguldījumiem paaugstināts no 20 uz 60 tūkstošiem.

● Mākslinieks Ģirts Tiltiņš darinājis divus uzrakstus Sv. Andreja baznīcai vecā rakstības veidā: „Mārtiņš Luters 1483—1983", sakarā ar mūsu reformācijas tēva piecsimtgadi. Viens šāds liels uzraksts piestiprināts pie baznīcas sienas ārpusē, otrs virs dievnama altāŗa iekšpusē.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Turaidi Raidi Gertu Zemdegu un Mariju de Bartolo Bramptonā.

● East General slimnīcā 11. novembrī miris 1918.g. 9. augustā dzimušais Aleksandrs Rauska, atstājot Toronto dzīvesbiedri Alīdi, dēlu Andreju, vedeklu Keriju Rausku, meitu Silviju, znotu Stīvenu Bāru un četrus mazbērnus un māsu Lidiju Ozolu. Nelaiķi 14. novembrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. J. Cālītis.

● Savā mājā 9. novembrī atrasta mirusi 90 g.v. Anna Ūdris, dz. Aleksis, dzimusi 1983.g. 13. septembrī Ikšķilē. Aizgājēju 14. novembrī no Rosara bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide. Nelaiķe atstāj meitu Dzidru Būli, znotu Meikelu, mazmeitu Ritu McKekney, mazbērnus Venesu un Riku, mazmeitu Irenu, dēlu Jāni Ūdri, vedeklu Loti un mazdēlu Andri, bet Latvijā māsu un piederīgos.

● Toronto katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums ar mantu loteriju 26. novembrī pl. 19.30 Latviešu Namā. Dāmu komitejas bufete un atspirdzinājumi. Skaņu lenšu mūzika.

● East General slimnīcā 4. novembrī miris 1912.g. 11. augustā Blomes pagastā dzimušais Jānis Kozlovs, atstājot dzīvesbiedri Valiju. Nelaiķi 12. novembrī no Rosara bēŗu nama uz Sv. Džēmsa krematoriju izvadīja māc.A. Celms.

● Toronto General slimnīcā 13. novembrī miris Jānis Edgars Arosons, dzimis 1921.g. 15. janvārī Apē, beidzis Rīgas technikumu un Otrā pasaules karā kalpojis leģiona aviācijā. 1950. gadā no Anglijas iecelojis Kanadā un visu laiku strādājis Maseja-Fergusona rūpnīcā par smalkmēchaniķi. Īstenojot savas jaunības ieceres, mācījies lidotāju kursos un ieguvis lidotāja tiesības Kanadā. Mācījies arī jūras navigātoru kursos. Nelaiķa dzīvesbiedre Nellija mirusi 1979.gadā. Pēc pensionēšanās pārcēlies uz Kesviku. Aizgājēju 17. novembrī uz Mt. Pleasant krematoriju izvadīja māc. A. Briedis. Apbedīšanu izkārtoja aizgājēja draugi Gunārs Paegle un Arturs Riekstiņš.

● Toronto latviešu biedrības sestdienas skolai atbrīvojusies kopējamā mašīna, kas vēl labā kārtībā, jo lietota pašas skolas vajadzībām tikai dažus gadus. Skola būtu ar mieru mašīnu pret 200 dol. atlīdzību kādam pārdot. Tā ir 30 collu gaŗa un 16 collu augsta. Skola par 25 dol. pārdod arī duplikātoru (Spirit Duplicator-Lettergraph, Model 820). Interesenti var zvanīt: 481-6339.

● Antonija un Jānis Plaucītis šinīs dienās atskatījās uz 60 laulības dzīvē aizvadītiem gadiem, ko ievadīja ar mesi katoļu baznīcā Ričmondhillā. Viņiem pasniedza īpašu pāvesta ielogotu rakstu ar kardināļa apsveikumu. Baznīcas sarīkojumu zālē bija rīkota sadraudzības stunda, kur vēl nolasīja apsveikumus no Kanadas premjēra Trudo un jaunā opozicijas vadītāja Malrunija. Ontario valdības ielogotu sveicienu pasniedza ministrs P. Cosgrovs. Godināšanu bija izkārtojusi abu meita Irene Maschin ar vīru un diviem dēliem.

HAMILTONA

● Gadskārtējās Hamiltonas vanadžu pankūku pusdienas notika svētdien, 6. novembrī, pēc kārtējā dievkalpojuma baznīcas lejas zālē. Tās bija pulcinājušas pilnu zāli apmeklētāju, un īsā laikā viesi notiesāja visas izceptās pankūkas. Apmeklētāju bija ap 100, cepumi pārdoti par apm. 400 dol. Izskanēja doma, ka kādi silti ēdieni derētu ik pēc katra dievkalpojuma. Dažās draudzēs dabūjama kafija un cepumi.

ATRAITNIS-PENSIONĀRS,

100 jūdzes no Toronto, meklē līdzdzīvotāju — dāmu līdzīgos apstākļos. Brīvs dzīvoklis un transports. Tuvāka informācija **(416) 251-9831.**

Mūsu ilggadējais draugs

Jānis Aroson

pēkšņi aizsaukts mūžībā.

Dzimis 1921. gada 15. janvārī,
miris 1983. gada 13. novembrī.

Viņu piemiņā paturēs

Gunāra Paegļa ģimene,
Austra un Artūrs Riekstiņi

Augšā aiz zvaigznēm Tu gaismā reiz kļūsi,
Ko šeitan cerēji, sasniegts tur būs.

Mūsu nodaļas biedrs

Pēteris Zariņš

dzimis 1897. gada 29. janvārī Višķu pagastā,
miris 1983. gada 10. novembrī Hamiltonā, Ont.

Par viņu skumst

Hamiltonas vanagi un vanadzes